

การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย

สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

THE PARTICIPATORY MANAGEMENT IN DUAL VOCATIONAL EDUCATION

IN VOCATIONAL COLLEGES IN CHAIYAPHUM PROVINCE

วิทยานิพนธ์

ของ

พิชิต สมศรี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

พฤษภาคม 2567

การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย

สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

THE PARTICIPATORY MANAGEMENT IN DUAL VOCATIONAL EDUCATION
IN VOCATIONAL COLLEGES IN CHAIYAPHUM PROVINCE

วิทยานิพนธ์

ของ

พิชิต สมศรี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

พฤษภาคม 2567

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

เรื่อง

การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย
สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

The Participatory Management in Dual Vocational Education
in Vocational Colleges in Chaiyaphum Province

พิจิต สมศรี

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานสอบวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ รัชดาพรธนาธิกุล)

.....ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล)

.....กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(อาจารย์ ดร.เริงวิษณุ นิลโคตร)

.....กรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(อาจารย์ ดร.อรุณเกียรติ จันทร์ส่งแสง)

ได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....คณบดีคณะครุศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

วันที่ 25 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2567

พิชิต สมศรี. (2567). การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย
สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี :
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล ปร.ด. (พัฒนศึกษา)	ประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร.เริงวิทย์ นิลโคตร ปร.ด. (พัฒนศึกษา)	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ 2) เปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ 3) นำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ การศึกษครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน โดยการศึกษาเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 331 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ทั้งฉบับเท่ากับ 0.987 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว สำหรับการศึกษเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และสถานประกอบการ วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 10 คน และการสนทนากลุ่ม จำนวน 5 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าและนำเสนอด้วยรูปแบบการพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.32) 2) การเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดของวิทยาลัย โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

ประกอบด้วย 4 แนวทาง คือ 3.1) จัดทำแผนการดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโดย ผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้ปกครอง นักเรียน รวมถึงตัวแทนสถานประกอบการ มีส่วนร่วมตั้งแต่รับนักเรียน นักศึกษาเข้าสู่ระบบจนสำเร็จการศึกษา 3.2) สร้างข้อตกลงร่วมกัน (MOU) เพื่อให้เป็นไปตาม กฎหมายของอาชีวศึกษา ระหว่าง ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และสถานประกอบการ 3.3) การ บริหารการจัดการเพื่อให้ทุกฝ่ายได้รับประโยชน์ร่วมกันอย่างชัดเจน และ 3.4) การบริหารจัดการ โครงสร้างบริหารงาน 4 ฝ่ายแบบการบูรณาการเชื่อมโยงอย่างมีความสัมพันธ์

คำสำคัญ : การบริหารแบบมีส่วนร่วม, อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Pichit Somsri. (2024). **The Participatory Management in Dual Vocational Education in Vocational Colleges in Chaiyaphum Province.** Thesis M.Ed. (Educational Administration). Chanthaburi: Rambhai Barni Rajabhat University.

Thesis Advisors

Assistant Professor Dr. Theerangkoon Warabamrungskul Ph.D. (Development Education)	Chairman
Dr. Reongwit Nilkote Ph.D. (Development Education)	Member

Abstract

The purposes of this research were to: 1) study the participatory management in dual vocational education for colleges in Chaiyaphum Province, 2) compare the participatory management in these colleges, and 3) present guidelines for improving the participatory management in these colleges. This study used the mixed methods. For the quantitative portion, the sample was a group of 331 college administrators, teachers and educational personnel in the colleges. The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire which had a confidence value of 0.987. The statistics used in the data analysis were: percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, Cronbach's Alpha Coefficient, T-test, and one-way analysis of variance. The qualitative portion consisted of in-depth interviews with 10 college administrators, teachers, educational personnel, parents, secondary and higher education students, and business owners in these colleges and focus group discussions with an additional 5 stakeholders by a specific method of selection. The data were analyzed by: content analysis, triangulation data validation method and presented in descriptive form.

The results of the research were as follows: 1) the participatory management in dual vocational education for the colleges in Chaiyaphum Province overall and in each aspect was at the highest level ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.32), 2) the comparison of the participatory management in dual vocational education for the colleges when classified by: sex, educational qualification, operational experience, and college size overall and in each aspect were significantly different at .05, and 3) the guidelines for improving the participatory management in these colleges consisted of 4 approaches: (1) preparing a dual vocational education operation plan by administrators, teachers,

educational personnel, parents, secondary and higher education students, and business owners to participate from the student admission process until their graduation, (2) creating a memorandum of understanding (MOU) to comply with the law of vocational education between parents, secondary and higher education students, and business owners, (3) managing for all parties to benefit mutually, and (4) managing the integration of 4 departments to facilitate a better working relationship.

Keywords: Participatory Management, Dual Vocational Education

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำอย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.เริงวิษณุ นิลโคตร กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทางในการศึกษาค้นคว้า ติดตามตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ตลอดเวลา รวมถึงรองศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ รัชดาพรณานิกุล ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.อรุณเกียรติ จันทรสังแสง กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งใจเป็นอย่างยิ่งและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบแนะนำแก้ไขแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ อาจารย์ ดร.อรุณเกียรติ จันทรสังแสง อาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี อาจารย์ ดร.วิบูลย์ บุญลอย อาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี อาจารย์ ดร.วิณา วุฒิจำนงค์ อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ดร.จิรทิพย์ ผาธรรม ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองเจ็กสร้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และดร.กิตติศักดิ์ ดีพันธ์ ครูชำนาญการ โรงเรียนสุนทรภู่พิทยาสังเกตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง และตลอดจนขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี รวมทั้งบุคคลอื่น ๆ ที่ได้ให้การสนับสนุน และช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

คุณประโยชน์อันใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอบแต่บิดามารดา ครอบครัวอันเป็นที่รักของผู้วิจัยที่ได้ให้กำลังใจและสนับสนุนมาโดยตลอด อีกทั้งบูรพาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และประสบการณ์ที่ดีให้แก่ผู้วิจัย

พิชิต สมศรี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
สมมุติฐานในการวิจัย.....	10
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร.....	12
ความหมายของการบริหาร.....	12
ความหมายของการบริหารบริหารสถานศึกษา.....	12
ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา.....	13
หน้าที่ของการบริหารสถานศึกษา.....	15
หลักแนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมการบริหารสถานศึกษา.....	16
ความหมายการมีส่วนร่วม.....	16
ความสำคัญการมีส่วนร่วม.....	18
ลักษณะการมีส่วนร่วม.....	20
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	22
การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.....	33
ความหมายของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.....	34
จุดมุ่งหมายการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.....	36
แนวทางการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.....	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
บทบาทหน้าที่ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.....	48
บริบทของวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ.....	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	55
งานวิจัยต่างประเทศ.....	55
งานวิจัยในประเทศ.....	56
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	62
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	63
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	66
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	94
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	94
วิธีดำเนินการวิจัย.....	95
สรุปผลการวิจัย.....	98
อภิปรายผล.....	101
ข้อเสนอแนะ.....	105

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	106
ภาคผนวก.....	114
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	115
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	119
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	131
ภาคผนวก ง ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม.....	145
ภาคผนวก จ ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	158
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	162

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 การวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมจากทัศนะนักวิชาการ.....	25
2 รายชื่อวิทยาลัยอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดชัยภูมิ และจำนวนบุคลากร.....	53
3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ.....	63
4 จำนวนและร้อยละของบุคลากรในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ.....	71
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับ การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ.....	73
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ.....	74
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน.....	77
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์.....	79
9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล.....	80
10 ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน.....	82

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิ ภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิจำแนกตาม ประสิทธิภาพ โดยรวมและรายด้าน.....	83
12 ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิ ภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	84
13 ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย อาชีวศึกษาชัยภูมิ.....	85
14 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดแบบสอบถามการบริหารแบบมีส่วนร่วม ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัด ชัยภูมิ.....	146
15 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบสอบถามการ บริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ.....	155
16 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดการสนทนากลุ่มการบริหารแบบมีส่วน ร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ.....	156
17 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหาร แบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ.....	159

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
2 แนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ.....	93
3 แนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของ วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น.....	100

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

รากฐานสังคมที่ดีเกิดขึ้นโดยการศึกษา การศึกษาถือเป็นหนึ่งในเรื่องสำคัญระดับชาติ เพราะมีส่วนสำคัญในการยกระดับเศรษฐกิจของชาติขึ้นจากกลุ่มวิชาชีพที่ใช้เพียงแรงงานฝีมือสู่ระดับแรงงานที่เพิ่มการใช้สติปัญญามากขึ้นหลังจากนั้นนำสติปัญญาที่ได้รับเข้าพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อให้เกิดมูลค่าที่เพิ่มขึ้นนำไปสู่เศรษฐกิจที่เติบโตขึ้น(สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2564 : 314) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 บัญญัติไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายรัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาจนเข้ารับการศึกษา ตามวรรคหนึ่งเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจวินัยอารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยโดยส่งเสริม และสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วยรัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับและโดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกับส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพได้มาตรฐานสากลทั้งนี้ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติและการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วยการศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติในการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาตามวรรคสอง หรือให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามนั้นรัฐต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามความถนัดของตน (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช. 2560 : 14)

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ.2551 มีนโยบายในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (Dual Vocational Education) ในหมวด 1 มาตรา 6 ได้กล่าวว่า การจัดการอาชีวศึกษาและการอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและ

ภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติ และมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ และมาตรา 8 (3) ได้กล่าวว่า การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐในเรื่องการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ

การปฏิรูปการอาชีวศึกษาจึงให้ความสำคัญกับการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับภาคการผลิตและภาคบริการ ทั้งในด้านการจัดการวิชาการ การใช้บุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและทรัพยากรร่วมกัน ในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกภาคปฏิบัติในสถานประกอบการจริง เพื่อให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาออกไป เป็นช่างฝีมือและเป็นช่างเทคนิคเต็มรูปแบบสามารถประกอบอาชีพหรือเป็นผู้ประกอบการเองได้ และสนองความต้องการในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

อาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วยวิทยาลัยในสังกัดภาครัฐ จำนวน 5 วิทยาลัย คือ วิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ วิทยาลัยการอาชีพบำเหน็จณรงค์ วิทยาลัยอาชีวเมืองชัยภูมิ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยภูมิ และวิทยาลัยการอาชีพแก้งคร้อ ในปัจจุบันอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ได้ดำเนินการจัดการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และระดับปริญญาตรี (ทล.บ.) ทั้งในระบบปกติและระบบทวิภาคี และจากรายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พบว่า จำนวนผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ปีการศึกษา 2564 ข้อมูลจำนวนผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มีปริมาณน้อย ซึ่งสถานประกอบการมีความต้องการมาก เนื่องจากผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษายังขาดความเข้าใจและขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี สำหรับวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิมีความพร้อมในการจัดการศึกษาวิชาชีพระบบทวิภาคี ทั้งด้านการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดการฝึกอาชีพ และการวัดและการประเมินผล เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิได้เห็นความสำคัญของการพัฒนากำลังคนระดับเทคนิคให้สามารถประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานในระดับชาติ ดังนั้นเพื่อให้การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี นั้นจะต้องเป็นไป

อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้ปกครอง ผู้เรียนให้ความสนใจมากขึ้น จำเป็นที่จะต้องสร้างคุณภาพ การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีให้เป็นไปอย่างมีรูปธรรม โดยนำหลักการที่จะส่งผลให้เกิดการ ขับเคลื่อนระบบอาชีวศึกษาทวิภาคีประสบผลสำเร็จ คือความสำเร็จในการจัดการศึกษาระบบ ทวิภาคีนั้นจะต้องมีความพร้อมและเกิดการมีส่วนร่วมในทุกด้าน ให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและ มีความต้องการแสวงหาความรู้ควบคู่กับการฝึกปฏิบัติงาน (พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา, 2551 : 3)

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยของสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ เพื่อประโยชน์ในการเป็น แนวทางการมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับสถานประกอบการ ผู้ปกครอง และนักเรียนในการ บริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีต่อไป ขับเคลื่อนการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้ สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการยกระดับการจัดการศึกษาในระบบทวิภาคี ในการเพิ่มปริมาณผู้เรียน และเป็นส่วนหนึ่งในการปรับภาพลักษณ์ (Re-branding) ในการจัด การศึกษาทวิภาคีให้ได้มาตรฐาน ตอบความต้องการของตลาดแรงงานภาคอุตสาหกรรม อันเป็นการ บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายของการจัดการอาชีวศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของ วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของ วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ได้มีสารสนเทศเกี่ยวกับ การบริหารแบบ มีส่วนร่วมอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะ พัฒนา ตนเอง พัฒนางานวิชาชีพ สามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ และสมาชิกในองค์กรมีความ เต็มใจที่จะทำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ เป็นข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไป แก้ไขปัญหาเพื่อให้การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีคุณภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้ เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Method Research) โดยใช้วิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative Research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดังนี้

ส่วนที่ 1 การศึกษาเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2565 ทั้งหมด 497 คน ซึ่งจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 19 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 478 คน (สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. ออนไลน์ : 2565)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2565 ทั้งหมด 331 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเทียบหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 ; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 43) และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของวิทยาลัยเป็นชั้นของการสุ่ม หลังจากนั้นคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งออกเป็น

1.1 เพศ

1.1.1 ชาย

1.1.2 หญิง

1.2 วุฒิการศึกษา

1.2.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

1.2.2 ระดับปริญญาตรี

1.2.3 สูงกว่าปริญญาตรี

1.3 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

1.3.1 ประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี

1.3.2 ประสบการณ์ตั้งแต่ 5-10 ปี

1.3.3 ประสบการณ์มากกว่า 11 ปี

1.4 ขนาดวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

1.4.1 ขนาดเล็ก

1.4.2 ขนาดกลาง

1.4.3 ขนาดใหญ่

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

2.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ

2.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

2.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลและพัฒนา

ส่วนที่ 2 การศึกษาเชิงคุณภาพ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรคือ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ตัวแทนสถานประกอบการ และตัวแทนผู้ปกครอง วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2565

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ประกอบด้วย การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษาสถานประกอบการในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 10 คน และการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู หน่วยงานทวิภาคี ตัวแทนสถานประกอบการ ที่ไม่ใช่ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวน 5 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ มีนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องต่อไปนี้

การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง กระบวนการบริหารที่บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิใน 4 ด้านประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ หมายถึง ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชน ร่วมกันวางแผนและตัดสินใจในกระบวนการบริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคี โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอาชีพ การกำหนดยุทธศาสตร์การบริหาร การกำหนดคุณลักษณะของผู้เข้ารับการศึกษาฝึกอาชีพ

วิเคราะห์งานอาชีพที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน สำนวความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน จัดทำหลักสูตรและแผนการสอนร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการวางแผนเกี่ยวกับ ขั้นตอน การกำกับติดตามการจัดการเรียนการสอนในระบบทวิภาคี การวางแผนระบบและขั้นตอน การดำเนินงานอย่างชัดเจน วางแผนจัดสรรงบประมาณประจำปีการศึกษา วางแผนการจัดบุคลากร เครื่องมือ เครื่องจักร และค่าใช้จ่าย วางแผนสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในการทำงานเพื่อเกิดการ พัฒนาครู เช่น การประชุมเสวนา หรือการศึกษาดูงานนอกสถานที่ จัดสร้างเครื่องมือและคู่มือใน การดำเนินงาน มีการติดตามการบริหารและงบประมาณให้เป็นไปตามแผนงาน และร่วมกัน ตัดสินใจในกระบวนการบริหารงานการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ร่วมคิดค้นแนวทางเพื่อแก้ไข ปัญหา ร่วมตัดสินใจในการวางแผนแก้ไขปัญหาร่วม ร่วมในการรับผิดชอบตลอดจนร่วมในการ ตรวจสอบและประเมินผลทางเลือกของการตัดสินใจเพื่อให้เกิดผลที่ดีตามบริบทสถานที่ต่าง ๆ

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง ผู้บริหาร ครู สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนร่วมกันดำเนินงานบริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคีตามภารกิจที่ กำหนดโดยมีส่วนร่วมในการจัดแผนภูมิแสดงกระบวนการทำงานและโครงสร้างของงาน ตรวจสอบผลงานของนักเรียนกับมาตรฐานการฝึกอาชีพ และกระบวนการติดตามการฝึกอาชีพของ นักเรียนอย่างเป็นระบบโดยการรายงานผลการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการฝึกงานอาชีพ ในขั้นตอนการดำเนินงานเมื่อนักเรียน นักศึกษาออกฝึกงานในสถานประกอบการ มีกระบวนการ การรายงานให้อาจารย์นิเทศที่ดูแลได้รับทราบข้อมูลเป็นระยะ ๆ เพื่อตรวจสอบ หรือให้คำปรึกษา เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและความชำนาญ ถ้ามีปัญหาเกิดขึ้น สามารถแก้ไขผลกระทบต่อการ ฝึกงานอาชีพต่าง ๆ ได้ทัน ส่งผลให้โครงการที่ได้ดำเนินการประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมาย

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ หมายถึง ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชนย่อมที่จะได้รับผลประโยชน์ร่วมกันจากการ บริหารจัดการร่วมกัน นักเรียน นักศึกษาได้ปรับตัวให้เข้ากับสถานฝึกงานที่มีระบบการทำงานอย่าง มีระเบียบ วินัย มีความรับผิดชอบในการทำงานโดยสามารถทำงานกับผู้อื่นได้หลังจากเรียนจบ หลักสูตรแล้วนักเรียน นักศึกษา สามารถหางานทำได้ และมีรายได้ขณะที่เรียน สถานศึกษามีผลงาน ที่เป็นที่รู้จักกว้างขวางมากขึ้น มีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญมากขึ้น มีการพัฒนาหลักสูตรที่ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครอง นักเรียนและ ชุมชนมากขึ้น สามารถผลิตนักเรียน นักศึกษาให้มีความรู้และความชำนาญออกไปทำงานได้อย่างมี คุณภาพและมีประสิทธิภาพ สถานประกอบการได้ใช้ทรัพยากรได้อย่างเต็มที่ มีผลผลิตเพิ่มมากขึ้น และอาจจะไม่จำเป็นจะต้องอยู่ในรูปของเงิน สิ่งของ อาจเป็นความสุขสบายความพอใจ ให้กำลังใจ ร่วมแสดงความยินดียกย่องชื่นชม

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง ผู้บริหาร ครู สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชน มีส่วนร่วมใน การติดตาม การประเมินผลระหว่างการทำงานและหลังการดำเนินงานการจัดการระบบทวิภาคี โดยมีการติดตามและประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา การทดสอบฝีมือระหว่างการศึกษา การจัดทำเกณฑ์มาตรฐาน การฝึกอาชีพร่วมกับผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก และสิ่งสำคัญจะต้องสังเกตคือ ความเห็น ความชอบ และความคาดหวัง ซึ่งมีอิทธิพลสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้ผลการประเมินโครงการมาใช้ในการพิจารณาร่วมกัน เพื่อจัดทำโครงการ งาน กิจกรรมในการดำเนินงานครั้งต่อไป

วิทยาลัย หมายถึง วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย

- 1) วิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ 2) วิทยาลัยการอาชีพแก้งคร้อ 3) วิทยาลัยอาชีวศึกษาเมืองชัยภูมิ 4) วิทยาลัย

การอาชีพบำเหน็จณรงค์ 5) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยภูมิ

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือ ผู้รักษาราชการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ของรัฐที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2565

บุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ผู้สนับสนุนการศึกษาซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ให้บริการ หรือ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียน การสอน วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2565

สถานประกอบการ หมายถึง บริษัท ห้างหุ้นส่วน ร้านค้า ที่ร่วมมือกับสถานศึกษาหรือ สถาบันในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในปีการศึกษา 2565

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา-มารดา หรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับในฐานะรับผิดชอบโดยตรงของนักเรียนและนักศึกษา

นักเรียน หมายถึง นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในปีการศึกษา 2565

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในปีการศึกษา 2565

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยนับเวลาดังแต่วันบรรจุแต่งตั้งจนถึงปัจจุบัน

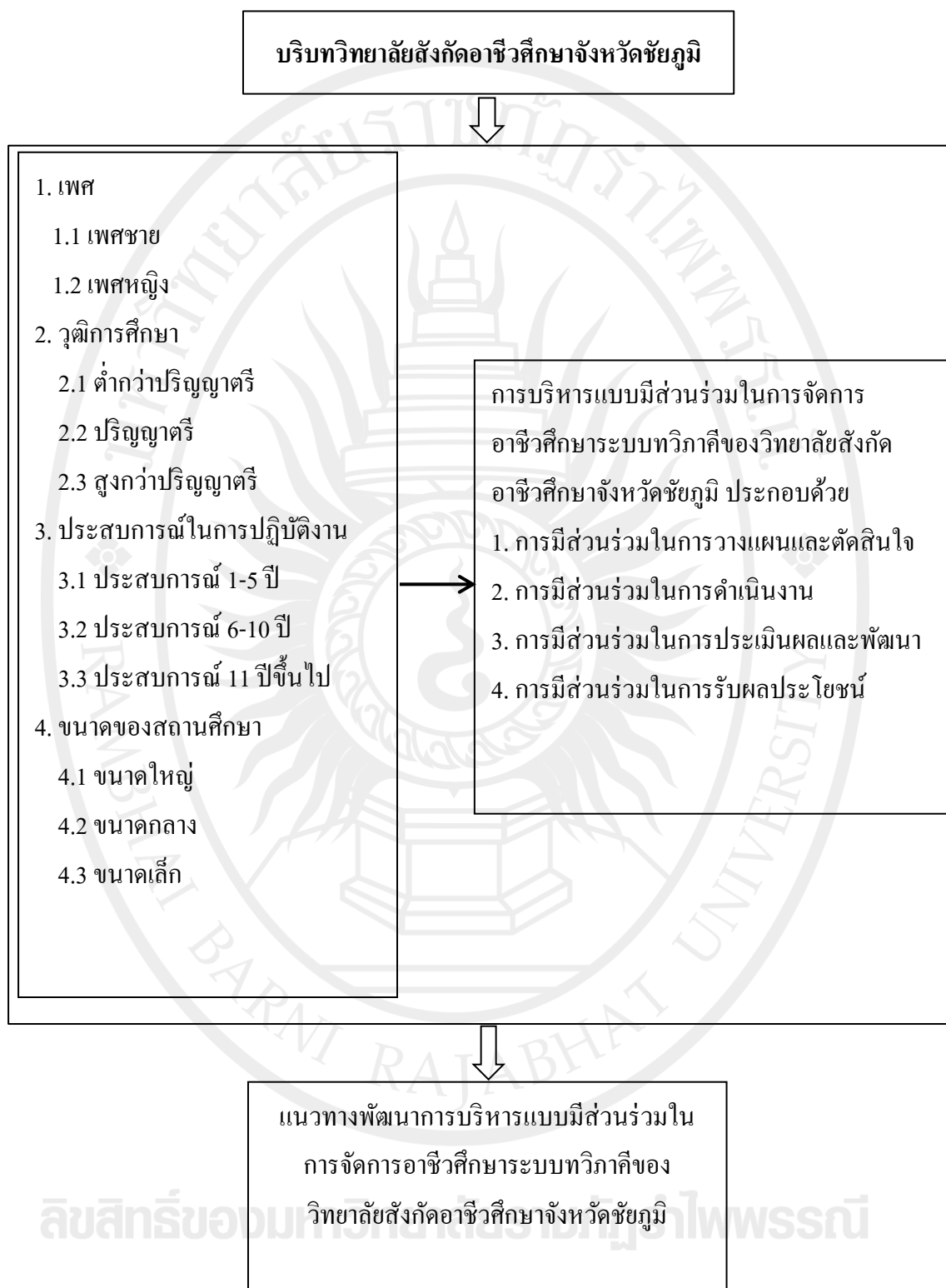
ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดขนาดตามจำนวนนักเรียน ซึ่งแบ่งตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็น 3 ขนาด คือ

1. ขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1000 คนลงมา
2. ขนาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1001 - 2000 คน
3. ขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 2001 คนขึ้นไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กับ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีขอบเขตด้านเนื้อหาที่ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลและพัฒนา โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังภาพประกอบ 1

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดสถานศึกษา แตกต่างกัน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร
 - 1.1 ความหมายของการบริหาร
 - 1.2 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.3 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.4 หน้าที่ของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.5 ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา
2. แนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมการบริหารสถานศึกษา
 - 2.1 ความหมายการมีส่วนร่วม
 - 2.2 ความสำคัญการมีส่วนร่วม
 - 2.3 ลักษณะการมีส่วนร่วม
 - 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม
3. การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
 - 3.1 ความหมายของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
 - 3.2 จุดมุ่งหมายของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
 - 3.3 แนวทางการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
 - 3.4 บทบาทหน้าที่ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
4. บริบทของวิทยาลัย ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยต่างประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยในประเทศ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหาร

การบริหารเป็นกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและอาศัยหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญโดยมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารไว้หลายประการดังนี้

ซุมสัคดี อินทร์รักษ์ (2557 : 1) กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กรโดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญประกอบด้วยการวางแผน (planning) การจัดองค์กร (organizing) การนำ (leading) และการควบคุม (controlling)

เจริญผล สุวรรณโชติ (2555 : 232) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า หมายถึง กระบวนการของสังคมอย่างหนึ่ง ที่เกิดขึ้นกับกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งที่เข้ามาร่วมกันเพื่อกระทำการกิจกรรมอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างเพื่อให้บรรลุถึงจุดหมายตามที่ได้กำหนดไว้

วิโรจน์ สารรัตนะ (2554 : 11) กล่าวโดยสรุปว่า การบริหารเป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กรที่อาศัยหน้าที่ทางการบริหารอย่างน้อย 4 อย่าง คือ การวางแผน การจัดองค์กร การนำ และการควบคุม ผู้บริหารต้องเป็นผู้รับผิดชอบในกระบวนการดังกล่าวใช้ทักษะทางการบริหาร แสดงบทบาทหน้าที่ให้สอดคล้องกับระดับการศึกษา รวมทั้งจะต้องเข้าใจสภาพแวดล้อมขององค์กรทั้งภายนอกและภายใน การที่จะพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการศึกษาให้การศึกษาเป็นกระบวนการให้คนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพจะต้องมีการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการที่ดีพอ โดยเปลี่ยนแปลงแนวคิดให้สังคมทุกส่วนมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการจัดการศึกษาอย่างเหมาะสม

แคมเบล (Campbell, 1998 : 27-28) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า หมายถึง ขั้นตอนต่าง ๆ ของการดำเนินงานที่ผู้บริหารต้องทำหน้าที่ดำเนินการให้ผู้ปฏิบัติได้ดำเนินงานจนเสร็จสิ้นได้ผลงานตามที่ต้องการ

สรุปได้ว่า การบริหารนั้นเป็นกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและอาศัยหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญ คือ การวางแผน การจัดองค์กร การนำและการควบคุม ซึ่งมีบุคคลและกลุ่มบุคคลร่วมกันดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ พร้อมทั้งใช้กำลังคนและทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อองค์กร

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา ถือเป็นภารกิจสำคัญของผู้บริหารซึ่งได้มีนักการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความหมายและแนวคิดในทัศนะที่แตกต่างกัน ดังนี้

ชุมศักดิ์ อินทร์รัชย์ (2557 : 12) ได้กล่าวว่า การอำนวยความสะดวกเพื่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งควรพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คำนึงถึงความสะดวกที่ให้แก่ครูในด้านอุปกรณ์เครื่องมือและบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอน

สุนทร โคตรบรรเทา (2555 : 3) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การประสานงาน การขึ้นการเกื้อหนุนของผู้อื่นโดยกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์การประเมินผล การปฏิบัติงาน จัดหาทรัพยากรองค์การ การสร้างบรรยากาศเกื้อหนุนทางจิตวิทยา การเกี่ยวข้องกับผู้ปกครอง การวางแผนการจัดตารางเรียน การทำบัญชี การแก้ปัญหาความขัดแย้งของครู การแก้ปัญหาวินัยนักเรียน การประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และการอำนวยความสะดวกให้งานดำเนินต่อไป

กู๊ด (Good. 1993 : 14) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุมและการจัดการเกี่ยวกับงานหรือกิจกรรมของสถานศึกษา ทั้งการบริหารธุรกิจ ในสถานศึกษาและการดำเนินการที่เกี่ยวกับบุคลากรทั้งหมดในสถานศึกษา ตลอดจนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรง เช่น การเรียนการสอน การแนะแนว กิจกรรม เสริมหลักสูตร

แคมเบล (Campbell. 1998 : 31-32) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การจัดแผนยุทธศาสตร์ในสถาบันการศึกษาเพื่อให้ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายอย่างแท้จริง

จากที่นักการศึกษากล่าวมาผู้วิจัยสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษานั้นเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการบริหารกลุ่มบุคคล กระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินงานของกลุ่มบุคคล โดยวิธีการทำงานใหม่ เป็นผู้นำทางความคิด การแก้ปัญหา การตัดสินใจ จัดเตรียมและจัดสรรการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ จัดคนที่เหมาะสมกับงานแต่ละด้าน ดังนั้น การบริหารสถานศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการจัดการศึกษาซึ่งถ้าสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพย่อมก่อให้เกิดประสิทธิผล

ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวเกี่ยวกับความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 50) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารโรงเรียนเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผนวิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ทุกประการ เพราะว่าการดำเนินงานต่าง ๆ มิใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพังคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ ผู้ช่วยแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งด้าน

สติปัญญา ความสามารถ ความถนัดและความต้องการที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่ต้องนำเอาเทคนิควิธีและกระบวนการบริหารที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาและจากการศึกษาวิจัยพบว่า ในการจัดการศึกษามีความจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารมืออาชีพ จึงจะทำให้การบริหารและการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จและเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ในการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติจะประสบผลสำเร็จ จำเป็นต้องอาศัยองค์กรปฏิบัติ คือ สถานศึกษาซึ่งหมายถึงการปฏิบัติภารกิจของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี และผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ทำการปฏิรูปที่มีประสิทธิภาพจาก

จันทรานี สงวนนาม (2553 : 9) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์กรที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ตามเป้าหมายและเพื่อความอยู่รอดขององค์กร และได้กล่าวว่า การบริหารเป็นวิชาชีพเพราะเป็นการทำงานที่ต้องอาศัยวิชาความรู้ความชำนาญ ผู้ที่จะเป็นนักบริหารโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักบริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องเป็นผู้มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับศาสตร์ทางการบริหาร จึงจะเป็นผู้นำทางการบริหารและสามารถนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้องค์กรเจริญก้าวหน้าไปด้วยดี

ปรีชา คัมภีรปกรณ (2553 : 158) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาว่า การบริหารและการจัดการโรงเรียนมีความสำคัญและจำเป็นอย่างมาก เพราะเหตุผลดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้งานหรือภารกิจต่าง ๆ ได้ดำเนินไปอย่างมีระบบและมีระเบียบไม่ก้าวก่ายกัน สามารถเรียงลำดับความสำคัญและความรีบด่วนของงานได้
2. เพื่อให้การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดนั้นเกิดประสิทธิภาพสูงสุด เนื่องจากการดำเนินการจัดการศึกษานั้นต้องอาศัยทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรที่ไม่ใช่มนุษย์ แต่ทรัพยากรดังกล่าวมีจำนวนจำกัด ผู้รับผิดชอบจึงจะต้องหาทางใช้ทรัพยากรให้เป็นประโยชน์หรือเกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยอาศัยความสำคัญเร่งด่วนและวัตถุประสงค์ของหน่วยงานเป็นเครื่องตัดสิน
3. เพื่อเป็นการกระจายงานให้บุคลากรในหน่วยงาน การจัดการหรือการบริหารงานจะเป็นเครื่องช่วยให้ผู้บริหารได้แจกจ่ายหรือกระจายงานความรับผิดชอบให้บุคลากรต่าง ๆ ตามความสามารถของแต่ละบุคคลได้

4. เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีทิศทางหรือเป้าหมายที่แน่ชัดทั้งนี้ เพราะในการจัดการนั้นจะต้องมีการกำหนดจุดประสงค์ให้แน่ชัด จุดประสงค์จะเป็นเครื่องกำหนด ทิศทางในการดำเนินงานของโรงเรียนว่าจะเป็นไปในทิศทางใด

กล่าวสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินงาน ของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร ครู อาจารย์และองค์คณะบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ของชุมชนในท้องถิ่น โดยร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบตามมาตรฐานและคุณภาพ ให้แก่เยาวชนนั้นจะทำให้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้านอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

หน้าที่ของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนต่อเนื่องกันโดยอาศัยกระบวนการ บริหารที่มีขั้นตอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาหน้าที่ของ การบริหารนั้น นักทฤษฎี นักการศึกษา ได้จำแนกหน้าที่ไว้มีทั้งที่คล้ายกันและแตกต่างกัน ดังเช่น

สุนทร โคตรบรรเทา (2555 : 6-7) ได้กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอน ต่อเนื่องกันการบริหารที่ดีจึงต้องอาศัยกระบวนการบริหารเป็นหลัก ซึ่งมีองค์ประกอบ และขั้นตอน 7 ขั้นตอน รวมเรียกว่า “POSDCORB” ซึ่งเป็นอักษรนำขององค์ประกอบกระบวนการ ดังนี้

1. การวางแผนงาน (Planning) หมายถึง การจัดวางโครงการ แผนปฏิบัติงานและวิธีการ ปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า ผู้จัดการองค์กรต้องวางแผนงานทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงาน เพราะแผนงานจะเป็นแนวทางปฏิบัติทั้งองค์กร ซึ่งประกอบด้วยแผนงานหลัก และแผนงานย่อย แผนงานต้องมีลักษณะยืดหยุ่น

2. การจัดหน่วยงาน (Organizing) หมายถึง การกำหนดโครงสร้างอำนาจหน้าที่การแบ่ง ส่วนงานและการจัดสายงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์

3. การจัดตัวบุคคล (Staffing) หมายถึง การบริหารงานด้านบุคลากร ได้แก่ การจัด อัตรากำลัง การสรรหาและพัฒนาบุคลากร การเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง การส่งเสริมขวัญและ กำลังใจ สวัสดิการและการเสริมสร้างบรรยากาศในการทำงาน

4. การอำนวยการ (Directing) หมายถึง การวินิจฉัยสั่งการการควบคุม บังคับบัญชา และ การควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้บริหารในฐานะหัวหน้าหน่วยงาน หัวหน้าต้องมอบหมาย หน้าที่ให้ลูกน้องแต่ละคนตามลำดับ โดยให้สัมพันธ์และสอดคล้องกับ ความรับผิดชอบแต่ละ ตำแหน่ง ประกาศใช้ระเบียบให้ปฏิบัติตามมีการตัดสินใจสั่งการอย่างถูกต้องและรวดเร็ว

5. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การประสานกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงาน เพื่อให้เกิดมีการร่วมมือที่ดีและนำไปสู่จุดหมายปลายทางเดียวกัน

6. การรายงาน (Reporting) หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานของบุคลากรระดับต่าง ๆ ในหน่วยงาน เพื่อให้ผู้บริหารและสมาชิกหน่วยงานได้รับทราบความเคลื่อนไหวและความคืบหน้าของกิจการอย่างสม่ำเสมอ

7. การบริหารงบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การจัดทำงบประมาณ การจัดทำบัญชีการใช้จ่ายเงิน และการควบคุมตรวจสอบทางการเงินและทรัพย์สิน

วิโรจน์ สารรัตนะ (2554 : 1) กล่าวถึง หน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญนั้นจะประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การนำ และการควบคุม ซึ่งสอดคล้องกับ

ธงชัย สันติวงษ์ (2554 : 25) ที่ได้จำแนกหน้าที่ทางการบริหารออกเป็น 5 หน้าที่ ได้แก่

1. การวางแผน
2. การจัดองค์กร
3. การสั่งการหรือการบังคับบัญชา
4. การประสานงาน
5. การควบคุม

สรุปได้ว่า หน้าที่ทางการบริหารตามแนวคิดดังกล่าวข้างต้นนั้น ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การนำ การควบคุม การประสานงาน การจัดหาบุคลากร การรายงาน และการงบประมาณ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเพื่อเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา

แนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม เป็นการให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาเพื่อความเจริญก้าวหน้าและมีการพัฒนาแบบยั่งยืนจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ดังนี้

ความหมายการมีส่วนร่วม

สุชตา แดงสุวรรณ (2558 : 21) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามาร่วมดำเนินกิจกรรม ในการจัดการศึกษาตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผน ดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา และการประเมินร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนให้การจัดการศึกษานั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม คือหลักร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบร่วมรับผิดชอบ

รัตนฐาภัทร์ ธนโชติสุขสบาย (2557 : 21) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารงานที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจ (Decision Making) ในกระบวนการบริหารร่วมในการวางแผน กำหนดเป้าหมาย ร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) ร่วมรับผิดชอบและ

ร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ร่วมดำเนินการตลอดจนร่วมประเมินผล (Evaluation) ตลอดจนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันโดยความร่วมมือและช่วยเหลือกันอย่างเป็นกัลยาณมิตร

อรรถ ก๊กผล และฉัตรระวี กิติโยดม (2555 : 15-26) รายงานไว้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) หมายถึง การที่ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม เริ่มตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินงาน ร่วมติดตามประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์นอกจากนี้การมีส่วนร่วมยังหมายถึงกระบวนการสื่อสารสองทางที่มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดการตัดสินใจที่ดีขึ้นและได้รับการสนับสนุน จากสาธารณชน ซึ่งเป้าหมายของกระบวนการมีส่วนร่วม ก็คือการให้ข้อมูลต่อสาธารณชนและให้สาธารณชนแสดงความคิดเห็นต่อโครงการหรือนโยบายรัฐและมีส่วนร่วมแก้ปัญหาเพื่อหาทางออกที่ดีที่สุดสำหรับทุกคนโดยเงื่อนไขสำคัญของการมีส่วนร่วมต้องเกิดจากความเต็มใจและความตั้งใจที่จะเข้าร่วมเพราะจะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนในการแก้ไขปัญหาการตัดสินใจในเรื่องนั้น ๆ รวมทั้งอยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาค ประชาชน มีสิทธิเท่าเทียมกับผู้เข้าร่วมคนอื่น ๆ และมีขีดความสามารถที่จะเข้ามามีส่วนร่วมได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 : 2) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทและความรับผิดชอบในการร่วมคิดร่วมวางแผนส่งเสริมสนับสนุนตรวจสอบเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาและการปฏิรูปการศึกษาหลักสูตรการเรียนการสอนให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

โอคเลย์ (Oakley, 1991: 8-9) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมหมายถึงการดำเนินการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ 3 ลักษณะต่อไปนี้ คือ เป็นการให้การช่วยเหลือเป็นการให้อำนาจเป็นงานขององค์กร โดยความสำคัญของการให้อำนาจว่า หมายถึงการมีส่วนร่วมการให้อำนาจเป็นการเพิ่มหรือพัฒนาทักษะขีดความสามารถ ในการบริหารการมีส่วนร่วมจึงมีความสัมพันธ์กับการให้อำนาจองค์กรเป็นปัจจัยพื้นฐานของการให้อำนาจ และมักจะเป็นรากฐานสำคัญของการให้ความร่วมมือช่วยเหลือ ด้วย ดังนั้นการช่วยเหลือการให้อำนาจและงานขององค์กรจึงมีความเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

ดุกลาห์ (Douglass, 1997 : 90) กล่าวถึง ความหมายของการมีส่วนร่วม (Participation) ว่าเป็นคำที่มีความหมายกว้างและใช้ในบริบทที่แตกต่างกัน นักการศึกษาใช้คำนี้ในการอ้างอิงถึงการมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ กิจกรรมหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา นักรัฐศาสตร์ใช้คำนี้ในความหมายของการเข้าร่วมกับสถาบันทางการเมืองของชุมชน เช่น การออกเสียงเลือกตั้ง นักสังคมวิทยาใช้ในความหมายของการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นส่วนกลุ่มอื่น ๆ คำนี้ในความหมายของการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ

พุตตี (Putti, 1987 : 304) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นพื้นฐานของกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะส่งผลให้การบริหารจัดการ มีลักษณะกว้างขวาง ซึ่งเป็นทางหนึ่งที่จะทำให้การมีส่วนร่วมขยายไปสู่ปฏิบัติงานในระดับล่าง ขององค์กร

โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (Cohen: & Uphoff, 1980 : 6) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมว่า จะต้องประกอบด้วยการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องของประชาชน 4 ประการ คือ

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในทุกขั้นตอน ตั้งแต่เริ่มต้นช่วงดำเนินการวางแผนและช่วงการตัดสินใจตามแผน

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยพิจารณาว่าใครจะทำอะไรให้กับ โครงการได้บ้าง เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากรการบริหาร การประสานและการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ซึ่งต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ รวมถึงการกระจายผลประโยชน์ทั้งที่ผลทางบวกและทางลบ

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโดยสิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกต คือ ความเห็น (Mews) ความชอบ (Preferences) และความคาดหวัง (Expectation) ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถ แปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้

จากแนวคิดต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้น สามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึงการเปิด โอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม ต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการคิด การวิเคราะห์ปัญหา การจัดการ ทรัพยากร การให้และรับข้อมูลข่าวสารการแก้ไขปัญหา การแสดงความคิดเห็น การกำหนดนโยบาย การวางแผน การร่วมปฏิบัติการตัดสินใจ รวมถึงการติดตามและประเมินผลกิจกรรม เพื่อให้ กิจกรรมขององค์กรบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างที่ตั้งเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญการมีส่วนร่วม

ความสำคัญของการมีส่วนร่วม เป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมโดย ความเต็มอกเต็มใจ นอกจากนี้เป็นการสร้างสรรค์ผลงานและการทำงานให้เป็นไปได้อย่างราบรื่น และถูกเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ได้มากยิ่งขึ้น ปัญหาและอุปสรรคจะลดน้อยลง โดยมีนักทฤษฎี นักการศึกษา ได้ให้ความหมายที่คล้ายกันและแตกต่างกัน ดังเช่น

สุรินทร์ แก้วมณี (2558 : 20) ได้กล่าวถึงความสำคัญของบริหารงานแบบมีส่วนร่วมว่า ก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างผู้บริหารงานและผู้ร่วมงานทุกระดับในองค์กร ช่วยลดความขัดแย้ง ในการทำงานเพิ่มพูนความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้น สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ช่วยให้

ผู้ร่วมงานมีสุขภาพจิตดี ทุกคนมีโอกาสแสดงศักยภาพและความสามารถส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยในองค์กร อีกทั้งยังช่วยให้และใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

จันทราณี สงวนนาม (2553 : 166) ได้กล่าวถึงความสำคัญของบริหารงานแบบมีส่วนร่วมว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในโครงการ ได้มีส่วนร่วมและมีความสำคัญในการตัดสินใจร่วมรับผิดชอบและร่วมมือในการพัฒนาองค์กรที่ปฏิบัติอยู่ด้วยความเต็มใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์กร 3 ประการคือ

1. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งสมาชิกขององค์กรย่อมมีความผูกพันกับองค์กรที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่ และมีความปรารถนาที่จะได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กร แม้เพียงได้รับฟังความคิดเห็น ก็ทำให้รู้สึกว่าได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กร

2. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดการยอมรับในเป้าหมาย เพราะนอกจากจะช่วยกระตุ้นให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นแล้ว ยังช่วยให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันระหว่างกลุ่มสมาชิก และความร่วมนั้นจะแพร่ขยายไปทั้งองค์กร ทำให้สมาชิกทั้งองค์กรมีเป้าหมายเดียวกันการมีส่วนร่วมเป็นการยินยอมและพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ ซึ่งมีผลทั้งทางใจ การยอมรับ การสนับสนุนและผลต่อการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่

3. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ การที่บุคคลได้แสดงความคิดเห็นและยอมรับในเป้าหมายเดียวกัน จะช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานขององค์กร

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553 : 10) ได้กล่าวถึงความสำคัญของบริหารงานแบบมีส่วนร่วมว่าหลักการสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมคือ การสร้างบรรยากาศในการทำงานแบบประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้แสดงความคิดเห็นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและรับผิดชอบ สิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้ร่วมงานเกิดความเข้าใจในปัญหาของหน่วยงาน สำหรับการเพิ่มค่าจ้างนั้นอาจมิใช่เป็นสิ่งที่จูงใจให้ทำงานได้อย่างเต็มที่เสมอไป แต่การให้รางวัลด้วยการชมเชยยกย่อง ให้เกียรติ อาจเป็นแรงกระตุ้นสำคัญที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดพลังต่างๆ ในการทำงานเมื่อประสบความสำเร็จ ผู้ปฏิบัติย่อมมีความภาคภูมิใจ แม้จะมีได้รับเป็นเงินหรือค่าจ้างเป็นการตอบแทนก็ตาม

แฮค แคนโดลี และเรย์ (Hack, Candoli & Ray. 1995 : 261) ได้กล่าวถึงความสำคัญของบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในปัจจุบันมีมากขึ้นเรื่อย ๆ และมากกว่าในอดีตที่ผ่านมาจะเป็นพลังสำคัญที่ขับเคลื่อนมาสู่ระบบบริหารในโรงเรียนอย่างรวดเร็ว โดยการวางแผนให้ผู้ปกครอง ประชาชน นักเรียน ทีมงาน และคณะกรรมการโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น

ทาวน์เซนด์ (Townsend, 1994 : 157) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า ในการที่ต้องให้ชุมชนหรือบุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษากับโรงเรียน คือ

1. บุคคลในชุมชนตระหนักดีว่าการที่พวกเขาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับทางโรงเรียน มีความสัมพันธ์ต่อผลผลิต (output) ทางการศึกษาของโรงเรียน
2. บุคลากรในชุมชนเชื่อว่า ชุมชนจะได้รับผลกระทบโดยตรงต่อการตัดสินใจหรือการเข้ามามีส่วนร่วมของพวกเขา
3. บางครั้งพวกเขาอาจได้รับการขอร้องหรือได้รับมอบหมายให้แสดงความคิดเห็นหรือเข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียน

จากแนวคิดต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้น สามารถสรุปได้ว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสำคัญต่อผู้บริหาร การทำงานในองค์กรนั้นอาจจะไม่สามารถประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายได้ ถ้าปราศจากการร่วมมือร่วมใจของบุคลากรทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมและประสานงานกันอย่างเต็มกำลังความสามารถ เพื่อมุ่งประโยชน์ให้แก่องค์กร การสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดีเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้แสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ และรับผิดชอบ สิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้ร่วมงานเกิดความเข้าใจในปัญหาของหน่วยงาน การมีส่วนร่วมในการประเมินผลและพัฒนา และการสร้างองค์การไปสู่เป้าหมายนั้น องค์กรจึงถูกสร้างขึ้นมาสอดคล้องความต้องการของผู้ทำงาน ก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างผู้บริหารงานและผู้ร่วมงานทุกระดับในองค์กร ช่วยลดความขัดแย้งในการทำงานเพิ่มพูนความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้น สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ช่วยให้ผู้ร่วมงานมีสุขภาพจิตดี เป็นการจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในโครงการ ได้มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และร่วมมือในการพัฒนาองค์การที่ปฏิบัติอยู่ด้วยความเต็มใจ

ลักษณะการมีส่วนร่วม

ลักษณะการมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนการพัฒนาทั้งในการแก้ไขปัญหา รวมถึงป้องกันปัญหาโดยเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มร่วมกันกำหนดนโยบาย ร่วมวางแผน ตัดสินใจและปฏิบัติตามแผน ร่วมตรวจสอบ ร่วมติดตาม ประเมินผลและรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ โดยมีนักทฤษฎี นักการศึกษา ได้ให้ความหมายที่คล้ายกันและแตกต่างกัน ดังเช่น

สหชัย จันทรพินิจ (2555 : 21) ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา เป็นการที่ชุมชนเข้ามามีบทบาทหน้าที่ร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน หรือกระบวนการในการพัฒนาการจัดการเรียน ในสถานศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อมใน

รูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์โดยตระหนักถึงความรู้ที่มาร่วมรับผิดชอบ และเป็นเจ้าของร่วมกัน

รัตนา ณ ปัตตานี (2553 : 12) ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะของการมีส่วนร่วมจะต้องนำหลักการของวงจรคุณภาพ PDCA (Deming Circle) มาพัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้เทคนิค ขบว 5 กลีบ RAVOR Model โดยมีกรอบในการดำเนินงาน ดังนี้

1. ขั้นวางแผน (Plan) การมีส่วนร่วมในการวางแผน
2. ขั้นดำเนินการ (Do) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการในโครงการกิจกรรมต่าง ๆ
3. ขั้นติดตามประเมินผล (Check) มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล หลังจากนำนวัตกรรมไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา โดยประเมินผลใน 3 บริบท ได้แก่ การประเมินปัจจัยนำเข้า ประเมินกระบวนการ และประเมินผลผลิต
4. ขั้นปรับปรุง พัฒนา หรือนำผลมาปรับปรุง แก้ไข (Action) การมีส่วนร่วมในการนำข้อมูลย้อนกลับจากผลการประเมิน มาปรับเปลี่ยนกระบวนการดำเนินการในด้านต่าง ๆ

ฮันติงตัน และเนลสัน (Huntington and Nelson, 1976 : 12) ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมไว้ 3 ลักษณะ คือ

1. การมีส่วนร่วมโดยดูที่กิจกรรม เช่น การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง
2. การมีส่วนร่วมโดยพิจารณาจากระดับการบริหาร 3 ระดับ คือ ระดับแนวราบซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมโดยไม่จริงจัง ระดับแนวตั้ง เป็นการมีส่วนร่วมกับผู้ที่มีอำนาจมากกว่าผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับทั้งแนวดิ่งและแนวราบ
3. การมีส่วนร่วมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเข้าไปมีอำนาจและควบคุม

เกรียงศักดิ์ พรหมแพน (2551 : 12) ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะและกระบวนการมีส่วนร่วมจะเกิดขึ้นได้ในหลายลักษณะ แต่ลักษณะที่อาจสังเกตได้ คือ จะต้องมีส่วนร่วมในการคิดวางแผน ตัดสินใจการดำเนินงาน การประเมินผล และร่วมในการรับผลประโยชน์จากการดำเนินการนั้นในส่วนลักษณะและกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กรในชุมชน แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ การมีส่วนร่วมโดยเข้ามาจัดการศึกษาแทนรัฐ และการเข้ามาร่วมกับรัฐในการจัดการศึกษา

มะลิกลามาศ เสงี่ยมแก้ว (2551 : 16) ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมนั้นเกิดจากผู้นำแบบประชาธิปไตยที่บริหารงานด้วยโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ไม่ว่าจะร่วมในการตัดสินใจหรือมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งหรือทุกขั้นตอนในกระบวนการบริหาร ได้แก่ การวางแผน การสั่งการ และการควบคุม ข่อมสร้างคามภูมิใจในการมี

ส่วนร่วมแก่บุคคล จะนำมาซึ่งความผูกพัน และความยินยอมรับผลการปฏิบัติงานอันเกิดจากการมีส่วนร่วมนั้น ๆ โดยปราศจากข้อโต้แย้งใด ๆ

แมคดา (Macda. 1982 : 8) ได้กล่าวถึง รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 3 ลักษณะ คือ

1. การมีส่วนร่วมเชิงแข่งขัน ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมด้วยการริเริ่ม และติดตามในกระบวนการ กำหนดความต้องการ ร่วมกิจกรรมสนใจในผลจากการพัฒนา
2. การมีส่วนร่วมเชิงไม่แข่งขัน ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาจะไม่คำนึงถึงความสำคัญ นโยบาย ไม่มีความสนใจจากผลการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ
3. การมีส่วนร่วมแบบเฉื่อยชา ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเนื่องจากถูกบังคับ ภาวะจำยอม จากสภาพแวดล้อม บุคคล หรือธรรมชาติ การปฏิบัติงานของประชาชนจะเฉื่อยชา

จากแนวคิดต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้น สามารถสรุปได้ว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมการทำงาน เป็นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา เป็นรูปแบบของการที่ชุมชนเข้ามามีบทบาทหน้าที่ร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมหรือกระบวนการในการพัฒนาการจัดการเรียนในสถานศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม ในด้าน การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ต้นทุน การมีส่วนร่วมในการวางแผน และตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการประเมินผลและพัฒนา การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์โดยตระหนักถึงความรู้สึก ร่วมรับผิดชอบร่วมกัน

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การที่บุคคลภายในองค์กรหรือภายนอกองค์กรได้ร่วมกัน เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและสำเร็จ โดยการมีส่วนร่วมจะอยู่ในขั้นตอนใด ๆ ก็ตาม โดยขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ข้อจำกัดขององค์กรในแต่ละกระบวนการของการดำเนินการบริหาร โดยมีนักทฤษฎี นักการศึกษา ได้ให้ความหมายที่คล้ายกันและแตกต่างกัน ดังเช่น

สุภัททา อินทศักดิ์ (2561 : 27) ได้เสนอกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 5 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมคิด
2. การมีส่วนร่วมวางแผน
3. การมีส่วนร่วมดำเนินการ
4. การมีส่วนร่วมประเมินผล
5. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์

เสาวนีย์ เดือนเด่น และคณะ (2558 : 8) ได้เสนอกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้

5 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมในด้านการวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
4. การมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผล
5. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

พิณสุดา สิริธรังศรี (2558 : 44-45) ได้เสนอกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้

8 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมคิด
2. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมวางแผน
4. การมีส่วนร่วมดำเนินการ
5. การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ
6. การมีส่วนร่วมแก้ปัญหา
7. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล
8. การมีส่วนร่วมชื่นชมผลสำเร็จ

รัตนฐาภรณ์ ธนโชติสุขสบาย (2557 : 214) ได้เสนอได้เสนอกระบวนการบริหารแบบมี

ส่วนร่วมไว้ 7 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. การสื่อสารภายในองค์กร
3. บรรยายภายในองค์กร
4. การทำงานเป็นทีม
5. การมีส่วนร่วมของผู้ร่วมงาน
6. การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร
7. ด้านการมีส่วนร่วมโดยวิธีวิจัยเพื่อพัฒนา

โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff. 1980 : 213- 218) ได้เสนอกระบวนการบริหาร

แบบมีส่วนร่วมไว้ 4 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นการมีส่วนร่วม เพื่อให้ได้แนวคิดการสร้างและประเมินทางเลือกต่าง ๆ การคัดเลือกการตัดสินใจเป็นศูนย์กลางของการเกิดความคิดที่หลากหลาย รวมถึงการวางแผนเพื่อให้สิ่งที่ตัดสินใจเลือกบังเกิดผล

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ เป็นองค์ประกอบการดำเนินงานโครงการที่ได้จากคำถามที่ว่าใครทำประโยชน์ให้โครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีการใด ๆ

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์นั้น นอกจากความสำคัญการได้รับประโยชน์ ในเชิงปริมาณและคุณภาพแล้ว ต้องพิจารณาถึงการกระจายประโยชน์ในกลุ่มด้วย

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล สิ่งสำคัญที่ต้องสังเกต คือความเห็น ความชอบและความคาดหวัง ซึ่งจะมีอิทธิพล สามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ มีการรายงานเกี่ยวกับความสำเร็จในการประเมินผลไว้น้อย เนื่องจากเป็นสิ่งที่เข้าใจยากกว่าจะมีส่วนร่วมในการประเมินผลอย่างไรจึงจะดีที่สุด จะทำการวิเคราะห์หรือวัดผลได้ต่อเมื่อทำกิจกรรมได้ 3 อย่างมาแล้ว พุดติ (Putti, 1987 : 12) ได้เสนอกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 4 ประการ คือ

1. เป็นความพยายามที่เกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและความรู้สึก
2. เป็นการกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ
3. เป็นการให้บุคคลรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน
4. เป็นการพัฒนาการมีส่วนร่วม ซึ่งคำนึงถึงความสมดุล การมีส่วนร่วมที่แท้จริงกับการมีส่วนร่วมมากเกินไป

ซาซกิน (Sashkin, 1982 : 110 - 113) ได้เสนอได้เสนอกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 4 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา
4. การมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง

สวอนสเบิร์ก (Swanaburg, 1996 : 391 - 394) ได้เสนอได้เสนอกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 4 ประการ คือ

1. การไว้วางใจกัน ซึ่งเป็นปรัชญาพื้นฐานของการมีส่วนร่วม
2. ความยึดมั่นผูกพัน
3. การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน
4. ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน

จากแนวคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม สามารถสรุปได้ว่า การที่บุคคลผู้บริหารให้การสนใจให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานหรือบุคคลผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ เพื่อให้งานที่ปฏิบัติให้มีบรรลุเป้าหมาย โดยเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมในการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจตลอดจน การประเมินผลให้ทุกฝ่ายได้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายขององค์กร

จากทฤษฎีของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อสรุปเป็นตัวแปรการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 การวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมจากทฤษฎีนักวิชาการ

ตัวแปรการมีส่วนร่วม	นักวิชาการ	สุภัททา อินทรศักดิ์ (2561)	นิรุตต์ บุตรแสนดี (2561)	พินิจสุตา สิริรังศรี (2558)	สุชตา แสงสุวรรณ (2558)	เสาวนีย์ เตือนเด่น และคณะ (2558)	กระทรวงศึกษาธิการ (2557)	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2558)	ซาซकिन (Sashkin, 1982)	ชาดิด (Shadid, 1982)	โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1980)	ฮอย และมิสเกล (Hoy and Miskel, 2001)	พุตติ (Putti, 1987)	รวม
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ	✓			✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓		8
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน		✓		✓		✓	✓		✓				✓	7
3. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลและพัฒนา	✓			✓		✓	✓	✓	✓	✓				6
4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	✓			✓		✓	✓		✓	✓				6

ตาราง 1 (ต่อ)

ตัวแปรการมีส่วนร่วม	นักวิชาการ												
	สุภัททา อินทรศักดิ์ (2561)	นิรุตต์ บุตรแสนลี (2561)	พัฒนสุตา สิริรังสรรค์ (2558)	สุธาดา แดงสุวรรณ (2558)	เสาวนีย์ เตือนเด่น และคณะ (2558)	กระทรวงศึกษาธิการ (2557)	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2558)	ซาซกิน (Sashkin. 1982)	ชาดิด (Shadid. 1982)	โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff. 1980)	ฮอย และมิสเกล(Hoy and Miskel. 2001)	พุตติ (Putti. 1987)	รวม
5. มีส่วนร่วมคิดออกแบบ		✓					✓					✓	3
6. มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น			✓									✓	2
7. เสนอแนะเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร					✓								1
8. การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ				✓									1
9. มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น เสนอแนะเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร						✓	✓						2
10. มีส่วนร่วมจัดทำปฏิบัติงาน					✓		✓						2
11. มีส่วนร่วมตรวจสอบ ประเมินผล การปฏิบัติงานของ ผู้บริหาร คณะครู							✓						1

ตาราง 1 (ต่อ)

ตัวแปรการมีส่วนร่วม	นักวิชาการ												
	สุภัททา อินทศักดิ์ (2561)	นิรุตต์ บุตรแสนลี (2561)	พัฒนสุดา สิริรังสรรค์ (2558)	สุขตา แดงสุวรรณ (2558)	เสาวนีย์ เตือนเด่น และคณะ (2558)	กระทรวงศึกษาธิการ (2557)	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2558)	ซาชกิน (Sashkin, 1982)	ชาดิด (Shadid, 1982)	โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1980)	ฮอย และมิสเกล (Hoy and Miskel, 2001)	พุตติ (Putti, 1987)	รวม
26. ปัจจัยนิเทศแก่นักเรียนนักศึกษาที่ผ่านการฝึกอาชีพ					✓		✓						2
27. พัฒนาสถานที่ฝึกอาชีพร่วมกับสถานประกอบการให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย							✓						1
28. ประกันคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาจากระบบทวิภาคี							✓						1
29. จัดทุนสนับสนุนนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี		✓			✓		✓						3
30. ร่วมสัมภาษณ์คัดเลือกนักเรียนนักศึกษาเข้าศึกษาต่อในอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี					✓		✓						2

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย จากทัศนะนักวิชาการ พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษามี 30 ตัวแปร เมื่อพิจารณาความถี่ของตัวแปรสรุปได้ว่า มีตัวแปร 5 ด้าน ที่มีความถี่สูงจำนวน 6-8 ความถี่ คือ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลและพัฒนา 4) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยจึงได้สรุปตัวแปรออกมาทั้ง 4 ด้าน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลและพัฒนา 4) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มาเป็นแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ โดยมีรายละเอียดเนื้อหา ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ

พิณสุดา สิริธรรังศรี (2558 : 44-45) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจไว้ว่า เมื่อมีกิจกรรมใดที่ต้องพึ่งความเห็นและตัดสินใจร่วมกันที่มีผลกระทบต่อการบริหารจัดการและส่วนได้ส่วนเสียของผู้เรียนและประชาชน ครู ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะมีการตัดสินใจร่วมกันบนพื้นฐานของข้อมูลของสถานศึกษาและชุมชน

รัตนฐาภัทร์ ธนโชติสุขสบาย (2557 : 214-218) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจไว้ว่า ประเด็นสำคัญ ๆ กล่าวคือ การมีส่วนร่วมของบุคลากร หรือผู้ได้บังคับบัญชาในแก้ปัญหา การปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษา การรับฟังความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชา การเป็นอิสระในการปฏิบัติงานและความไว้วางใจต่อการปฏิบัติงานของผู้ได้บังคับบัญชา

ซาซกิน (Sashkin. 1982 : 110-113) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจไว้ว่าเป็น การมีส่วนร่วมของผู้ได้บังคับบัญชาในการมีส่วนร่วมให้คำปรึกษาหารือในหลาย ๆ โอกาสมีอิทธิพลในการกำหนดเป้าหมายของงาน มีส่วนร่วมรับผิดชอบในทางเลือกของวิธีการตัดสินใจ ตลอดจนตรวจสอบและประเมินทางเลือกในการตัดสินใจต่าง ๆ

ชาติด และคณะ (Shadid. 1982 : 122) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจไว้ว่า ประการแรกที่จะต้องกระทำคือ การกำหนดความต้องการและการจัดการความสำคัญต่อนั้นก็เลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจช่วงเริ่มต้นการตัดสินใจในช่วงดำเนินแผนงานและการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff. 1980 : 213-218) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจไว้ว่า เป็นการมีส่วนร่วม เพื่อให้ได้แนวคิดการสร้างและประเมินทางเลือกต่าง ๆ การคัดเลือกการตัดสินใจเป็นศูนย์กลางของการเกิดความคิดที่หลากหลาย รวมถึงการวางแผนเพื่อให้สิ่งที่ตัดสินใจ

จากแนวคิดต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้นสามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาเมื่อมีกิจกรรม หรือโครงการต่าง ๆ ผู้บริหารจะให้สมาชิกที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มาร่วมกันตัดสินใจในการทำงานนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหา สาเหตุและความต้องการ ร่วมคิดค้น แนวทางเพื่อแก้ไขปัญหา ร่วมตัดสินใจในการวางแผนแก้ไขปัญหา ร่วมในการรับผิดชอบร่วม ในการตัดสินใจตลอดจนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลทางเลือกของการตัดสินใจ ให้เกิดผล ที่ดีตามบริบทสถานที่ต่าง ๆ

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

เสาวนีย์ เคื่อนเด่น และคณะ (2558 : 8) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานไว้ การมีส่วนร่วมในการจัดโครงการกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงได้เข้าร่วมโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรได้ดำเนินงานตามแผนงานที่วางไว้และมีส่วนร่วมในการปรับปรุงกระบวนการทำงาน ให้ดียิ่งขึ้น

ชาคิด และคณะ (Shadid. 1982 : 122) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานไว้ใน ส่วนขององค์ประกอบในการดำเนินงานโครงการนั้นจะได้มาจากคำถามที่ว่าใครทำประโยชน์ ให้กับโครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหาร การประสานงาน และการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

จากแนวคิดต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้น สามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง การร่วมกันดำเนินงาน การมีส่วนร่วมของภาครัฐ สถานประกอบการ นักเรียนนักศึกษา ชุมชน โดยเป็นคณะทำงาน การดำเนินงานในกิจกรรมของสถานศึกษา ตามภารกิจที่กำหนดร่วมกัน ส่งผลให้โครงการที่ได้ดำเนินการประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายอย่างที่ได้ตั้ง

3. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลและพัฒนา

สุภัททา อินทรศักดิ์ (2561 : 27) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการประเมินผลไว้ว่า มีการ ติดตามและประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนางานร่วมกัน

เสาวนีย์ เคื่อนเด่น และคณะ (2558 : 8) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการประเมินผลไว้ว่า ท่านได้ติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรอยู่เสมอ มีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน ขององค์กร มีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กร และหากพบปัญหาท่านจะนำ ปัญหานั้นไปปรับปรุงและมีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร

พิณสุดา สิริขันธ์ศรี (2558 : 44-45) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการประเมินผลไว้ว่า ระหว่างการดำเนินงานและหลังการดำเนินงาน ผู้บริหาร ครูกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย มีการติดตามและประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนางานร่วมกัน ในกิจกรรม

การประเมินผล การเรียน พ่อแม่ผู้ปกครอง หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถเข้ามามีส่วนในการประเมินผู้เรียนด้วย

ชาติดิ และคณะ (Shadid, 1982 : 122) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการประเมินผลไว้ว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้นสิ่งสำคัญจะต้องสังเกต คือความเห็น ความชอบ และความหวัง ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้

โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1980 : 213 - 218) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการประเมินผลไว้ว่าสิ่งสำคัญที่ต้องสังเกต คือ ความเห็น ความชอบ และความคาดหวังซึ่งจะมีอิทธิพล สามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ มีการรายงานเกี่ยวกับความสำเร็จในการประเมินผลเนื่องจากเป็นสิ่งที่เข้าใจยากกว่าจะมีส่วนร่วมในการประเมินผลอย่างไรจึงจะดีที่สุด

จากแนวคิดต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้น สามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพ คุณค่า ความจริง และการกระทำ การมีส่วนร่วมของภาครัฐ สถานประกอบการ นักเรียน ชุมชน การติดตามประเมินผล ระหว่างการดำเนินงานและหลังการดำเนินงาน มีการติดตามและประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนางานร่วมกันสิ่งสำคัญจะต้องสังเกตคือ ความเห็น ความชอบ และความคาดหวัง ซึ่งมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้ ผลการประเมินโครงการมาใช้ในการพิจารณาร่วมกันเพื่อจัดทำโครงการต่าง ๆ ในงานกิจกรรมที่จะดำเนินครั้งต่อไป

4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

สุภัททา อินทรศักดิ์ (2561 : 27) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ไว้ว่า ความสำเร็จอันเกิดจากการบริหารจัดการร่วมกันมีความพึงพอใจและชื่นชมในผลสำเร็จนั้น ๆ ร่วมกัน เช่น การร่วมแสดงความยินดี การยกย่องให้เกียรติ การมอบรางวัล เป็นต้น

เสาวนีย์ เดือนเด่น และคณะ (2558 : 8) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ไว้ว่า ท่านได้รับประโยชน์จากการนำแผนการดำเนินงานไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ ได้รับการฝึกอบรมตามความต้องการ เพื่อนำความรู้และทักษะมาใช้ในการสร้างผลงานที่ดี ได้รับการถ่ายทอดความรู้ เพื่อนำความรู้มาใช้ในการสร้างผลงานที่ดี และทำกิจกรรมร่วมกัน และเพื่อให้ท่านมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคลากรในองค์กร

โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1980 : 213-218) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ไว้ว่าส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์นั้น นอกจากความสำคัญการได้รับประโยชน์ในเชิงปริมาณและคุณภาพแล้ว ต้องพิจารณาถึงการกระจายประโยชน์ในกลุ่มด้วย

ชาติดิ และคณะ(Shadid. 1982 : 122) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ไว้ว่า นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย ผลประโยชน์ของโครงการนั้นจะรวมผลประโยชน์ในทางบวกและผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งอาจเป็นประโยชน์และเป็นโทษได้ทั้งสองผลต่อบุคคลและสังคม

จากแนวคิดต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้นสามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการผลรับประโยชน์ หมายถึง เมื่อเกิดผลผลิต ผลลัพธ์ หรือความสำเร็จอันเกิดจากการบริหารจัดการร่วมกัน ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ นักเรียน ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ย่อมที่จะได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งอาจไม่จำเป็นจะต้องอยู่ในรูปของเงิน วัตถุสิ่งของ แต่อาจเป็นความสุขสบายความพอใจ ให้กำลังใจ ร่วมแสดงความคิดเห็น ขยันหมั่นเพียร และการมอบรางวัลการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นทั้งในทางบวกและทางลบ ด้านบวกได้แก่การได้รับสนับสนุนด้านสวัสดิการการยกย่องชมเชยเป็นต้น ในส่วนด้านลบนั้นได้แก่ เมื่อการดำเนินงานมีการเกิดข้อผิดพลาดจากการบริหารงาน ทุกฝ่ายให้การยอมรับพร้อมช่วยกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

แนวทางการปฏิรูปการศึกษาใหม่เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการสร้างสมรรถนะของคนในการประกอบอาชีพ โดยมีหลักการที่สำคัญ คือ ต้องผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ และมีความสามารถที่จะปฏิบัติงานได้ทันที ทั้งนี้เนื่องจากผู้ประกอบการส่วนใหญ่เห็นว่าผู้ที่จบจากระบบการศึกษาแล้วยังไม่สามารถปฏิบัติงานได้ในทันที แต่ต้องไปอบรมหรือฝึกปฏิบัติงานจริง เพื่อการพัฒนาความรู้ให้เท่าทันกับเทคโนโลยีที่ก้าวไกลเพื่อลดความสูญเสียดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงได้กำหนดแนวทางเป็นหลักการที่จะพัฒนาการอาชีวศึกษาว่า จะต้องให้ผู้เรียนได้ฝึกงาน และทำงานจริงในสถานประกอบการ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้ขอให้สถานศึกษาการอาชีวศึกษาทั้งของรัฐ และเอกชนจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคี (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2557 : 34)

การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเริ่มจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เมื่อครั้งที่มิสสถานะเป็นกรมอาชีวศึกษา ได้ริเริ่มโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นโครงการนำร่องระหว่างปี พ.ศ. 2531-2533 ณ วิทยาลัยเทคนิคท่าหลวงฯ ไซเมนต์ไทยอนุสรณ์ จังหวัดสระบุรี โดยได้รับความร่วมมือจากรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี โดยผ่านองค์กร GTZ ผลการดำเนินงานปรากฏว่าประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี ต่อมาในปี พ.ศ. 2538 กรมอาชีวศึกษาจึงได้ประกาศใช้ระบบทวิภาคีในการจัดอาชีวศึกษาทั่วประเทศโดยถือเป็นทางเลือกหนึ่งที่เพิ่มเติมใน

สถานศึกษา ทำให้สถานศึกษา สถานประกอบการ และจำนวนนักศึกษาเพิ่มมากขึ้น ปีการศึกษา 2554 มีสถานศึกษาที่จัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 224 แห่ง โดยมีสถานประกอบการเข้าร่วม 4,384 แห่ง มีนักเรียน นักศึกษา ทั้งระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) 33,132 คน มีสาขาวิชาที่เปิดสอนมากกว่า 60 สาขาวิชาชีพ

ต่อมาได้มีการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาให้สามารถจัดการศึกษา ด้านวิชาชีพได้อย่างกว้างขวางตรงกับความต้องการกำลังคนของสถานประกอบการมากขึ้น โดยความร่วมมือกับเครือข่ายอาชีวศึกษาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกับสถานประกอบการ ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญที่เอื้อให้จัดอาชีวศึกษาแนวใหม่ได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน โดยภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรฝึกงานและประเมินสมรรถนะในปีงบประมาณ 2548 มีสถานประกอบการ เข้าร่วมจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี จำนวน 11,539 แห่ง มีนักเรียน นักศึกษา ในระบบทวิภาคี จำนวน 38,800 คน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาอาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษา หรือสถาบันการอาชีวศึกษากับสถานประกอบการในเรื่องการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษา และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ

ความหมายของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

มีผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความหมายการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2551 : 3) พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ.2551 มาตรา 8 วรรค 3 สรุปว่า การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลง ระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน กับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐใน เรื่องการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ

สมจิตต์ ศรีสมพันธุ์ (2561 : 7) ได้ให้ความหมายของ การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ โดยร่วมมือกันในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถและมีสมรรถนะตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและความต้องการของสตามประกอบการ

จสทพร ดาวเรือง (2560 : 14) ได้ให้ความหมายของ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง การศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษากับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐในเรื่องการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2557 : 40 - 50) ได้กล่าวถึงการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สรุปได้ดังนี้การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการลักษณะผสมผสานระหว่างการจัดการเรียนวิชาชีพในสถานศึกษากับการฝึกอาชีพจริงในสถานประกอบการ เพื่อให้ผู้เรียนมีทั้งความรู้ความสามารถและมีความชำนาญในงานอาชีพ ดังนี้

1. เกิดจากความร่วมมือสถานประกอบการกับสถานศึกษาตามความต้องการของสถานประกอบการ
2. สถานประกอบการเป็นผู้คัดเลือกนักเรียน นักศึกษา หรือร่วมมือกับสถานศึกษาหรือมอบหมายให้สถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการแล้วแต่กรณี
3. ผู้เรียนต้องทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ
4. สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันจัดทำแผนการเรียน และแผนการฝึกอบรม
5. สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนวิชาชีพ พื้นฐานวิชาชีพ ภาควิชา และภาคปฏิบัติเบื้องต้น สถานประกอบการเป็นผู้ดำเนินการฝึกอาชีพ
6. รูปแบบการจัดแผนการเรียนโดยจัดได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและความต้องการของสถานศึกษาและสถานประกอบการ
7. ในระหว่างการฝึกอาชีพผู้เรียนจะต้องบันทึกรายงานการปฏิบัติงานในสมุดคู่มือต่อครูฝึก และครูนิเทศก์ เพื่อการพิจารณาผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนการเรียนและการฝึก
8. เมื่อผู้เรียน ฝึกอาชีพครบตามแผนการเรียนที่กำหนด ผู้เรียนจะต้องสอบผ่านมาตรฐานฝีมือโดยคณะกรรมการร่วมระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดและดำเนินการสอบมาตรฐานฝีมือเพื่อเป็นหลักประกันในการฝึกอาชีพ

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 8 ระบุว่า การศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันและเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2551 : 3)

ระบบทวิภาคีตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็น 1 ใน 3 รูปแบบในการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาที่สถานศึกษาและสถาบันการอาชีวศึกษาสามารถนำไปใช้ในการจัดการศึกษานั้น เป็นคำที่มาจากรากศัพท์เดิมในภาษาเยอรมันคือ "Duales Ausbildungssystem" หรือ Dual System ซึ่งหมายถึงระบบ โรงเรียน - โรงงาน โดยระบบดังกล่าวเป็นระบบการฝึกอาชีพระบบการศึกษาด้านอาชีวศึกษาของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีซึ่งใช้สำหรับพัฒนาบุคลากรให้มีความชำนาญในการปฏิบัติงานเพื่อเข้าสู่อาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาอุตสาหกรรม ซึ่งมีความต้องการช่างชำนาญงานที่มีความรู้พื้นฐานในสาขาวิชานั้น ๆ และมีทักษะในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องอาศัยความเข้าใจและความร่วมมือของสถานประกอบการและสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษา

สกิลเบค (Skilbeck, 1994 : 15) ได้กล่าวว่า การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี คือการเป็นเจ้าของร่วมกันระหว่างผู้ประกอบการและสถานศึกษา ทั้งสองฝ่ายเป็นผู้ร่วมโครงการที่เท่าเทียมกัน มีการแบ่งอำนาจและความรับผิดชอบในการจัดการ การสนับสนุน ส่งเสริมของทั้งสองฝ่ายมีความสำคัญ เท่าเทียมกัน

จากแนวคิดต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมา สรุปได้ว่า การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึงระบบการจัดการเรียนรู้คู่กับการฝึกปฏิบัติอาชีพ โดยเกิดจากความร่วมมือที่ดีต่อกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในเรื่อง การจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดการฝึกอาชีพ การวัดและการประเมินผล

จุดมุ่งหมายของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

มีผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็นไว้ ดังนี้

บรรเลง ศรีนิลและคณะ (2558 : 7) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและฝึกอบรมว่า คือ การพัฒนาคนให้เต็มศักยภาพ โดยกำหนดให้เป็นวาระแห่งชาติ มีการเชื่อมโยงระหว่างการศึกษาต่าง ๆ เป็นการศึกษาต่อเนื่องและการทำงาน ใช้การเรียนแบบสมรรถนะเป็นฐาน โดยมีทักษะหลักและทักษะที่จำเป็นเพื่อการดำเนินชีวิต โดยครูและบุคลากรที่รับผิดชอบต้องมีคุณวุฒิ คุณภาพและคุณสมบัติที่เหมาะสม ซึ่งมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ทำงานในสายวิชาชีพเทียบได้กับสาขาวิชาชีพอื่น

กระทรวงศึกษาธิการ (2558) ได้เน้นนโยบายเกี่ยวกับการอาชีวศึกษาโดยเฉพาะประกอบด้วยการปรับทัศนคติเปลี่ยนค่านิยมของผู้ปกครองและนักเรียน ให้เห็นความสำคัญและเข้าสู่การเรียนสายอาชีวศึกษาให้มากขึ้นและการร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการศึกษาระหว่างสถานประกอบการและสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนนักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงานจริง และเมื่อจบการศึกษาแล้วสามารถประกอบอาชีพได้ทันที

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551 : 34 -38) อธิบายถึงจุดมุ่งหมายของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ไว้ว่า เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการสร้างสรรค์สมรรถนะของคนในการประกอบอาชีพ โดยมีหลักการที่สำคัญ คือต้องผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ และมีความสามารถที่จะปฏิบัติงานได้ทันที ทั้งนี้เนื่องจากผู้ประกอบการส่วนใหญ่เห็นว่าผู้ที่จบจากระบบการศึกษาแล้วช่วงไม่สามารถปฏิบัติงานได้ในทันทีแต่ต้องไปอบรมหรือฝึกปฏิบัติงานจริงเพื่อการพัฒนาความรู้ให้เท่าทันกับเทคโนโลยีที่ก้าวไกลเพื่อลดความสูญเสียดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงได้กำหนดแนวทางเป็นหลักการที่จะพัฒนาการอาชีวศึกษาว่า จะต้องให้ผู้เรียนได้ฝึกงาน และทำงานจริงในสถานประกอบการ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้ขอให้สถานศึกษาการอาชีวศึกษาทั้งของรัฐ และเอกชนจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคี

สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ (2550 : 5) นโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศโดยมุ่งเน้นกลุ่มอุตสาหกรรมซึ่งเป็นเป้าหมายที่ทำให้ประเทศมีศักยภาพโดยอาศัยความได้เปรียบในการแข่งขัน โดยกำหนดกลยุทธ์ที่สำคัญคือ การผลิตและการพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพและมีสมรรถนะสูงเพื่อเป็นกลไกสำคัญ การจัดการอาชีวศึกษาจึงต้องจัดให้มีกระบวนการสร้างเทคโนโลยีอย่างครบวงจร ผู้กระบวนการผลิตทั้งภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจบริการ การผลิตกำลังคนเน้นการมีสมรรถนะตรงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมนั้น ๆ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค ในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและตลาดแรงงาน โดยความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในทุกสาขาวิชาชีพเพื่อสร้างคุณภาพในการผลิตกำลังคนให้มีคุณภาพมาตรฐานระดับสากล โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนาหลักสูตรให้เป็นหลักสูตรแบบฐานสมรรถนะ (Competency Based Curriculum) ที่สถานประกอบการต้องการ ด้านความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษากับสถานประกอบการซึ่งเป็นแนวทางที่นำไปสู่การแก้ปัญหาด้านคุณภาพของผู้เรียนที่มุ่งเน้นสมรรถนะและประสบการณ์ตรง จึงกำหนดรูปแบบการจัดการและพื้นฐานวิชาชีพในสถานศึกษา ส่วนการฝึกปฏิบัติงานอาชีพเข้าไปเรียนรู้ และปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ

จากแนวคิดต่าง ๆ และนโยบายกระทรวงศึกษาธิการข้างต้นสรุปว่า การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนากำลังคนให้มีความรู้ มีทักษะอาชีพ ทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาทางอาชีพอย่างเต็มศักยภาพ ตามความต้องการของสถานประกอบการ และความต้องการของนักเรียนนักศึกษา ด้วยการบูรณาการความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานที่ทำงาน และสังคมส่วนใหญ่ โดยมีครูและบุคลากรที่มีคุณวุฒิ คุณภาพและคุณสมบัติที่เหมาะสมได้บริหาร

จัดการในการเรียนรู้คู่กับการฝึกทำงานอาชีพจริง ทั้งในสถานศึกษาและในสถานประกอบการใช้ การเรียนแบบสมรรถนะเป็นฐาน ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะงานอาชีพ และทักษะที่จำเป็นเพื่อการ ดำเนินชีวิตตามศักยภาพของแต่ละคน และเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถประกอบอาชีพได้ทันที

แนวทางการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามแนวคิดของนักวิชาการ นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ และแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2557 : 40 – 50) ได้อนุมัติให้นำร่องการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีใน 5 โมเดล ได้แก่

โมเดล A จัดการอาชีวศึกษาทวิภาคีเต็มรูปแบบ (ร้อยเปอร์เซ็นต์) ในพื้นที่ คือ มีสถาน ประกอบการในพื้นที่ตั้งสถานศึกษา ผู้เรียนทุกคนทุกสาขาวิชาได้เข้าฝึกอาชีพในสถานประกอบการ

โมเดล B จัดการอาชีวศึกษาทวิภาคีเต็มรูปแบบ นอกพื้นที่ คือ ไม่มีสถานประกอบการ ในพื้นที่ตั้งสถานศึกษา ผู้เรียนทุกคนทุกสาขาวิชา ได้เข้าฝึกอาชีพในสถานประกอบการโดยจะต้อง มีการจัดที่พักใกล้กับสถานประกอบการที่ไปฝึกอาชีพให้แก่ผู้เรียนและมีครูควบคุมดูแล

โมเดล C การจัดการอาชีวศึกษาทวิภาคีบางสาขาวิชา

โมเดล D การจัดการอาชีวศึกษาทวิภาคีให้แก่พนักงานของสถานประกอบการ

โมเดล E การจัดการอาชีวศึกษาทวิภาคีในต่างประเทศ

การดำเนินการทุกโมเดลจะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

- 1) สถานศึกษามีสถานประกอบการรองรับการฝึกอาชีพของผู้เรียนอาชีวศึกษาทวิภาคี
- 2) สถานศึกษาจัดทำข้อตกลงการจัดการอาชีวศึกษาทวิภาคีร่วมกับสถาน

ประกอบการแต่ละแห่ง

- 3) สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรวิชาชีพเฉพาะและแผนการเรียนการสอนร่วมกับสถาน

ประกอบการ

- 4) สถานศึกษาให้มีหัวหน้างานทวิภาคีรับผิดชอบดูแลการจัดการอาชีวศึกษาทวิภาคี

- 5) สถานศึกษาจัดให้มีครูนิเทศการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ

- 6) สถานประกอบการจัดครูฝึกที่ทำการสอน ควบคุม ให้คำแนะนำแก่นักเรียน นักศึกษา

- 7) สถานศึกษาได้ประชุมร่วมกับสถานประกอบการ หรือจัดให้มีการพัฒนาฝึกอบรม

ครูฝึกในสถานประกอบการให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนการสอน การถ่ายทอด องค์ความรู้ในลักษณะของการสอนงาน การสอนระเบียบวินัยการทำงาน การตรวจบันทึกการ ปฏิบัติงาน และการประเมินผลการฝึกอาชีพ

8) สถานศึกษาจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผล

9) สถานศึกษาจัดทำสัญญาการฝึกอาชีพ (มีข้อกำหนดให้สถานประกอบการจัดสวัสดิการและค่าตอบแทนให้ผู้เรียนที่ฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ตามความเหมาะสมหรืออย่างน้อยเท่ากับค่าแรงขั้นต่ำของจังหวัด)

10) กรณีสถานศึกษาจัดอาชีวศึกษาทวิภาคีในสถานประกอบการนอกเขตจังหวัดมีผู้รับผิดชอบเตรียมจัดหาที่พักให้แก่ผู้เรียนที่จะไปฝึกอาชีพในสถานประกอบการและมีการจัดครูผู้ควบคุมดูแล

11) จัดประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจแก่ผู้ปกครองและผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้รับทราบข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ

12) สถานศึกษาแจ้งให้สถานประกอบการทราบกำหนดการประเมินผลระหว่างหลักสูตรและสิ้นสุดหลักสูตร

13) สถานศึกษาแจ้งให้สถานประกอบการทราบว่าต้องออกไปรับรองการฝึกอาชีพให้แก่ผู้เรียนผ่านมาตรฐานการฝึกอาชีพด้วย

การรับนักเรียน การรับนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สามารถทำได้โดยคัดเลือกสถานประกอบการเพื่อเข้าร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และร่วมกับสถานประกอบการในการกำหนดเป้าหมายการรับนักเรียน โดยประสานงานกับสถานประกอบการ เพื่อดำเนินการรับสมัคร สอบคัดเลือกนักเรียนตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อดำเนินการคัดเลือกเรียบร้อยแล้วก็นักเรียนขึ้นทะเบียนนักเรียนที่ทำสัญญาการฝึกอาชีพไว้กับสถานประกอบการเรียบร้อยแล้วเป็นนักเรียนของสถานประกอบการ

การจัดแผนการเรียน สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมจัดทำหลักสูตรและแผนการเรียนตามความต้องการของสถานประกอบการ โดยงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน จัดทำแผนการเรียนในสถานศึกษาและครูฝึกในสถานประกอบการร่วมกับอาจารย์พิเศษแต่ละสาขาวิชา รวมทั้งงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนทำการสอนจัดทำแผนการเรียนและขอคำอธิบายรายวิชาที่จะฝึกในสถานประกอบการ งานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนจะต้องควบคุมดูแลการจัดการเรียนการสอนให้จำนวนหน่วยกิต ครบถ้วนตามโครงสร้าง

การสอนนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การสอนนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีนั้น สถานศึกษาสอนวิชาพื้นฐาน วิชาเลือกเสรีสัปดาห์ละ 1-2 วันตลอดหลักสูตร สถานประกอบการสอนวิชาชีพเฉพาะ วิชาเลือก กิจกรรมและโครงการหรือโครงการวิชาชีพ สัปดาห์ละ 3-4 วันตลอดหลักสูตร รายวิชาใดหากสถานประกอบการ ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามหลักสูตร ให้สถานศึกษาจัดสอนเพิ่มเติมให้จนครบหลักสูตร

ความร่วมมือกับสถานประกอบการในรูปแบบกรรมการ คณะกรรมการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้ควบคุมการฝึก ครูฝึก อาจารย์นิเทศ และบุคลากรของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่บริการการจัดการเรียนการสอนทั้งในสถานประกอบการและสถานศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และมีคณะกรรมการประเมินผล ประกอบด้วย คณะกรรมการร่วมระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการไม่น้อยกว่า 7 คน โดยผู้แทนจากสถานประกอบการทำหน้าที่เป็นประธานคณะกรรมการผู้แทนจากสถานศึกษาทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน และคณะกรรมการสอบมาตรฐานฝีมือเฉพาะสาขาไม่น้อยกว่าสาขาละ 3 คน

การติดตามประเมินผล การติดตามประเมินผลเป็นการติดตามเพื่อนิเทศการฝึกอาชีพในสถานประกอบการและประสานงานให้ความรู้ในการวัดประเมินผลการเรียนรายวิชาที่ฝึกอาชีพในสถานประกอบการแก่ครูฝึกทุกภาคเรียน และประสานงานเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชาทั้งสถานศึกษาและสถานประกอบการ โดยต้องผ่านการประเมินผลการเรียนก่อนจบหลักสูตรการทดสอบมาตรฐานฝีมือ ส่งแบบทดสอบไปยังผู้สำเร็จการศึกษา ติดตามผู้สำเร็จการศึกษาจากสถานประกอบการ

ครูฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ครูฝึกอาชีพในสถานประกอบการจะมีสถานภาพเป็นวิศวกร ช่างเทคนิคหรือช่างชำนาญงานในสถานประกอบการ ซึ่งมีความรู้ ความสามารถในสาขาอาชีพที่นักเรียนเข้าฝึกอาชีพ มีบุคลิกภาพและเจตคติที่ดีต่อการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่น สามารถเข้ารับการสัมมนาความรู้เกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกับสถานศึกษาได้ ซึ่งตำแหน่งในองค์กรหรือสถานประกอบการได้ 2 ลักษณะ คือ ผู้ควบคุมการฝึก หมายถึง ผู้ที่สถานประกอบการมอบหมายให้ทำหน้าที่ประสานงานกับสถานศึกษาในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และรับผิดชอบดูแลการฝึกอาชีพของนักเรียนในสถานประกอบการ และครูฝึกซึ่งทำหน้าที่ทำการสอนฝึกอบรมในสถานประกอบการ

การคัดเลือกนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การพิจารณานักเรียนเข้าเรียนระบบทวิภาคีจะต้องดูถึงความเหมาะสมในเรื่องจำนวนนักเรียนที่จะรับ ทั้งนี้ต้องสำรวจความต้องการรับนักเรียนเข้าฝึกอาชีพจากหน่วยงานต่าง ๆ ภายในสถานประกอบการ โดยพิจารณาถึงความพร้อมของครูฝึกที่จะดูแลการฝึกให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนและแจ้งจำนวนนักเรียนที่ต้องการไปยังสถานศึกษาเพื่อดำเนินการพิจารณาคัดเลือกนักศึกษา ซึ่งจะต้องดูคุณสมบัติของนักเรียนคือ ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์ สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า มีความต้องการในการที่จะเรียนและฝึกอาชีพในสาขาที่สถานประกอบการมีความพร้อม และต้องมีคุณสมบัติอื่นตามข้อกำหนดของ

กระทรวงและตามที่สถานประกอบการกำหนด โดยการคัดเลือกต้องประสานงานกับสถานประกอบการเพื่อรับสมัครสอบคัดเลือกและสัมภาษณ์นักเรียนที่สถานศึกษาหรือสถานประกอบการ

การทำสัญญาการฝึกอาชีพ สถานประกอบการจะต้องทำสัญญาการฝึกอาชีพกับนักเรียน โดยได้รับความยินยอมจากผู้ปกครอง และสถานศึกษารับทราบสัญญาการฝึกอาชีพ รายละเอียดในสัญญาการฝึกอาชีพประกอบด้วย ระยะเวลาการฝึก ข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการฝึกอาชีพ เวลาฝึก วันพักและวันหยุดของนักเรียน เบี้ยเลี้ยงระหว่างเข้ารับการฝึกอาชีพ สวัสดิการตลอดจนมาตรการเกี่ยวกับสวัสดิการของนักเรียน หลักเกณฑ์การลา การยกเลิกสัญญาการฝึกอาชีพ การจ่ายค่าทดแทนกรณีประสบอันตราย หลักเกณฑ์การรับนักเรียนเข้าทำงานและค่าจ้างเมื่อเสร็จการศึกษา และรายการอื่น ๆ ตามที่สถานประกอบการกำหนดร่วมกับนักเรียน ซึ่งระเบียบการฝึกอาชีพสถานประกอบการต้องกำหนดระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการฝึกอาชีพให้แก่นักเรียน

การจัดการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ในการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ สถานประกอบการต้องดำเนินการจัดเครื่องมือเครื่องใช้อุปกรณ์ สถานประกอบการควรสนับสนุนและจัดหาตามความจำเป็นต่อการฝึกอาชีพแก่นักเรียนตามสมควรและมีการวางแผนการฝึก โดยร่วมกับสถานศึกษาเพื่อให้การฝึกครอบคลุมเนื้อหาวิชาตามหลักสูตร ครูฝึกจะต้องทำหน้าที่ควบคุมดูแลให้แก่เรียนบันทึกสมุดรายงาน การฝึกอาชีพ พร้อมทั้งตรวจการบันทึกเพื่อเป็นหลักฐานในการฝึกและนำไปประกอบการสอบมาตรฐานฝีมือทั้งครั้งหลักสูตร (Interim) และสิ้นสุดหลักสูตร (Final) ในการฝึกอาชีพ สถานประกอบการต้องส่งผู้ควบคุมการฝึกกับสถานศึกษา โดยสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกับสถานประกอบการอื่นในการรับนักเรียนเข้าฝึก หัวข้อเรื่องที่สถานประกอบการอื่นไม่พร้อมและเปิดโอกาสให้ผู้ควบคุมการฝึก ครูฝึกและนักเรียนของสถานประกอบการอื่นเข้าไปศึกษาดูงานการฝึกอาชีพ ในสถานประกอบการ โดยสถานประกอบการอาจแลกเปลี่ยนการให้ความช่วยเหลือในด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้แก่สถานประกอบการอื่น ๆ ที่ร่วมจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อฝึกอาชีพนักเรียนให้ครบถ้วนตามหลักสูตรและทันต่อความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี

การร่วมมือกับบุคลากรของสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญจากสถานประกอบการในฐานะอาจารย์พิเศษให้ความช่วยเหลือ จัดผู้ชำนาญพิเศษในสาขาวิชาชีพเฉพาะมาให้ความรู้แก่ครู-อาจารย์ และนักเรียนของสถานศึกษาตามที่สถานศึกษาขอความอนุเคราะห์ ส่วนอาจารย์ในฐานะผู้ฝึกหรือครูฝึกสถานศึกษาจัดบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญ ในสาขาวิชาที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ทำหน้าที่เป็นครูตามที่สถานประกอบการขอความอนุเคราะห์ นอกจากนั้นต้องจัดให้มีผู้ควบคุมการฝึกการเปลี่ยนสภาพจากนักเรียนกลายเป็นพนักงานของสถานประกอบการ หากสถานประกอบการมีความประสงค์จะรับนักเรียนเข้าทำงานในสถานประกอบการภายหลังสำเร็จ

การศึกษาแล้วสถานประกอบการจะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้นักเรียนทราบล่วงหน้าก่อนสำเร็จการศึกษาไม่น้อยกว่า 30 วัน

กฎเกณฑ์และระเบียบการประเมินผลการเรียน กฎเกณฑ์และระเบียบการประเมินผลการเรียนในระบบทวิภาคี ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ โดยสถานประกอบการจะประเมินผลการเรียนในรายวิชาที่เรียนหรือฝึกอาชีพที่สถานประกอบการทุกภาคเรียน และร่วมกับสถานศึกษาและสถานประกอบการอื่น ๆ จัดการสอบมาตรฐานฝีมือสำหรับนักเรียนในรูปแบบของคณะกรรมการประเมินผล ประกอบด้วยคณะกรรมการร่วมระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ไม่น้อยกว่า 7 คน โดยผู้แทนจากสถานประกอบการทำหน้าที่เป็นประธานคณะกรรมการ ผู้แทนจากสถานศึกษาทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการและเลขานุการรับผิดชอบในการดำเนินการสอบมาตรฐานฝีมือทั้งประเมินครึ่งหลักสูตร (Interim) และประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร (Final) โดยนำผลการประเมินทั้งสองครั้งมารวมกันตามอัตราส่วน 3 : 7

1) การประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) หลังจากดำเนินการฝึกไปแล้ว 3 ภาคเรียน คณะกรรมการประเมินผลจะประชุมกันเพื่อกำหนดการสอบและวิธีการสอบ โดยสอบข้อเขียนเพื่อประเมินความรู้ทางทฤษฎี และสอบสัมภาษณ์ตามบันทึกจากสมุดรายงานของนักเรียนเพื่อประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน

2) การประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร (Final) หลังจากนักเรียนผ่านการประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) ไปแล้วอีก 3 ภาคเรียนหรือเรียนไปแล้ว 6 ภาคเรียน คณะกรรมการประเมินผลจัดให้มีการสอบมาตรฐานฝีมือ เพื่อประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร โดยสอบข้อเขียนเพื่อประเมินความรู้ทางทฤษฎี และประเมินความสามารถในการปฏิบัติโดยการทำโครงการหรือโครงการวิชาชีพหรือผลิตชิ้นงานหรือวิเคราะห์งาน

3) การให้ระดับผลการเรียนในการสอบมาตรฐานฝีมือ ให้เป็น 3 ระดับ ดังนี้คือ

ดี หมายถึง ได้คะแนนรวมจากการวัดหรือการประเมินสูงกว่าร้อยละ 70

ผ่าน หมายถึง ได้คะแนนรวมจากการวัดหรือประเมินร้อยละ 50-70

ไม่ผ่าน หมายถึง ได้คะแนนรวมจากการวัดหรือประเมินต่ำกว่าร้อยละ 50 การสอบ

1) สถานประกอบการจะต้องจัดการทดสอบของนักเรียน ในรายวิชาที่กำหนดให้ฝึกอาชีพที่สถานประกอบการ

2) การสอบมาตรฐานฝีมือ สำหรับนักเรียนในระบบทวิภาคีให้ปฏิบัติดังนี้

2.1) ประเมินผลครึ่งหลัง (Interim) โดยมีวิธีการดังนี้

2.1.1) ประเมินความรู้ทางทฤษฎี

2.1.2) ประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยการสอบสัมภาษณ์ตามบันทึกจากสมุดรายงานของนักเรียน

2.2) ประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร (Final) โดยวิธีการดังนี้

2.2.1) ประเมินความรู้ทางทฤษฎี โดยการสอบข้อเขียน และการสัมภาษณ์ตามบันทึกจากสมุดรายงานของนักเรียน

2.2.2) ประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยการทำโครงการหรือการทำโครงการวิชาชีพ หรือผลิตชิ้นงานหรือการวิเคราะห์งาน

โดยอัตราส่วนของการประเมินผลครั้งหลักสูตร (Interim) รวมกับการประเมินสิ้นสุดหลักสูตร (Final) ตามอัตราส่วน 3 : 7 เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตร เช่นเดียวกับนักเรียนนักศึกษาในภาคปกติ ซึ่งจะต้องผ่านเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

1) สอบได้รายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐาน หมวดวิชาชีพ และหมวดวิชาเลือกเสรีครบตามกำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา

2) ได้จำนวนหน่วยกิตสะสมครบถ้วนตามโครงสร้างที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา

3) ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00

4) ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่สถานประกอบการจัดขึ้น

แนวทางการรับนักเรียนนักศึกษาจากสถานศึกษาหรือบุคคลที่ทางราชการส่งมาฝึกกับผู้ประกอบการ

สถานประกอบการที่เป็นผู้ดำเนินการฝึกอาจรับนักเรียน นิสิต หรือนักศึกษาจากสถานศึกษาหรือบุคคลที่ทางราชการส่งเข้ามาฝึก จะต้องใช้หลักสูตรของสถานศึกษาหรือหลักสูตรส่วนราชการ ต้องมีเวลาฝึกหลักสูตรไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมง โดยทำสัญญาการฝึกเป็นหนังสือของผู้รับการฝึก ในสัญญาการฝึกอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

1) ระยะเวลาการฝึก

2) เวลาฝึก วันหยุด

3) เบี้ยเลี้ยงระหว่างฝึก

4)สวัสดิการ

5) การลา

6) เงื่อนไขการเลิกสัญญา

7) หลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทน

8) หลักเกณฑ์การรับเข้าทำงาน

9) การให้คำยินยอมการทำสัญญาของผู้เยาว์

กระทรวงศึกษาธิการ (2557) ได้ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสถานศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาคุณภาพ การจัดการอาชีวศึกษา เรื่อง มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ลงวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2557 มีหลักการและวัตถุประสงค์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มีสาระสำคัญ ดังนี้

1) การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐในเรื่องการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล โดยผู้เรียน ใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ โดยมีการจัดแผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพ การฝึกทำงาน การวัดผลและการประเมินผลเพื่อมุ่งเน้น ผลิตผู้สำเร็จการศึกษาในระดับฝีมือ ระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยี ให้เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจมีทักษะ มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพและกิจนิสัยที่เหมาะสม ปฏิบัติงานได้จริง ปฏิบัติงานที่ใช้เทคนิคในการทำงาน สร้างและพัฒนางาน วางแผนจัดการพัฒนาตนเองและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ มีสมรรถนะนำไปปฏิบัติงานหรือประกอบอาชีพอิสระได้ตามมาตรฐาน การศึกษาวิชาชีพ และมาตรฐานสมรรถนะของสาขาวิชานั้น ๆ โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ

2) คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา ทุกระดับคุณวุฒิ ประเภทวิชาและสาขาวิชาในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีต้องครอบคลุมอย่างน้อยสามด้าน ทั้งด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป และด้านสมรรถนะวิชาชีพตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติที่กำหนดและมีคุณลักษณะพิเศษ ได้แก่สามารถปฏิบัติงานในสาขาวิชาที่ฝึกอาชีพได้ทันที และมีสมรรถนะเป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละสาขาในแต่ละระดับ

3) โครงสร้างหลักสูตร จำนวนหน่วยกิต การคิดหน่วยกิตต่อภาคเรียนและการจัดการ โดยกำหนดให้โครงสร้างหลักสูตรจำนวนหน่วยกิตและการคิดหน่วยกิตให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับและการฝึกอาชีพในสถานประกอบการมีระยะเวลาไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของการจัดการศึกษาแต่ละระดับ

4) ผู้สอนและบุคลากรสนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยกำหนดให้ผู้สอนและผู้สอนให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละ

ระดับ พร้อมกับครูผู้สอนวิชาชีพในสาขาวิชาของสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบต้องได้รับการพัฒนาวิชาชีพที่สอนไม่น้อยกว่าสี่สิบชั่วโมงต่อคนต่อปี การศึกษาจากสถานประกอบการที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และสถานศึกษาจัดให้มีผู้มีประสบการณ์ มีความชำนาญ มีความเชี่ยวชาญด้านวิชาชีพมาถ่ายทอดทักษะประสบการณ์และความรู้แก่ผู้เรียนผู้สอนไม่น้อยกว่าสองครั้ง ๆ ละไม่ต่ำกว่าสองชั่วโมงต่อสาขาวิชาต่อภาคเรียน

5) ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ โดยกำหนดให้สถานศึกษาและสถานประกอบการต้องมีวัสดุ ครุภัณฑ์ พื้นที่ และอุปกรณ์การศึกษาสำหรับผู้เรียนเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพ สถานศึกษาต้องมีครูนิเทศวิชาชีพสาขานั้น ๆ และสถานประกอบการต้องมีบุคลากรผู้ประสานงานและครูฝึก

6) สถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยกำหนดให้ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาต้องส่งเสริมสนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง จัดการเรียนในสาขาวิชาตรงความต้องการสถานประกอบการ ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ให้ผู้เรียนทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ ทำแผนการเรียนแผนการฝึกอาชีพและแผนการนิเทศร่วมกับสถานประกอบการตลอดหลักสูตร ประเมินผลก่อนการฝึกอาชีพและปัจฉิมนิเทศหลังเสร็จสิ้นการฝึกอาชีพ เตรียมความพร้อมผู้เรียนก่อนการฝึกอาชีพ มีครูนิเทศการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ การกำกับติดตามและประเมินผลการฝึกอาชีพร่วมกับสถานประกอบการ และ ประชาสัมพันธ์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้กับสถานประกอบการผู้เรียนและผู้ปกครองทราบ

7) สถานประกอบการที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยกำหนดให้ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมพัฒนาเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ลักษณะงานที่ฝึกอาชีพต้องสอดคล้องกับการเรียนรู้ในสาขาวิชาที่ผู้เรียนกำลังศึกษา ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา ทำสัญญาการฝึกอาชีพระหว่างผู้เรียนกับสถานประกอบการ ทำแผนการเรียนแผนการฝึกอาชีพและแผนการนิเทศร่วมกับสถานศึกษาตลอดหลักสูตร ประเมินการฝึกอาชีพร่วมกับสถานศึกษา มีครูฝึกในสถานประกอบการมีผู้ควบคุมการฝึกอาชีพ มีผู้ประสานงานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานประกอบการ ประชาสัมพันธ์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้กับผู้เรียนผู้ปกครองและชุมชน และมีสวัสดิการและค่าตอบแทนที่เหมาะสมให้กับผู้เรียนตามข้อตกลงระหว่างสถานประกอบการและสถานศึกษา

8) ครูฝึกในสถานประกอบการ โดยกำหนดให้มีคุณสมบัติตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษา การฝึกอาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงต้องมี

ครูฝึกหนึ่งคนต่อผู้เรียน ไม่เกินสิบคนระดับปริญญาตรีต้องมีครูฝึกหนึ่งคนต่อผู้เรียนไม่เกินแปดคน และได้รับการแต่งตั้งให้เป็นครูฝึกตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

9) คุณสมบัติของผู้เรียน โดยกำหนดให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการศึกษา และเป็นผู้ได้รับการคัดเลือกจากสถานศึกษาและสถานประกอบการ

10) การจัดการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพของสถานประกอบการ โดยกำหนดให้การจัดการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพต้องเป็นไปตามจุดประสงค์สาขาวิชาและมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละสาขาในแต่ละระดับและผู้เรียนมีการบันทึกการฝึกอาชีพเพิ่มสะสมผลงานบันทึกคุณธรรมจริยธรรมและจิตอาสาให้เป็นไปตามแบบที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

11) ข้อกำหนดในการนิเทศ โดยกำหนดให้การไปนิเทศผู้เรียนในสถานประกอบการตามแผนการฝึก โดยแบ่งเป็นสองกรณี คือ การนิเทศในประเทศให้ครูนิเทศก์ไปนิเทศในสถานประกอบการแห่งละ ไม่น้อยกว่าสามครั้งต่อภาคเรียน กรณีร่วมมือจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกับต่างประเทศ การนิเทศอาจแบ่งออกเป็นสามวิธีคือให้ครูนิเทศไปนิเทศอย่างน้อยหนึ่งครั้งต่อภาคเรียนให้ภาคีเครือข่ายในต่างประเทศเป็นผู้นิเทศแทนต่อภาคเรียน และให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการนิเทศต่างประเทศอย่างสม่ำเสมอ การไปนิเทศการฝึกอาชีพให้เป็นไปตามแผนการฝึกที่จัดทำขึ้นหากการฝึกอาชีพไม่ครบถ้วนสถานศึกษาต้องจัดการฝึกอาชีพให้เป็นไปตามจุดประสงค์สาขาวิชา ครูนิเทศต้องผ่านการอบรมการนิเทศการฝึกอาชีพจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาหรือผู้ได้รับมอบหมาย ชั่วโมงนิเทศการฝึกอาชีพในสถานประกอบการให้คิดเป็นเวลาชั่วโมงสอนปกติหากชั่วโมงสอนเกินภาระงานที่กำหนดสามารถเบิกค่าสอนเกินภาระงานได้ตามระเบียบของทางราชการ และการเดินทางไปนิเทศให้เบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการได้ตามระเบียบของกระทรวงการคลัง

12) การวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษา โดยกำหนดให้ 12.1) ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรแต่ละระดับ และ 12.2) การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ให้ดำเนินการอย่างเป็นระบบและใช้วิธีการประเมินอย่างหลากหลายตามสภาพจริงสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอนการฝึกอาชีพโดยคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียนและสมรรถนะที่ต้องการ

13) การประกันคุณภาพ แบ่งเป็นการประกันคุณภาพหลักสูตรโดยกำหนดให้ทุกหลักสูตรต้องกำหนดระบบการประกันคุณภาพไว้ให้ชัดเจน ครอบคลุมทั้งคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา

การบริหารหลักสูตร ทรัพยากร การจัดการอาชีวศึกษา ความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงาน กำหนดสมรรถนะรายวิชา โดยปรับปรุงรายวิชาเดิมหรือพัฒนารายวิชาใหม่ให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ และการประกันคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาโดยกำหนดให้มีคุณภาพตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ มีทักษะและความสามารถในการกำกับดูแล มีความเชี่ยวชาญในการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงาน 1 สถานประกอบการมีความพึงพอใจในศักยภาพผู้สำเร็จการศึกษาและมีใบรับรองการฝึกอาชีพจากสถานประกอบการ องค์กรเอกชน สมาคม องค์กรวิชาการ หรือองค์กรวิชาชีพ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2557: 4-23) ได้สรุปปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประกอบด้วย

1) นโยบายรัฐบาล รัฐบาลได้มอบนโยบายให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเพิ่มปริมาณและคุณภาพผู้เรียนในระบบทวิภาคีให้มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ ขยายและยกระดับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สร้างแรงจูงใจให้สถานประกอบการร่วมมือด้วยมาตรการสิทธิประโยชน์ทางภาษี ยกย่องเชิดชูเกียรติ จัดทำประกาศระเบียบ กฎหมาย ข้อกำหนดต่าง ๆ เพื่อเชื่อมโยงกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีส่วนในระดับสถานศึกษาควรกำหนดเป็นนโยบายวางแผนปฏิบัติการประจำปีโดยมุ่งเน้นการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สนับสนุนส่งเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรของสถานศึกษา

2) ผู้เรียน โดยให้สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันประชาสัมพันธ์แนะแนวให้ความรู้ความเข้าใจกับผู้เรียนที่ศึกษาในระบบทวิภาคีคัดเลือกผู้เรียนตามความต้องการของสถานประกอบการ พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องตามกรอบมาตรฐานอาชีวศึกษาและกรอบคุณวุฒิวิชาชีพแต่ละระดับจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโดยยึดตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญ

3) ครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยให้สถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในสาขาวิชาชีพได้รับการพัฒนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิทยาการเทคโนโลยีที่ทันสมัยจากสถานประกอบการแล้วนำมาประยุกต์ใช้และพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้ทันต่อสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

4) สถานศึกษา ให้สถานศึกษาได้สนับสนุนทรัพยากรในการบริหารจัดการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีส่งเสริมบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจพัฒนาระบบการบริหาร

จัดการแบบเครือข่ายในการประสานงานร่วมกับสถานประกอบการให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย สร้างนวัตกรรมและงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ

5) สถานประกอบการ สถานประกอบการต้องมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีส่วนร่วมในการคัดเลือกผู้เรียนระบบทวิภาคีตามสมรรถนะที่สถานประกอบการต้องการ ส่งเสริมสนับสนุนครูฝึกในสถานประกอบการ สนับสนุนทรัพยากรการจัดการศึกษาโดยร่วมมือสถานศึกษาพัฒนาองค์ความรู้ถ่ายทอดเทคโนโลยีใหม่ ๆ ให้แก่ผู้เรียน จัดสวัสดิการที่จำเป็นรวมทั้งจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งครูฝึกในสถานประกอบการต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ 1) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษา และผ่านการศึกษารหัสฝึกอบรมวิชาชีพด้านอาชีพ 2) เป็นผู้ชำนาญการด้านการอาชีพโดยสำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติหรือมาตรฐานอื่นตามที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด 3) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านอาชีพเฉพาะสาขาซึ่งสำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีประสบการณ์ในสาขาอาชีพนั้นไม่น้อยกว่าห้าปี หรือสำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่มีประสบการณ์ในสาขาอาชีพนั้น ไม่น้อยกว่าสามปี หรือผู้ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติและมีประสบการณ์ในการทำงานในสาขาอาชีพนั้นไม่น้อยกว่าห้าปี 4) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์และประสบความสำเร็จในอาชีพเฉพาะสาขามีผลงานเป็นที่ยอมรับในสังคม และท้องถิ่นและสามารถถ่ายทอดความรู้ได้

6) ผู้ปกครอง ผู้ปกครองควรมีความรู้ความเข้าใจส่งเสริมสนับสนุนผู้เรียนระบบทวิภาคี ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาและสถานประกอบการให้ความเชื่อมั่นในการจัดการเรียนการสอน การฝึกอาชีพประโยชน์ที่ได้รับและการมีงานทำหลังผู้เรียนสำเร็จการศึกษา

บทบาทหน้าที่ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2557 : 4-23) การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาของชาติ กรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับตลอดจนยึดโยงกับมาตรฐานอาชีพ โดยเน้นการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาให้มีสมรรถนะด้านวิชาการ และด้านวิชาชีพ รวมทั้งคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพและกิจนิสัยที่เหมาะสมในการทำงานตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ชุมชน สังคม และสามารถประกอบอาชีพอิสระได้ โดยเปิดโอกาสของตน ส่งเสริมให้มีการประสานความร่วมมือเพื่อจัด

การศึกษาและพัฒนาหลักสูตรร่วมกันระหว่างสถาบัน สถานศึกษา หน่วยงาน สถานประกอบการ และองค์กรต่าง ๆ ทั้งในระดับชุมชน ระดับท้องถิ่นและระดับชาติ และมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายและกระบวนการบทบาทหน้าที่ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ดังนี้

1. หน้าที่ของสถานศึกษา มีบทบาทหน้าที่ที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ดังนี้

1.1 ดำรงความพร้อมและความต้องการของสถานประกอบการ

1.1.1 นำเสนอวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคี

1.1.2 ดำรงคุณสมบัติของสถานประกอบการ

1.1.3 ดำรงความต้องการจำนวนผู้เรียน สาขาวิชา และระดับการศึกษา

1.1.4 ศึกษาความเป็นไปได้ในความร่วมมือเพื่อจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา

ระบบทวิภาคี

1.1.5 นำเสนอข้อมูลแก่ฝ่ายบริหารสถานศึกษา เพื่อปรึกษาหารือในการวางแผนการจัดการ

1.1.6 กำหนดขอบข่ายความร่วมมือ

1.2 จัดลงนามความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

1.3 ประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการ เพื่อกำหนดเป้าหมายการรับผู้เรียน

และวิธีรับสมัคร

1.3.1 กำหนดจำนวนผู้เรียนร่วมกับสถานประกอบการ

1.3.2 กำหนดคุณสมบัติของผู้เรียน (ถ้ามี)

1.3.3 กำหนดวิธีการรับสมัครและวิธีการคัดเลือกผู้เรียน

1.4 รับขึ้นทะเบียนผู้เรียน และทำสัญญาการฝึกอาชีพ

1.4.1 รับขึ้นทะเบียนและรับมอบตัวเป็นนักเรียน นักศึกษา ตามระเบียบ

กระทรวงศึกษาธิการ

1.4.2 จัดครูที่ปรึกษาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียน

1.5 จัดปฐมนิเทศแก่ผู้เรียนและผู้ปกครอง ร่วมกับสถานประกอบการ

1.5.1 ให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี

1.5.2 จัดให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง ได้พบกับผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก เพื่อชี้แจง กฎ

ระเบียบ ข้อบังคับของสถานประกอบการ

1.6 จัดประชุมสัมมนาร่วมกับสถานประกอบการ

1.6.1 ร่วมกัน วิเคราะห์ จุดประสงค์รายวิชา และมาตรฐานรายวิชาที่จะฝึกอาชีพ

(ในกรณีที่หลักสูตรไม่ได้กำหนดรายละเอียดไว้) เพื่อจัดทำแผนการฝึกตลอดหลักสูตร

1.6.2 กำหนดวิธีการประเมินผลรายวิชาที่ฝึกอาชีพในสถานประกอบการ

1.6.3 กำหนดระยะเวลาการฝึกอาชีพแต่ละรายวิชา

1.6.4 ทบทวนบทบาทหน้าที่ของผู้ควบคุมการฝึก ครูฝึก และครูนิเทศ เพื่อร่วมกันวางแผนการพัฒนาระบบการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในปีต่อ ๆ ไป

1.7 การลงทะเบียนและการจัดการเรียนรู้ร่วมกับสถานประกอบการ

1.7.1 สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติเบื้องต้น และวิชาชีพสาขาวิชา (อาจจัดในสถานประกอบการได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของสถานประกอบการ)

1.7.2 สถานประกอบการจัดการฝึกทักษะวิชาชีพ สาขาวิชา / สาขางานตามแผนการฝึกอาชีพ

1.8 จัดครูนิเทศการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ

1.8.1 ประชุมครูที่ได้รับมอบหมายเป็นครูนิเทศการฝึกอาชีพเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศและติดตามผล

1.8.2 วางแผนการนิเทศตลอดระยะเวลาการฝึกอาชีพ

1.8.3 จัดสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ครูนิเทศ เช่น ยานพาหนะ เอกสารประกอบการนิเทศ

1.8.4 เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบแผนการดำเนินงาน

1.9 การวัดผล ประเมินผลรายวิชา และการสำเร็จการศึกษา ให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

1.10 ประเมินผลการดำเนินงาน

2. หน้าที่ของสถานประกอบการ

การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนโดยร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ เพื่อสนองความต้องการของสถานประกอบการ โดยใช้ทรัพยากรของสถานประกอบการที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดอาชีวศึกษา ได้แก่ การจัดการการผลิต มาตรฐานเครื่องมือ เครื่องจักร และบุคลากรที่มีทักษะความชำนาญ ซึ่งถือได้ว่าสถานประกอบการที่ร่วมจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ได้ทำประโยชน์ต่อการพัฒนากำลังคนของประเทศ ดังนั้น สถานประกอบการควรมีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้

2.1 การรับผู้เรียน

2.1.1 วางแผนรับผู้เรียนเข้ารับการฝึกอาชีพ และแจ้งให้สถานศึกษาทราบ

2.1.2 รับสมัครผู้เรียน คัดเลือก และประกาศผลการคัดเลือก

- 2.1.3 ทำสัญญาการฝึกอาชีพ และปฐมนิเทศให้ผู้เรียนและผู้ปกครองทราบ
- 2.1.4 ส่งรายชื่อผู้เรียน นักศึกษา ให้สถานศึกษาขึ้นทะเบียน เป็นนักเรียน นักศึกษา
- 2.1.5 จัดระเบียบประวัติ และข้อมูลผู้เรียน
- 2.2 จัดผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก โดยมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้
- 2.2.1 ผู้ควบคุมการฝึก ทำหน้าที่ประสานงานกับสถานศึกษา และรับผิดชอบการฝึกอาชีพของผู้เรียน
- 2.2.2 ครูฝึก ทำหน้าที่ฝึกอาชีพ และอบรมให้ผู้เรียนตามแผนการฝึกอาชีพ
- 2.2.3 ติดตามประสานงานกับผู้ปกครอง และสถานศึกษาในการฝึกอาชีพและดูแลความประพฤติของผู้เรียน
- 2.2.4 ประเมินผลการฝึกอาชีพ และส่งผลการประเมินให้สถานศึกษาตามกำหนด
- 2.3 ทำสัญญาการฝึกอาชีพ การทำสัญญาการฝึกอาชีพดำเนินการ โดยสถานประกอบการกับผู้เรียน โดยได้รับความยินยอมจาก บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ซึ่งเป็นข้อตกลงร่วมกันก่อนฝึกอาชีพในสถานประกอบการในสัญญาการฝึกอาชีพประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้
- 2.3.1 คำยินยอมของสถานประกอบการในการรับผู้เรียนเข้าฝึกอาชีพ ตลอดหลักสูตร
- 2.3.2 การจัดสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในการฝึกอาชีพ โดยจัดสถานที่ฝึกที่เหมาะสม ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ จัดให้มีผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึกที่มีความรู้ความสามารถ และจัดเครื่องมือ วัสดุ ครุภัณฑ์ สำหรับการฝึกอาชีพให้แก่ผู้เรียนตลอดระยะเวลาตามหลักสูตร
- 2.3.3 กำหนดเวลาฝึก เวลาพัก วันหยุด ให้เหมาะสมกับเพศและวันของผู้เรียน
- 2.3.4 เบี้ยเลี้ยงระหว่างการฝึกอาชีพ สถานประกอบการควรจ่ายเบี้ยเลี้ยงให้ผู้เรียนเป็นรายเดือน หรือรายวัน ในอัตราที่มีข้อตกลงกับสถานศึกษา ตลอดเวลาการฝึกอาชีพ
- 2.3.5สวัสดิการที่สถานประกอบการควรจัดให้ เช่น ค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียน ค่าเช่าที่พัก หรือ ชุดนักเรียนนักศึกษา ชุดฝึก หรือชุดนักเรียนนักศึกษา การประกันสุขภาพ การประกันอุบัติเหตุ ประกันชีวิต หรือการให้ทุนการศึกษา
- 2.3.6 หลักเกณฑ์การลา การหยุด ตามระเบียบของสถานประกอบการ
- 2.3.7 เงื่อนไขการเลิกสัญญาการฝึกอาชีพ
- 2.3.8 การรับเข้าทำงาน การจ้าง เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอาชีพ
- 2.4 การจัดฝึกอาชีพของสถานประกอบการ
- 2.4.1 จัดทำแผนการฝึกอาชีพร่วมกับครูของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตร

2.4.2 จัดให้มีการฝึกอาชีพให้เป็นไปตามแผนการฝึกอาชีพ

2.4.3 จัดวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ และครุภัณฑ์ ให้เหมาะสมกับการฝึกอาชีพ ดูแลให้คำแนะนำผู้เรียนให้จัดบันทึกรายงานการฝึกอาชีพและติดตามตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ

2.4.4 ให้คำแนะนำผู้เรียน ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับของสถานประกอบการ วัตถุประสงค์และประเมินการฝึก ตามเกณฑ์ที่สถานประกอบการและสถานศึกษากำหนด จัดให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนและสถานประกอบการ และส่งผลการประเมินฝึกอาชีพให้สถานศึกษาตามเวลาที่กำหนด

2.5 ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา สถานประกอบการควรอนุญาตให้ผู้ควบคุมการฝึกเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการกับสถานศึกษาดังต่อไปนี้

2.5.1 การประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการฝึกอาชีพ

2.5.2 การจัดทำแผนการเรียน การฝึกอาชีพ และการประเมินผล

2.5.3 การสอบมาตรฐานฝีมือ

2.5.4 กิจกรรมที่ส่งเสริมการฝึกอาชีพและการแนะแนวการศึกษา

2.6 ลงนามความร่วมมือกับสถานศึกษาและประชาสัมพันธการจัดทวิภาคี

2.7 จัดปฐมนิเทศแก่ผู้ปกครองและผู้เรียน

2.8 ออกใบผ่านการฝึกอาชีพให้ผู้เรียนเมื่อสิ้นสุดการฝึกอาชีพ

บริบทของวิทยาลัย ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

สภาพทั่วไปของวิทยาลัย ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

วิทยาลัยอาชีวศึกษา ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิมีทั้งหมด 5 แห่งแยกเป็นวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาครัฐ ดังนี้

1.1 วิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ

1.2 วิทยาลัยการอาชีพแก้งคร้อ

1.3 วิทยาลัยการอาชีพบำเหน็จณรงค์

1.4 วิทยาลัยเมืองชัยภูมิ

1.5 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยภูมิ

การจัดการศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

วิทยาลัยอาชีวศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิมีการจัดการศึกษา 3 ระดับ ได้แก่

2.1 จัดการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

2.2 จัดการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

2.3 จัดการศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี (เฉพาะวิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ)

นักเรียน นักศึกษา ต้องผ่านมาตรฐานการอาชีวศึกษาเพื่อประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยมาตรฐานการอาชีวศึกษา หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ และมาตรฐานในการจัดการอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2561 : 3) มาตรฐานการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน 9 ประเด็น การประเมิน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์

- 1.1 ด้านความรู้
- 1.2 ด้านทักษะและการประยุกต์ใช้
- 1.3 ด้านคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

มาตรฐานที่ 2 การจัดการอาชีวศึกษา

- 2.1 ด้านหลักสูตรอาชีวศึกษา
- 2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา
- 2.3 ด้านการบริหารจัดการ
- 2.4 ด้านการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ

มาตรฐานที่ 3 การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

- 3.1 ด้านความร่วมมือในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้
- 3.2 ด้านนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์งานสร้างสรรค์ งานวิจัย

ตาราง 2 รายชื่อวิทยาลัยอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดชัยภูมิ และจำนวนบุคลากร

ลำดับ ที่	ชื่อสถานศึกษา	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครู	บุคลากร การศึกษา
1	วิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ	5	158	45
2	วิทยาลัยการอาชีพแก้งคร้อ	4	36	31
3	วิทยาลัยอาชีวะเมืองชัยภูมิ	3	47	24

ตาราง 2 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อสถานศึกษา	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครู	บุคลากร การศึกษา
4	วิทยาลัยการอาชีพบำเหน็จณรงค์	3	36	24
5	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยภูมิ	4	44	33
รวม		19	321	157
รวมทั้งหมด		497 คน		

ที่มา : สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. ออนไลน์ : 2565

ในปัจจุบันวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ได้ดำเนินการจัดการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และระดับปริญญาตรี (ทล.บ. เฉพาะวิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ) ทั้งในระบบปกติและระบบทวิภาคี ในการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีจำนวนนักเรียน นักศึกษา รวมทั้งสิ้น 8,394 คน ซึ่งมีจำนวนนักเรียน นักศึกษาในระบบทวิภาคี 2,460 คน คิดเป็นร้อยละ 29.30 (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและกำลังคนอาชีวศึกษา. ออนไลน์ : 2565) จากจำนวนข้อมูลสถิตินักเรียน นักศึกษา พบว่า การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีจำนวนนักเรียน นักศึกษาอยู่ในระดับน้อยมาก เมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียน นักศึกษาระบบปกติ และจากรายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พบว่า ปัญหาจากการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในเรื่องของทัศนคติจากผู้ให้ข้อมูลที่เชื่อว่านักเรียน นักศึกษาที่เรียนระบบทวิภาคีนั้น ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจการเรียนระบบทวิภาคีที่ถูกต้อง มีปัญหาเรื่องการฝึกประสบการณ์ที่ไม่ตรงกับสายการเรียน มีนักศึกษาออกกลางคันก่อนจบหลักสูตร จากรายงานชี้ให้เห็นว่า ความสำเร็จในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีนั้นจะต้องมีความพร้อมและมีส่วนร่วมในทุกๆฝ่าย เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและมีความต้องการแสวงหาความรู้ควบคู่กับการฝึกปฏิบัติงาน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยต่างประเทศ

เบรดี (Brady. 2002 : 27-A) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบความเป็นผู้นำของผู้บริหารกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครู โดยศึกษาตามความคิดของครูซึ่งอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในรัฐแคลิฟอร์เนียตอนเหนือ ผลการวิจัยพบว่าครูประถมศึกษาและครูมัธยมศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยเฉพาะการตัดสินใจเรื่องการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังพบว่า ลักษณะของผู้นำจะส่งผลต่อความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งยิ่งถ้าผู้บริหารให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจน้อย ครูยิ่งมีความต้องการเข้าร่วมการตัดสินใจมากขึ้น

ฟาวเลอร์ (Fowler. 2002 : 3024-A) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการรับขวัญกำลังใจในการทำงานของครูอาจารย์ในโรงเรียนประถมศึกษา Southeastern เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านกิจการนักเรียน ด้านบุคลากร ด้านทรัพยากร และด้านสัมพันธ์ชุมชน ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับขวัญกำลังใจในการทำงาน และครูอาจารย์ในโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการกับครูที่ไม่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีขวัญกำลังใจในการทำงานแตกต่างกัน

ฮอกแลนด์ (Hoagland. 1986 : 3550 -A) ได้ศึกษา ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในรัฐอิลลินอย เกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียน โดยมุ่งเปรียบเทียบทัศนคติของครู และผู้บริหารในเรื่องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและความพึงพอใจในบทบาท ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครู ที่มีอายุ ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียนแตกต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการแตกต่างกัน

เจเน็ตและ อีเลน (Jenet and Elaine. 1986 : 1802 - A) ได้ทำการศึกษาและเปรียบเทียบการตัดสินใจสั่งการแบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วม โดยใช้แบบการตัดสินใจตามแนวความคิดของ Vroom and Yetton (1973) กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารในวิทยาลัย จำนวน 108 คน ปรากฏว่า ผู้บริหารร้อยละ 74 เห็นด้วยกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการ และผลการวิจัยสรุปว่า การตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารไม่ยึดแบบหนึ่งแบบใดตายตัว แต่จะปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ นอกจากนี้ผู้บริหารยังเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยไม่คำนึงถึงอายุ เพศ สาขาวิชา หรือการอยู่ร่วมสถาบันเดียวกัน ส่วนผู้บริหารเพศหญิงและเพศชาย ใช้แบบการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าการบริหารงานของผู้บริหารไม่สามารถดำเนินการได้โดยลำพัง จำเป็นจะต้องได้รับข้อมูลอย่างเพียงพอและมีแนวทางที่หลากหลายในการ

ตัดสินใจ จากบุคลากรที่มีความเกี่ยวข้อง จึงจะทำให้เกิดการตัดสินใจสิ่งการที่ก่อให้เกิดประสิทธิผล และประสิทธิภาพในการทำงาน

เพอร์สัน (Person, 1994 : 307) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการรับรู้ประสิทธิผลของสถาบันของวิทยาลัยชุมชนในนอร์ทแคโรไลนา โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร คณะครู และเจ้าหน้าที่ในวิทยาลัย พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญกับประสิทธิผล และพบว่า ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารไม่มีผลต่อการรับรู้ในด้านประสิทธิผล

งานวิจัยในประเทศ

ณิกฤษรัตน์ ทัพพา (2558 : 23) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า 1) โรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยรวมมีส่วนร่วมในการยกระดับคุณภาพผู้เรียน โดยมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การดำเนินการ ส่วนที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ การประเมินผล 2) การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน จำแนกตามขนาดสถานศึกษาสถานศึกษาที่มีขนาดที่แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อเปรียบเทียบคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษาสถานศึกษาที่มีขนาดที่แตกต่างกัน พบว่า คุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) แนวทางการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา ด้านการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนควรจัดการประชุมและกิจกรรมร่วมกันเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้แสดงความคิดเห็นร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการสร้างระบบติดตามประเมินผลตรวจสอบประสิทธิภาพในการบริหารงานร่วมกัน โรงเรียนควรจัดหาวิทยากรท้องถิ่นซึ่งได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากผู้ปกครองและชุมชน โรงเรียนนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอน ประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน รวมทั้งใช้ในการติดต่อสื่อสารกัน ด้านการบริหารงานงบประมาณ โรงเรียนควรจัดการประชุมร่วมกัน แจกงบประมาณที่ได้รับ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้แสดงความคิดเห็นร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันสร้างระบบติดตามประเมินผลและตัวชี้วัดประสิทธิผลประสิทธิภาพในการบริหารงานให้มีความสะดวกรวดเร็วและร่วมกันระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ด้านการบริหารงานบุคคล โรงเรียนควรจัดการประชุมร่วมกัน มอบหมายงานให้เหมาะสม เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้แสดงความคิดเห็นร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้อบรมสัมมนาศึกษาดูงาน ศึกษาต่ออย่างต่อเนื่องและเท่าเทียมกัน ควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

ยกย่องเชิดชูเกียรติกัน ส่งเสริมสนับสนุนการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดีการทำงานเป็นทีม รวมทั้งการจัดตั้งเครือข่ายวิชาชีพครู ด้านการบริหารงานทั่วไป โรงเรียนควรจัดการประชุมและกิจกรรมประสานสัมพันธ์ร่วมกัน เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมรับผิดชอบปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างจริงจัง สนับสนุนส่งเสริมการจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา

อรุณี มีสัจ (2563 : 110) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับสถานประกอบการในการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยในสังกัด สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง พบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับสถานประกอบการในการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและในรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการติดตามผล รองลงมาตามลำดับ คือ ด้านวัดผลและประเมินผล ด้านการดำเนินงานและประสานงาน ด้านการวางแผนและประชาสัมพันธ์ ด้านบุคลากร และด้านหลักสูตร 2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับสถานประกอบการในภาพรวม พบว่า บุคลากรที่มีเพศ วุฒิการศึกษา และตำแหน่งต่างกันมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับสถานประกอบการไม่แตกต่างกัน สำหรับประสบการณ์การทำงานต่างกัน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) แนวทางการมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับสถานประกอบการคือ ควรให้ความสำคัญในการวางแผนการฝึกอาชีพของผู้เรียน ควรมีส่วนร่วมในการรับสมัครและคัดเลือกผู้เรียน มีการพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ

ชัยชาญ แก้วชิงดวง (2565 : 713) แนวทางการบริหารการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ระดับสภาพการบริหารการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) จังหวัดเพชรบุรี จำแนกโดยรวมและรายด้านพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านและ 2) แนวทางการบริหารการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) จังหวัดเพชรบุรี พบว่าการจัดการอาชีวศึกษาแบบทวิศึกษาควรได้รับการมีส่วนร่วมและการประสานงาน โดยเฉพาะการแต่งตั้งผู้มีประสบการณ์ผู้เชี่ยวชาญหรือคณะกรรมการที่เหมาะสม ควรมีการกำหนดรายละเอียดการดำเนินการปฐมนิเทศผู้เรียนการประชุมปรึกษาเพื่อหาข้อปฏิบัติและแนวทางในการบริหารการจัดการศึกษาทั้ง โรงเรียนมัธยม หน่วยงานท้องถิ่น ทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องจัดทำคู่มือนักศึกษาในหลักสูตรนี้เพื่อความเข้าใจทั้งผู้สอนและนักเรียนรวมถึงสามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

ฐาปณีย์ เสาหิน และคณะ (2562 : 95) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในระบบทวิภาคีของสถานศึกษา โดยได้เสนอ 4 องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนา รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในระบบทวิภาคีของสถานศึกษา ที่มีความสอดคล้อง กับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลและพัฒนา 4) การมีส่วนร่วม ในการรับประโยชน์

พรภิรมย์ แคนติ และคณะ (2566 : 712) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต1 ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน รองลงมา ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ตามลำดับ 2) ประสิทธิผลของโรงเรียน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยโดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการปรับตัว รองลงมา ได้แก่ ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ ด้านการมีจิตมุ่งต่อองค์การ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านการบูรณาการ ตามลำดับ 3) การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกประสิทธิผลของโรงเรียนในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เบญจวรรณ ศรีคานวล และคณะ. (2560 : 2535) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในจังหวัดลำปาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสถานศึกษาในจังหวัดลำปาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ปัจจัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ ปัจจัยด้านนักเรียน ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยด้านสถานประกอบการ ปัจจัยด้านชุมชน ปัจจัยด้านผู้บริหาร และปัจจัยด้านครูผู้สอน ตามลำดับ 2. ระดับความสำเร็จในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในจังหวัดลำปาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านสมรรถนะวิชาชีพ รองลงมาคือ ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามลำดับ 3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบ

ทวิภาคีสถานศึกษาในจังหวัดลำปาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้แก่ ปัจจัย ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ปัจจัยด้านชุมชน และปัจจัยด้านสถานประกอบการ มีประสิทธิภาพในการทำงาน ร้อยละ 47.50

สมเดช ดอกดวง (2560 : 59 - 60) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหาร โครงการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) กรณีศึกษาโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 32 กับวิทยาลัยสารพัดช่างจังหวัดอุบลราชธานี มีผลการศึกษาดังนี้ 1) ผลการประเมินโครงการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) กรณีศึกษา โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 32 จังหวัดอุบลราชธานี กับวิทยาลัยสารพัดช่างอุบลราชธานี พบว่า (1) การประเมินความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา กรรมการสถานศึกษา ครูผู้ปกครองของสถานศึกษา 2 แห่ง จำนวน 31 คน ด้านสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) และด้านกระบวนการ (Process Evaluation) โดยภาพรวมมีความคิดเห็นต่อการบริหารโครงการ (ทวิศึกษา) อยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) การประเมินความพึงพอใจของนักเรียนราชประชานุเคราะห์ 32 จังหวัดอุบลราชธานี นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ปวช. 2) และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ปวช. 3) จำนวน 56 คน ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ได้แก่ การสมัครเข้าเป็นนักเรียน การเป็นนักเรียนการจัดการเรียนการสอน การสำเร็จการศึกษา โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการบริหารโครงการทวิศึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) 3) ผลการประเมินผลผลิตจากการตรวจสอบคะแนนสะสมจากผลการเรียนของนักเรียน 2 กลุ่ม คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ปวช. 2) และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ปวช. 3) พบว่า มีผลการประเมินการเรียนรายวิชาสามัญตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 นักเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนเกรดเฉลี่ยถึงระดับ 2.00 แต่มีนักเรียนบางส่วนยังมีผลการเรียนเกรดเฉลี่ยไม่ถึงระดับ 2.00 ซึ่งต้องได้รับการประเมินใหม่ก่อนจะนำผลการเรียนม. 6 ไปเทียบโอนกับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2556 จึงจะได้วุฒิ ปวช.

รมย์นลิน ศรีสายหยุด และคณะ (2565) ได้ศึกษา รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสู่มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 ที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม องค์ประกอบที่ 1 คณะกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วมและขอบข่ายงานการบริหารแบบมีส่วนร่วม องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม และองค์ประกอบที่ 3 มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม สู่มาตรฐานการจัดการ

อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 โดยภาพรวมด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดและครูฝึกในสถานประกอบการและครูผู้สอน มีความเห็นว่าการสามารถในการนำไปใช้ได้ของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม คู่มือมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 โดยภาพรวมสามารถปฏิบัติตามได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

ศศิวิมล จุลศิลป์ (2553) ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานการประยุกต์ใช้กระบวนการเอไอซี ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและวิธีดำเนินการ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนประกอบด้วย 8 ขั้นตอนคือ การมีส่วนร่วมในการปรับแนวคิด การมีส่วนร่วมในการสร้างจิตอาสา การมีส่วนร่วมในการสำรวจภูมิปัญญา การมีส่วนร่วมในการหาแนวทางวางแผนงาน การมีส่วนร่วมในการดำเนินการอย่างสร้างสรรค์การมีส่วนร่วมในการมุ่งมั่นติดตามประเมินผล การมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์และองค์ประกอบที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จและแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ 2) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า ทั้งสองกรณีศึกษามีลักษณะกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนคล้ายคลึงกัน โดยมีกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนที่สำคัญ 8 ขั้นตอนเหมือนกัน แต่วิธีดำเนินการในแต่ละขั้นตอนมีความแตกต่างกันบ้างเล็กน้อยตามบริบทของโรงเรียน 3) รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98

นันทยา บัวตรี (2551) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมและแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียนกึ่งอำเภอเกาะช้างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาการมีส่วนร่วมและแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กึ่งอำเภอเกาะช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กึ่งอำเภอเกาะช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด จำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียนเกาะช้างและโรงเรียนเกาะช้างใต้ พบว่าโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กึ่งอำเภอเกาะช้าง สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาตราด จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) แนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราดควรมีการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นมีส่วนร่วมจัดทำแผนจัดตั้งงบประมาณ รวมทั้งการติดตามควบคุมกำกับกับการประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนการใช้จ่ายร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนและพิจารณาเห็นชอบกับโครงการที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิบัติการประจำปี

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่าการการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาทวิภาคี ซึ่งเป็นกระบวนการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การปฏิบัติงานในบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการบริหารและกระบวนการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรในระดับต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานให้เกิดการพัฒนา งาน การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลและพัฒนาโดยคำนึงถึงอายุ เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องศึกษาและนำไปใช้ในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Method Research) ประกอบด้วย วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ เพื่อเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ และนำเสนอแนวทางการการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดแนวทางในการดำเนินการวิจัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาเชิงปริมาณ

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2565 ทั้งหมด 497 คน ซึ่งจำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร (สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. ออนไลน์ : 2565)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2565 (Krejcie and Morgan.1970 ; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 43) ได้ 331 ตัวอย่าง และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของวิทยาลัย เป็นชั้นของการสุ่ม หลังจากนั้นคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 331 คน รายละเอียดดังตาราง 3

ตาราง 3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ

สถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
วิทยาลัยการอาชีวศึกษานาคนาใหญ่	208	135
วิทยาลัยการอาชีวศึกษานาคกลาง	63	54
วิทยาลัยการอาชีวศึกษานาคเล็ก	226	142
รวม	497	331

ที่มา : สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. ออนไลน์ : 2565

การศึกษาเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูล โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ดังนี้

1. การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ตัวแทนสถานประกอบการ และตัวแทนผู้ปกครอง วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 10 คน
2. การสนทนากลุ่ม ลึก ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ตัวแทนสถานประกอบการ และตัวแทนผู้ปกครองวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิจำนวน 5 คน โดยไม่ซ้ำกับกลุ่มสัมภาษณ์เชิงลึก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย

- 1.1 เพศ จำนวน 1 ข้อ
- 1.2 วุฒิการศึกษา จำนวน 1 ข้อ
- 1.3 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน จำนวน 1 ข้อ
- 1.4 ขนาดสถานศึกษาอาชีวศึกษา จำนวน 1 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 42 ข้อ แบ่งเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย

2.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ	จำนวน 18 ข้อ
2.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	จำนวน 6 ข้อ
2.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	จำนวน 12 ข้อ
2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลและพัฒนา	จำนวน 6 ข้อ

การศึกษาเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้ใช้แนวคำถามเป็นเครื่องมือหลักในการศึกษา และได้ดำเนินการ ดังนี้

ส่วนที่ 1 การศึกษาสภาพแวดล้อม แนวทางการพัฒนา และการวิเคราะห์สภาพบริบท ในระยะนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในพื้นที่ (Document Study) ได้แก่ รายงานการประชุม รายงานประจำปีของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ 2) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก แนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ เป็นการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 5 คน 3) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นการสนทนากลุ่มโดยผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ตัวแทนสถานประกอบการ และตัวแทนผู้ปกครอง วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2565 เป็นการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 10 คน โดยไม่ซ้ำกับกลุ่มสัมภาษณ์เชิงลึก และผู้วิจัยได้กำหนดคุณภาพทั้งการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มไว้ คือ 1) เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา 2) เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ 3) เป็นผู้มีความยินดีและให้ความร่วมมือให้ข้อมูลเมื่อเกิดข้อสงสัยหรือขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์เพิ่มเติมได้

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์บริบท (content analysis) การวิเคราะห์ข้อมูลและตรวจสอบข้อมูลของการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (content analysis)

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

การศึกษาเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา

2. เลือกเทคนิคที่ใช้ในการวัดในครั้งนี้เลือกเทคนิคการวัดที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามทฤษฎีการวัดเจตคติของลิเคิร์ต (Likert Scale) ดังนี้

5 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาระดับมาก

3 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาระดับปานกลาง

2 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาระดับน้อย

1 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาระดับน้อยที่สุด

3. สร้างข้อความที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 2 ข้อความ และข้อความที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 42 ข้อความ ตามนิยามศัพท์ที่ได้บททวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

4. นำข้อความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ขอคำแนะนำและตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของข้อความรายข้อว่าข้อความแต่ละข้อตรงกับสิ่งที่ต้องการวัดหรือไม่ โดยให้ +1 คะแนน ถ้าลงความเห็นว่าย่ตรง ให้ 0 คะแนน ถ้าลงความเห็นว่าย่ไม่แน่ใจ และให้ -1 คะแนน ถ้าลงความเห็นว่าย่ไม่ตรง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ดังนี้ การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00

5. นำข้อความที่คัดเลือกไว้จากข้อ 4 มาสร้างเป็นแบบสอบถามการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษา ครู วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2565 แล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับบุคลากรวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิที่ไม่ใช่กลุ่ม

ตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item-total Correlation) คัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ได้ข้อความที่ใช้สอบถามการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 42 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.2 ถึง 0.8

6. นำข้อความที่ได้คัดเลือกไว้ตามข้อ 5 มาสร้างเป็นแบบสอบถามการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิแล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิที่ไม่ซ้ำกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (C-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย จังหวัดเท่ากับ 0.89

7. แบบสอบถามที่หาค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นแล้วตามข้อ 6 ที่สมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

การศึกษาเชิงปริมาณ

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ถึง วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 5 วิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยส่งเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 331 ฉบับ พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ให้ตอบแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์

3. ผู้วิจัยกำหนดวันในการรับเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล และดำเนินการเก็บเครื่องมือรวบรวมข้อมูลกลับคืนด้วยตนเอง ผ่านระบบออนไลน์

4. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนและมีความสมบูรณ์ครบ 331 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การศึกษาเชิงคุณภาพ

ได้มีการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ร่างแนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบ
ทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

ขั้นตอนที่ 2 ยืนยันแนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษา
ระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ใช้แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล
ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์
ในการปฏิบัติงาน และขนาดของวิทยาลัยอาชีวศึกษา โดยหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอเป็นตาราง
ประกอบความเรียง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของ
วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายเป็นช่วงคะแนน ดังนี้ (บุญชม
ศรีสะอาด, 2556 : 121)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการ
อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการ
อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการ
อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการ
อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการ
อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบ
ทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศโดยการทดสอบค่าที (t - test)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบ
ทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการ

ปฏิบัติงาน และขนาดวิทยาลัย โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการตรวจสอบความแตกต่างแบบ LSD

การศึกษาเชิงคุณภาพ

1. วิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)
 - 1.1 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาวิเคราะห์เนื้อหา
 - 1.2 จำแนกข้อมูลตามแนวทางการพัฒนาแต่ละประเด็น
2. วิเคราะห์ข้อมูลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)
 - 2.1 นำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มมาวิเคราะห์เนื้อหา
 - 2.2 จำแนกข้อมูลตามแนวทางการพัฒนาแต่ละประเด็น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน

1. ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) ใช้ในการวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 42)
2. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) ใช้ในการวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 68)

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การศึกษาเชิงปริมาณ

1. ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (Index of Congruence : IOC) ใช้ในการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อความรายชื่อ ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2560 : 206)
2. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายชื่อกับคะแนนรวมทั้งฉบับใช้ในการหาค่าอำนาจจำแนกข้อความ (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2560 : 212)
3. สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ใช้ในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ทั้งฉบับ (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2560 : 210)

การศึกษาเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (content analysis) ทั้งจากการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม การกำหนดความหมาย การแยกแยะองค์ประกอบ การเชื่อมโยงหาความสัมพันธ์ เพื่อนำไปสู่การนำเสนอในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (descriptive analysis)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

1. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ โดยการทดสอบค่าที (t-test)
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดวิทยาลัยโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะตรวจสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการตรวจสอบความแตกต่างแบบ LSD

การตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ

การตรวจสอบข้อมูลด้วยเทคนิคสามเส้า (triangulation) ประกอบด้วย การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล แหล่งที่มาของข้อมูล ทฤษฎีที่นำมาใช้ประกอบการสังเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบ
ทวิภาคของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าที
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าเอฟ
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นของค่าสถิติ
SS	แทน	ค่า Sum of Squares
MS	แทน	ค่า Mean of Squares
df	แทน	ค่า Degrees of Freedom
*	แทน	ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ตอน
ตามลำดับความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอด้วยจำนวนและ
ร้อยละ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบ
ทวิภาคของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมินำเสนอด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(S.D.) ของแต่ละด้าน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบ
ทวิภาคของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการ
ปฏิบัติงาน นำเสนอด้วยการทดสอบค่าที (t - test) ส่วนวุฒิการศึกษา และขนาดวิทยาลัยนำเสนอ
ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ โดยการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ โดยการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยการสนทนากลุ่ม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของบุคลากรในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

รายการ	จำนวน	
	(n = 331)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	149	45.30
หญิง	182	54.70
รวม	331	100
2. วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	83	25
ระดับปริญญาตรี	178	53
สูงกว่าปริญญาตรี	70	22
รวม	331	100

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	
	(n = 331)	ร้อยละ
3. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
ประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี	178	53.80
ประสบการณ์ตั้งแต่ 5-10 ปี	49	14.80
ประสบการณ์มากกว่า 11 ปี	104	31.40
รวม	331	100
4. ขนาดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ		
ขนาดเล็ก	142	42.90
ขนาดกลาง	54	16.30
ขนาดใหญ่	135	40.80
รวม	331	100

จากตาราง 4 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 331 คน จำแนกตามสถานภาพเพศ ส่วนใหญ่เป็นหญิง จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 54.70 และเป็นเพศชาย จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 45.30 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 53 ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 25 สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 22 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปีจำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 53.80 ประสบการณ์ตั้งแต่ 5-10 ปีจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 14 และประสบการณ์มากกว่า 11 ปี จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 31.40 และขนาดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิส่วนใหญ่เป็นขนาดเล็ก จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 42.90 ขนาดใหญ่ จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 40.80 และขนาดกลาง จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 16.30

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบ
ทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ดังตาราง 3-5

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับ การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการ
อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัด ชัยภูมิ	n = 331		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ	4.40	0.32	มาก	4
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.50	0.32	มากที่สุด	2
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.53	0.33	มากที่สุด	1
6. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.44	0.32	มาก	3
รวม	4.58	0.32	มาก	

จากตาราง 5 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
ของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ มีค่าเฉลี่ย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
ที่เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยอันดับแรก ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์
($\bar{X} = 4.53$) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.50$) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 4.44$)
และการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.40$) ตามลำดับ

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการ
อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ด้านการมีส่วนร่วมในการ
วางแผนและตัดสินใจ

ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ	n = 331		แปลผล	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจการบริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคี	4.50	0.53	มาก	1
2. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอาชีพร่วมกัน	4.53	0.52	มาก	6
3. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคี	4.46	0.51	มาก	11
4. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมการกำหนดคุณลักษณะของผู้เข้ารับการฝึกอาชีพ	4.51	0.52	มาก	4
5. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์งานอาชีพที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน	4.54	0.56	มาก	5
6. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการสำรวจความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน	4.56	0.54	มาก	8

ตาราง 6 (ต่อ)

ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ	n = 331		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
7. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรและแผนการสอน	4.48	0.51	มาก	7
8. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในวางแผนเกี่ยวกับขั้นตอน การกำกับติดตามการจัดการเรียนการสอนในระบบทวิภาคี	4.50	0.51	มาก	3
9. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนระบบและขั้นตอนการดำเนินงานอย่างชัดเจน	4.50	0.51	มาก	2
10. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณประจำปีการศึกษา	4.46	0.53	มาก	10
11. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดบุคลากร เครื่องมือเครื่องจักร และค่าใช้จ่าย	4.51	0.53	มาก	10
12. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในการทำงานเพื่อเกิดการพัฒนาครู เช่น การประชุมเสวนา หรือการศึกษาดูงานนอกสถานที่	4.47	0.53	มาก	11

ตาราง 6 (ต่อ)

ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ	n = 331		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
13. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดสร้างเครื่องมือและคู่มือในการดำเนินงาน	4.52	0.52	มาก	9
14. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการติดตามการบริหารและงบประมาณให้เป็นไปตามแผนงาน	4.52	0.52	มาก	9
15. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชน ร่วมกันตัดสินใจในกระบวนการบริหารงานการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี	4.51	0.52	มาก	5
16. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้ใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ	4.39	0.55	มาก	4
17. บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนร่วมคิดค้นแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหา	4.45	0.53	มาก	2
18. บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนร่วมตัดสินใจในการวางแผนแก้ไขปัญหา	4.50	0.51	มาก	4
รวม			มาก	

จากตาราง 6 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการสำรวจความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน ($\bar{X} = 4.56$) ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการสำรวจความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน ($\bar{X} = 4.54$) ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอาชีพร่วมกัน ($\bar{X} = 4.53$) ตามลำดับ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	$n = 346$		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
19. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนร่วมกันดำเนินงานในกิจกรรมของกระบวนการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีตามภารกิจที่กำหนด	4.44	0.52	มาก	6
20. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมการจัดแผนภูมิแสดงกระบวนการทำงานและโครงสร้างของงาน	4.50	0.51	มาก	4
21. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลงานของนักเรียนกับมาตรฐานการฝึกอาชีพ	4.45	0.53	มาก	5

ตาราง 7 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	n = 346		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
22. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในกระบวนการติดตามการฝึกอาชีพของนักเรียนอย่างเป็นระบบ	4.51	0.53	มากที่สุด	3
23. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีกระบวนการการรายงานจากอาจารย์นิเทศที่ดูแลได้รับทราบข้อมูลเป็นระยะ	4.55	0.54	มากที่สุด	2
24. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนสามารถแก้ไขผลกระทบต่อการฝึกงานอาชีพต่างๆ ได้ทัน	4.56	0.54	มากที่สุด	1
รวม	4.48	0.54	มาก	

จากตาราง 7 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) รายข้ออยู่ในระดับมาก และเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนสามารถแก้ไขผลกระทบต่อการฝึกงานอาชีพต่างๆ ได้ทัน ($\bar{X} = 4.56$) ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีกระบวนการการรายงานจากอาจารย์นิเทศที่ดูแลได้รับทราบข้อมูลเป็นระยะ ($\bar{X} = 4.55$) และผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการติดตามการฝึกอาชีพของนักเรียนอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.51$) ตามลำดับ

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการ
อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ การมีส่วนร่วมในการรับ
ผลประโยชน์

การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	n = 331		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
25. ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชนย่อมที่จะได้รับผลประโยชน์ ร่วมกัน	4.57	0.52	มากที่สุด	6
26. นักเรียน นักศึกษาได้ปรับตัวให้เข้ากับสถานฝึกงาน	4.65	0.53	มากที่สุด	2
27. นักเรียน นักศึกษาได้เรียนรู้ระบบการทำงานในสถาน ประกอบการ	4.67	0.54	มากที่สุด	3
28. นักเรียน นักศึกษามีระเบียบ วินัย มีความรับผิดชอบใน การทำงาน	4.54	0.54	มากที่สุด	5
29. นักเรียน นักศึกษาสามารถทำงานกับผู้อื่นได้	4.80	0.41	มากที่สุด	1
30. นักเรียน นักศึกษามีรายได้ขณะที่เรียน	4.76	0.52	มากที่สุด	6
31. สถานศึกษามีผลงานที่เป็นที่รู้จักกว้างขวางมากขึ้น	4.46	0.52	มาก	8
32. สถานประกอบการมีผลผลิตเพิ่มมากขึ้น	4.46	0.55	มาก	7
33. สถานศึกษามีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญมากขึ้น	4.48	0.56	มาก	5
34. สถานศึกษาได้หลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการ ของตลาดแรงงาน	4.55	0.59	มากที่สุด	4
35. สถานศึกษาได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครองและ นักเรียนมากขึ้น	4.43	0.58	มาก	6
36. สถานศึกษาสามารถผลิตนักเรียน นักศึกษาให้มีความรู้ และความชำนาญออกไปทำงานได้อย่างมีคุณภาพและมี ประสิทธิภาพ	4.27	0.48	มาก	8
รวม				

จากตาราง 8 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
ของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย

โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.53$) และเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียน นักศึกษาสามารถทำงานกับผู้อื่นได้ ($\bar{X} = 4.80$) นักเรียน นักศึกษาได้ปรับตัวให้เข้ากับสถานฝึกงาน ($\bar{X} = 4.76$) และนักเรียน นักศึกษาได้เรียนรู้ระบบการทำงานในสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.67$) ตามลำดับ

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	$n = 331$		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
37. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลระหว่างการทำงาน และหลังการทำงาน	4.51	0.55	มากที่สุด	1
38. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลเพื่อการปรับปรุงในกระบวนการทำงาน	4.46	0.60	มาก	2
39. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการทดสอบฝีมือระหว่างการทำงาน	4.43	0.57	มาก	4
40. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานการฝึกอาชีพร่วมกับผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก	4.36	0.53	มาก	5
41. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนร่วมกันพิจารณาผลการประเมินโครงการ งาน กิจกรรม เพื่อพัฒนาปรับปรุงในการดำเนินงานครั้งต่อไป	4.35	0.69	มาก	6

ตาราง 9 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	n = 346		แปลผล	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
42. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการประเมินผลสัมฤทธิ์ผลผลิตจากสถานศึกษาหรือสถานประกอบการ	4.44	0.63	มาก	3
รวม				

จากตาราง 9 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) และเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลเพื่อการปรับปรุงในกระบวนการทำงาน ($\bar{X} = 4.46$) ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการประเมินผลสัมฤทธิ์ผลผลิตจากสถานศึกษาหรือสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.44$) และผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการทดสอบฝีมือระหว่างการศึกษา ($\bar{X} = 4.43$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ดังตาราง 8 – 11

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน

การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ	เพศ				t	p
	ชาย		หญิง			
	(n = 150)		(n = 181)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ	4.59	0.37	4.41	0.25	5.43	0.000
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.58	0.37	4.44	0.31	3.75	0.000
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.57	0.31	4.50	0.28	2.22	0.005
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.41	0.33	4.39	0.30	4.85	0.000

* $p < .05$

จากตาราง 10 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกรายด้าน ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ ($p=.000$) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($p=.0.000$) และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($p=.0.005$) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($p=.000$)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของ
วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตาม ประสิทธิภาพ โดยรวมและรายด้าน

การบริหารแบบมีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษาระบบทวิ ภาคีของวิทยาลัยสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการ วางแผนและตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	.55	2	4.67	9.54	0.000
	ภายในกลุ่ม	34.31	328	0.49		
	รวม	34.91	330			
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	0.36	2	3.79	6.90	0.001
	ภายในกลุ่ม	40.00	328	0.55		
	รวม	40.00	330			
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการ รับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	1.35	2	1.36	3.45	0.033
	ภายในกลุ่ม	28.45	328	0.39		
	รวม	29.80	330			
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	1.89	2	4.83	8.68	0.000
	ภายในกลุ่ม	41.30	328	0.58		
	รวม	43.20	330			

* $p \leq .05$

จากตาราง 11 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของ
วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามประสิทธิภาพ รายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ ($p = 0.000$)
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($p = 0.0001$) และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์
($p = 0.003$) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($p = 0.000$)

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของ
วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

การบริหารแบบมีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษาระบบทวิ ภาคีของวิทยาลัยสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการ วางแผนและตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	2.25	2	1.12	2.20	0.112
	ภายในกลุ่ม	167.63	328	0.55		
	รวม	169.88	330			
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	6.52	2	3.26	5.91	0.003
	ภายในกลุ่ม	181.06	328	0.55		
	รวม	187.58	330			
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการ รับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	12.10	2	6.05	16.45	0.000
	ภายในกลุ่ม	120.44	328	0.36		
	รวม	132.54	330			
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2.50	2	1.25	2.16	0.117
	ภายในกลุ่ม	189.766	328	0.58		
	รวม	192.26	330			

* $p \leq .05$

จากตาราง 12 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามวุฒิการศึกษา รายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($p = 0.000$) และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($p = .003$) ส่วนการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามวุฒิการศึกษา รายด้านมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($p = 0.117$) และด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ ($p = 0.112$)

ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของ
วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามขนาดของวิทยาลัยอาชีวศึกษาชัยภูมิ

การบริหารแบบมีส่วนร่วมใน						
การจัดการศึกษาระบบทวิ ภาคีของวิทยาลัยสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการ วางแผนและตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	0.227	2	0.11	0.220	0.80
	ภายในกลุ่ม	169.65	328	0.51		
	รวม	169.88	330			
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	0.090	2	0.045	0.079	0.92
	ภายในกลุ่ม	187.49	328	0.57		
	รวม	187.58	330			
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการ รับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	0.771	2	0.38	0.96	0.38
	ภายในกลุ่ม	131.77	328	0.40		
	รวม	132.54				
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	1.197	2	0.59	1.03	0.36
	ภายในกลุ่ม	191.07	328	0.58		
	รวม	192.26	330			

* $p \leq .05$

จากตาราง 13 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของ
วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามวุฒิการศึกษา รายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ ($p = 0.80$) ด้านการ
มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($p = 0.92$) และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($p = 0.38$)
และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($p = 0.35$)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ โดยการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก

แนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จากการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ โดยมีประสบการณ์ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมากกว่า 10 ปี ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 10 คน

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญและผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนากระบวนการบริหารการวางแผนและตัดสินใจ การดำเนินงานในกระบวนการต่าง ๆ การรับผลประโยชน์ของผู้มีส่วนร่วม และการประเมินผลเพื่อสำเร็จการศึกษา โดยวิเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลและตรวจสอบข้อมูลของการศึกษาสภาพแวดล้อม แนวทางการพัฒนาวิเคราะห์สภาพบริบทของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ สังเคราะห์จากเอกสาร และศึกษาแนวปฏิบัติจากผู้ปฏิบัติจริง ที่ประสบความสำเร็จและจำแนกข้อมูลเพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ แบ่งออกเป็น 4 ประเด็น คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ดังนี้

การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ

ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชนควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นสมรรถนะโดยความร่วมมือกับสถานประกอบการและกระบวนการประเมินผลการใช้หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนและการจัดการอาชีวศึกษาทุกระดับเพื่อเป็นไปอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานที่สาขาวิชาและสาขางานกำหนด ร่วมกับหน่วยศึกษานิเทศก์เพื่อเป็นแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประกอบด้วย การจัดการอาชีวศึกษา การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ การพัฒนาหลักสูตรเพิ่มเติมและการขออนุมัติเปิดสอน การนำหลักสูตรไปใช้ในการฝึกประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพ และการจัดโครงการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การวัดและประเมินผลอาชีวศึกษาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีการเทียบโอนผลการเรียนรู้ การประกันคุณภาพของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้หรือ

ปรับใช้ในการพัฒนาการจัดอาชีวศึกษาเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน

“...กระบวนการวางแผนที่ดีต้องเกิดจากการประชุมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็น ผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้ปกครอง นักเรียน รวมถึงตัวแทนสถานประกอบการ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ, สัมภาษณ์, 2556)

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชนมีการร่วมมือกันโดยที่นักเรียนจะมีสถานะเป็นนักเรียนระบบทวิภาคีและนักเรียนฝึกอาชีพซึ่งจะเกิด ผลดีทั้งสองฝ่าย เพื่อให้สถานศึกษาได้ดำเนินการจัดการระบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อจัดเตรียมกำลังคนทางด้านอาชีวศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงาน
2. เพื่อผลิตช่างฝีมือผู้มีความชำนาญงานเพียงพอทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ
3. เพื่อผลิตกำลังคนที่ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ
4. เพื่อจัดการสร้างระบบการจัดการศึกษาวิชาชีพระบบนี้ขึ้นมาเพื่อเป็นการให้โอกาสในการศึกษาวิชาชีพแก่เยาวชนที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
5. เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลในวัยเรียนและวัยทำงานพัฒนาตนเองทางด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
6. เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับสถานศึกษา ในการเข้าสู่ระบบการปฏิรูปทางการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
7. เพื่อเป็นการลดปัญหาในเรื่องงบประมาณในการจัดการศึกษาทางด้านอาชีวศึกษา
8. เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้การปฏิบัติโดยแท้จริงและมีเนื้อหาที่ทันต่อเทคโนโลยี
9. เพื่อส่งเสริมให้มีการประกอบอาชีพ การจ้างงานและอาชีพอิสระ

“...การสร้างข้อตกลงร่วมกัน (MOU) เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายของอาชีวศึกษา ระหว่าง ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา สถานประกอบการ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ, สัมภาษณ์, 2566)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาที่ให้ประโยชน์กับทุกฝ่ายทั้งต่อตัวนักเรียนเอง ผู้ปกครอง สถานศึกษา และสถานประกอบการ ต่างก็ได้รับผลประโยชน์ สรุปได้ดังนี้

1. ประโยชน์ที่นักเรียน นักศึกษาได้รับ ได้รับค่าเบี้ยเลี้ยง และสวัสดิการอื่น ๆ ตามที่ตกลงกัน โอกาสที่จะเข้าทำงานในสถานประกอบการที่ได้ฝึกอาชีพอยู่ก่อนคนอื่นได้รับใบรับรองจากสถานประกอบการได้รับประกาศนียบัตร ปวช. และ ปวส. เช่นเดียวกับนักเรียน นักศึกษาปกติและได้โอกาสศึกษาต่อระดับสูงขึ้นต่อไป

2. ประโยชน์ทางวิชาการ โดยความรู้ทางทฤษฎีที่เรียนกับสถานศึกษา สามารถนำไปใช้ประยุกต์เข้ากับภาคปฏิบัติในสถานประกอบการได้ทันที ไม่ต้องรอให้จบการศึกษาเป็นการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้ถ่องแท้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานวิชาชีพที่ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการเพราะนักเรียนนักศึกษาฝึกอาชีพจริงอยู่ในสถานประกอบการอยู่แล้ว ดังนั้นโอกาสที่จะได้งานทำจึงมีสูงกว่าผู้ที่เรียน

3. ประโยชน์ที่สถานประกอบการได้รับจากการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

3.1 สามารถจัดวางแผนกำลังคนในระยะยาวได้ในสาขาวิชาที่ขาดแคลนและต้องใช้ความชำนาญ

3.2 ช่วยคัดเลือกผู้สมัครที่เหมาะสม เมื่อนักเรียนสำเร็จการศึกษา แล้วมีคุณภาพตอบสนองความต้องการอันแท้จริงของสถานประกอบการ และได้เรียนรู้พนักงานก่อนที่จะมีการจ้างงาน โดยเฉพาะในเรื่องระเบียบวินัยความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์

3.3 พัฒนาศักยภาพให้สามารถปฏิบัติงานกับเทคโนโลยีขั้นสูงได้ การจัดการในระบบนี้เป็นการจัดร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ จึงมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างครูสอนในสถานศึกษาและครูฝึกประจำสถานประกอบการได้ง่ายขึ้น

3.4 การวางแผนกำลังคนเป็นระบบนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของงานเข้าสู่ระบบสากล เมื่อสถานประกอบการต้องรับผิดชอบในการฝึกภาคปฏิบัติจะช่วยให้เกิดการปรับปรุงบุคลากร เครื่องมือและอุปกรณ์

3.5 ผลผลิตงานมีคุณภาพมากขึ้น ได้รับความเชื่อมั่นจากลูกค้า

3.6 บุคลากรมีความจงรักภักดีและผูกพันกับสถานประกอบการ นักเรียนระบบทวิภาคีจะมีความผูกพันกับสถานประกอบการมากกว่าพนักงานที่มาจากการเลือกสรรของสถานประกอบการ

3.7 ลดจำนวนการลาออกของพนักงาน

3.8 สถานประกอบการสามารถลดต้นทุนค่าใช้จ่ายและประหยัดเวลาในการฝึกอบรมพนักงานใหม่

3.9 สามารถปรับตัวเข้ากับสถานะเศรษฐกิจ

3.10 เป็นการช่วยเหลือสังคมอีกประการหนึ่งด้วย

“...แนวทางในการบริหารจัดการเพื่อให้ทุกฝ่ายได้รับประโยชน์ร่วมกันในส่วนของบุคลากร คือ การยกย่องเชิดชูเกียรติ การให้สวัสดิการหรือผลตอบแทน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. สัมภาษณ์. 2556)

การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชนมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยจากการสัมภาษณ์สามารถจำแนกตามแหล่งข้อมูลได้ดังนี้

1. การประเมินจากการปฏิบัติงาน เป็นการประเมินการปฏิบัติในสภาพจริงที่สามารถใช้ในการประเมินได้ทั้งในการจัดการเรียนการสอนห้องเรียนและการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เป็นการประเมินการปฏิบัติงานของผู้เรียน ซึ่งสามารถประเมินได้ตั้งแต่ก่อนการมีการปฏิบัติ เช่น ประเมินความพร้อมของผู้เรียน ประเมินการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน ประเมินระหว่างการทำงาน เช่น ประเมินจากท่วงท่าทักษะการปฏิบัติงาน ทักษะการแก้ปัญหาความถูกต้องในการปฏิบัติงานตามขั้นตอนเป็นต้น นอกจากนี้ยังสามารถประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของผู้เรียนซึ่งอาจออกมาเป็นชิ้นงานหรือผลของการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ที่ผู้สอนตั้งขึ้นก็ได้

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินการปฏิบัติงาน เมื่อมีวิธีการประเมินที่หลากหลายแล้ว เครื่องมือที่จะใช้ในการวัดและประเมินผลก็ต้องหลากหลายและสอดคล้องกับวิธีการด้วย ที่นิยมส่วนใหญ่จะเป็นแบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานแบบบันทึกการปฏิบัติงาน แบบสัมภาษณ์ แบบตรวจสอบรายการ แบบวัดทักษะการแก้ปัญหาเป็นต้น

ผู้ประเมินการปฏิบัติงานนอกเหนือจากครูผู้สอนแล้วยังสามารถให้ผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นผู้ประเมินได้ด้วย เช่น ผู้เรียนด้วยกันเองครูฝึกครูนิเทศก์ เจ้าของสถานประกอบการ ลูกค้า หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจะทำให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนได้ต่อไป

2. การประเมินจากผลงาน/ชิ้นงาน เป็นการประเมินความสามารถของผู้เรียนจากผลงานชิ้นงานที่ผู้เรียนจัดทำขึ้นตามที่ครูกำหนดให้เช่นสิ่งประดิษฐ์นวัตกรรม โครงการซึ่งควรมีวิธีการประเมินอย่างครอบคลุมตั้งแต่ก่อนจะทำผลงานหรือชิ้นงานระหว่างการทำงานและหลังการดำเนินการที่ได้ผลงานหรือชิ้นงานเรียบร้อยแล้ว

ผู้ประเมินผู้เรียนสามารถประเมินโดยตนเองเพื่อนครูผู้สอนครูฝึกครูนิเทศก์หรือผู้ปกครองหรือผู้เกี่ยวข้องอื่นๆจะทำให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนต่อไป

3. ประเมินจากการนำเสนอผลงานเป็นการประเมินความรู้ความสามารถทักษะกระบวนการรวมถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนได้ซึ่งอาจมีวิธีการที่หลากหลายเช่นการนำเสนอหน้าชั้นเรียนการนำเสนอปากเปล่ากับครูผู้สอนการนำเสนอในเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การนำเสนอเป็นรูปเล่มรายงานการนำเสนอโดยการจัดนิทรรศการ เป็นต้น

ผู้ประเมินสามารถใช้ผู้ประเมินที่หลากหลายได้เช่นกันประกอบด้วยผู้เรียนด้วยกันเองครูผู้สอนครูฝึกครูนิเทศก์เจ้าของสถานประกอบการ ลูกค้าผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ

4. ประเมินจากแฟ้มสะสมผลงาน เป็นการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยมุ่งที่จะพัฒนาผู้เรียนมากกว่าการตัดสินได้-ตกดี-เลวแต่จะเน้นการวิจารณ์ผลงานว่ามี “ข้อดีหรือข้อด้อยที่ควรปรับปรุงแก้ไขอะไรบ้าง” ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผลงานให้ก้าวหน้ามากกว่าการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนเพียงอย่างเดียวซึ่งสามารถประเมินได้ตั้งแต่การเรียนรู้ของผู้เรียนทักษะการปฏิบัติงานและความรู้สึกรักคิดหรือเจตคติของผู้เรียนได้

ผู้ประเมิน เช่น การประเมินตนเองของผู้เรียนเพื่อตรวจสอบผลงานของตนเองหาข้อบกพร่องและการปรับปรุงการประเมินของครูเป็นการประเมินชิ้นงานตามเกณฑ์คุณภาพที่กำหนดและการตรวจสอบแฟ้มสะสมผลงานโดยพิจารณาว่า ผู้เรียนคิดและทำเองหรือไม่กระบวนการมีคุณภาพเพิ่มขึ้นหรือไม่ปฏิบัติได้จริงหรือไม่มีการจัดการที่มีประสิทธิภาพหรือไม่และเป็นผลต่อการพัฒนาผู้เรียนเพียงใด

5. ประเมินจากการทดสอบ เป็นการประเมินเพื่อหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ทักษะกระบวนการ คุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ ซึ่งเกิดจากการจัดการเรียนรู้หรือไม่เพียงใดโดยใช้เครื่องมือประเมินอย่างหลากหลายเหมาะสมกับระดับพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตามหลักสูตรและสอดคล้องกับลักษณะของสิ่งที่ประเมิน

ผู้ประเมินในการประเมินโดยการทดสอบส่วนใหญ่จะเป็นบทบาทของครูผู้สอนเป็นส่วนใหญ่ซึ่งอาจจะมีครูครูฝึกครูนิเทศก์หรือผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เจ้าของสถานประกอบการลูกค้าร่วมประเมินด้วยก็ได้

6. ประเมินจากร่องรอยหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เป็นการประเมินจากร่องรอยหลักฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งสามารถนำมาประกอบการพิจารณาในการตัดสินผลหรือนำมาพัฒนาผู้เรียนได้อย่างยุติธรรมและครอบคลุมมากยิ่งขึ้นเช่น การเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอการส่งแบบฝึกหัดหรือส่งงานตามกำหนดเวลา การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายความสามารถในการแก้ปัญหาการประสานงาน

การให้ความร่วมมือรวมถึงการแสดงออกของผู้เรียนในสถานการณ์ต่าง ๆ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินร่องรอยหลักฐานที่เกี่ยวข้องนี้อาจจะใช้ในลักษณะปลายเปิดก็ได้ เช่น แบบบันทึกพฤติกรรมแบบสังเกตปลายเปิดแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด เป็นต้น

ผู้ประเมินนอกเหนือจากครูผู้สอนแล้วผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ก็สามารถเป็นผู้ประเมินได้ด้วย เช่น ผู้เรียนด้วยกันเองครูผู้สอนครูฝึกครูนิเทศก์ ผู้ปกครอง เจ้าของสถานประกอบการ ลูกค้า เป็นต้น “...การเชื่อมโยงเพื่อให้ครูมีส่วนร่วมในทุกฝ่าย เช่น การประเมินผลงานกิจกรรม การประเมินผลงานวิชาการ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. สัมภาษณ์. 2566)

สรุปได้ว่า จากการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อนำเสนอแนวทางพัฒนาพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกออกเป็น 4 ประเด็น คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ ได้มีแนวทางการพัฒนาคือการวางแผนพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นสมรรถนะเพื่อเป็นไปอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานที่สาขาวิชาและสาขางานกำหนดเพื่อให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้หรือปรับใช้เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานโดยโดยเกิดจากการร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน

ประเด็นการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีแนวทางในการพัฒนาเพื่อให้สถานศึกษาได้ดำเนินการจัดการระบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อเป็นไปตามจุดมุ่งหมายดำเนินการโดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินการตามขั้นตอน ผู้บริหารมีนโยบายที่ชัดเจนและแสวงหาความร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะวิชาชีพที่ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการและตลาดแรงงาน

ประเด็นการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีแนวทางในการพัฒนาเพื่อการจัดการศึกษาที่ให้ประโยชน์กับทุกฝ่ายโดยนอกจากผลประโยชน์ที่เป็นมูลค่าเงินยังต้องเพิ่มประโยชน์ทางวิชาการซึ่งเป็นการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้ถ่องแท้ โดยนำความรู้ทางทฤษฎีที่เรียนกับสถานศึกษาไปประยุกต์เข้ากับภาคปฏิบัติในสถานประกอบการได้รวมถึงประโยชน์ด้านลักษณะนิสัยการทำงาน ฝึกให้นักเรียน นักศึกษา มีความรับผิดชอบสูง ตรงต่อเวลา มีความอดทน มีบุคลิกภาพที่ดีเหมาะสมกับงานที่ทำ มีความเข้าใจระบบการทำงานในสถานประกอบการ มีความเข้าใจผู้อื่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีในอนาคต

ประเด็นการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยสถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันกำหนดวิธีการและเกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผลการฝึกของผู้เรียน ควรแจ้งผลการเรียนให้

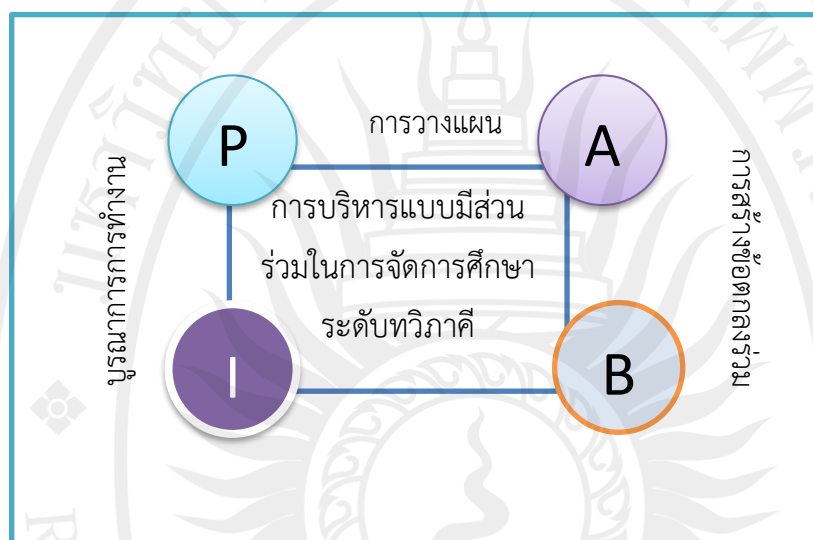
ผู้เรียนทราบความก้าวหน้าเป็นระยะควรจัดให้มีการวัดผลและประเมินผลการฝึกวิชาชีพของผู้เรียนร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ โดยการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยการสนทนากลุ่ม

แนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ โดยการจัดสนทนากลุ่ม ผู้ที่มีประสบการณ์ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมากกว่า 10 ปี มีคุณสมบัติตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไปได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ หัวหน้างานทวิภาคีสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษา และตัวแทนสถานประกอบการ ดังนี้

จากการสนทนากลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ หัวหน้างานทวิภาคีสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษา ครู และตัวแทนสถานประกอบการ มีประสบการณ์ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมากกว่า 10 ปี และคุณสมบัติตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป โดยสรุปได้ 4 ประเด็น คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ จะประสบความสำเร็จได้นั้นเกิดจากกระบวนการวางแผนที่ดีเริ่มจากการประชุมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็น ผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา รวมถึงตัวแทนสถานประกอบการ ในที่ประชุมต้องมีการชี้แจงอย่างชัดเจนในแผนดำเนินงานว่าเราจะทำอะไร มีกระบวนการอะไรและมีการตั้งคณะทำงานอาจจะเป็นคำสั่งหรืออาจจะเป็นหนังสือขอความร่วมมือในคณะทำงานซึ่งประกอบด้วยคณะบริหารจัดการและคณะกรรมการดำเนินงานอย่างชัดเจนเพื่อให้เกิดการวางแผนและตัดสินใจมีทั้งส่วนที่เป็นสถานศึกษาและสถานประกอบการ โดยต้องทำงานร่วมกันทั้งสองฝ่าย เพื่อให้ทุกฝ่ายได้รับประโยชน์ร่วมกันในส่วนเช่นในส่วนของบุคลากร คือได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติในการปฏิบัติงาน ได้รับสวัสดิการหรือผลตอบแทนที่เหมาะสม ในส่วนนักเรียน นักศึกษา ได้ไปฝึกในสถานประกอบการที่ตรงสาขาที่เรียนมีสถานประกอบการที่มีสวัสดิการ ค่าตอบแทน และความปลอดภัย นอกจากนี้ยังได้ฝึกประสบการณ์จากเครื่องมือ เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีราคาสูง ซึ่งเป็นข้อจำกัดในสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลและพัฒนาการ โครงสร้างการบริหารจัดการให้มีการบูรณาการให้มีการเชื่อมโยงแบบให้มีความสัมพันธ์ในการบริหารนำไปสู่การวัดผลและประผลการเรียนที่มีความยืดหยุ่นเพื่อพัฒนาแรงงานซึ่งเป็นกำลังในการสร้างชาติต่อไป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม ได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหา และจำแนกข้อมูลตามแนวทางการพัฒนาแต่ละประเด็น เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 แนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบและนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ โดยใช้ระเบียบวิธีการแบบผสมวิธี (Mixed Methods) ประกอบด้วยวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์และขนาดวิทยาลัย โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 ; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด 2556 : 43) จำนวนทั้งสิ้น 331 คน และดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของวิทยาลัยเป็นชั้นของการสุ่ม หลังจากนั้นคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 42 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.97 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ โดยมีประสบการณ์ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมากกว่า 10 ปี และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จำนวน 4 ข้อ โดยการจัดสนทนากลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา ครู หัวหน้างานทวิภาคี สถานประกอบการ และผู้ประกอบการ ที่มีประสบการณ์ในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี จำนวน 5 คน ที่ไม่ซ้ำกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่า (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการวิเคราะห์เนื้อหาเสนอแนะแนวทางพัฒนาซึ่งสรุปผลได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2565 ทั้งหมด 497 คน ซึ่งจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร (สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. ออนไลน์ : 2565)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2565 (Krejcie and Morgan, 1970 ; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 43) ได้ 331 ตัวอย่าง และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของวิทยาลัย เป็นชั้นของการสุ่ม หลังจากนั้นคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 331 คน

การศึกษาเชิงคุณภาพ

การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 10 คน และการสนทนากลุ่ม ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และตัวแทนสถานประกอบการ วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 5 คน โดยไม่ซ้ำกับกลุ่มสัมภาษณ์เชิงลึก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์และขนาดวิทยาลัย มีลักษณะของการเลือกรายการ (Check-list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 42 ข้อ แบ่งเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย

2.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ	จำนวน 18 ข้อ
2.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	จำนวน 6 ข้อ
2.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	จำนวน 12 ข้อ
2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลและพัฒนา	จำนวน 6 ข้อ

การศึกษาเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) จำนวน 4 ข้อ และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จำนวน 4 ข้อ เพื่อนำเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

การศึกษาเชิงปริมาณ

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ถึงวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 วิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยส่งเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังวิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ฉบับ พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ให้ตอบแบบสอบถาม ผ่านระบบออนไลน์
3. ผู้วิจัยกำหนดวันในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์
4. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนและมีความสมบูรณ์ครบ 331 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การศึกษาเชิงคุณภาพ

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ถึงวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview)
2. ผู้วิจัยสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จำนวน 5 คน และผ่านระบบออนไลน์จำนวน 5 คน โดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาสรุปประเด็นข้อคำถามประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อนำเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

3. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ตัวแทนสถานประกอบการ และตัวแทนผู้ปกครอง วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 คน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

4. ผู้วิจัยจัดสนทนากลุ่ม ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 4 คน และผ่านระบบออนไลน์ จำนวน 1 คน โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึกมาสรุปประเด็นข้อคำถามประกอบการจัดสนทนากลุ่ม เพื่อนำเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์และขนาดวิทยาลัย โดยหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายเป็นช่วงคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 121)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ โดยการทดสอบค่าที (t - test)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามวุฒิการศึกษา และขนาดวิทยาลัย โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการตรวจสอบความแตกต่างแบบ LSD

การศึกษาเชิงคุณภาพ

ส่วนที่ 1 การศึกษาสภาพแวดล้อม แนวทางการพัฒนา และการวิเคราะห์สภาพบริบท ในระยะนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ได้แก่ รายงานการประชุม ระบบฐานข้อมูลการจัดการศึกษาทวิภาคี DVE อาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ 2) การสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิโดยผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตัวแทนสถานประกอบการ ตัวแทนครู เป็นการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 10 คน 3) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นการสนทนากลุ่มโดยผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ตัวแทนสถานประกอบการ ที่มีประสบการณ์ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 5 คน โดยไม่ซ้ำกับกลุ่มสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยได้กำหนดคุณภาพทั้งการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มไว้คือ (1) เป็นผู้มีประสบการณ์ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมากกว่า 10 ปี (2) เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (3) เป็นผู้มีความยินดีและให้ความร่วมมือให้ข้อมูลเมื่อเกิดข้อสงสัยหรือขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์เพิ่มเติมได้

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์บริบท (content analysis) การวิเคราะห์ข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูลของการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (content analysis) ทั้งจากการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม การกำหนดความหมาย การแยกแยะองค์ประกอบ การเชื่อมโยงหาความสัมพันธ์ เพื่อนำไปสู่การนำเสนอในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (descriptive analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 331 คน จำแนกตามสถานภาพเพศ ส่วนใหญ่เป็นหญิง จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 54.70 และเป็นเพศชาย จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 45 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 53 ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 25 สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 22 ส่วนใหญ่มี

ประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปีจำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 53.80 ประสบการณ์ตั้งแต่ 5-10 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 14.80 และประสบการณ์มากกว่า 11 ปี จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 31.40 และขนาดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิส่วนใหญ่เป็นขนาดเล็ก จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 42.29 ขนาดใหญ่ จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 40.80 และขนาดกลาง จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 16.30

2. การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ มีค่าเฉลี่ย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยอันดับแรก ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 4.33$) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.16$) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 4.14$) และการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.11$) ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ วุฒิกการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ มีดังนี้

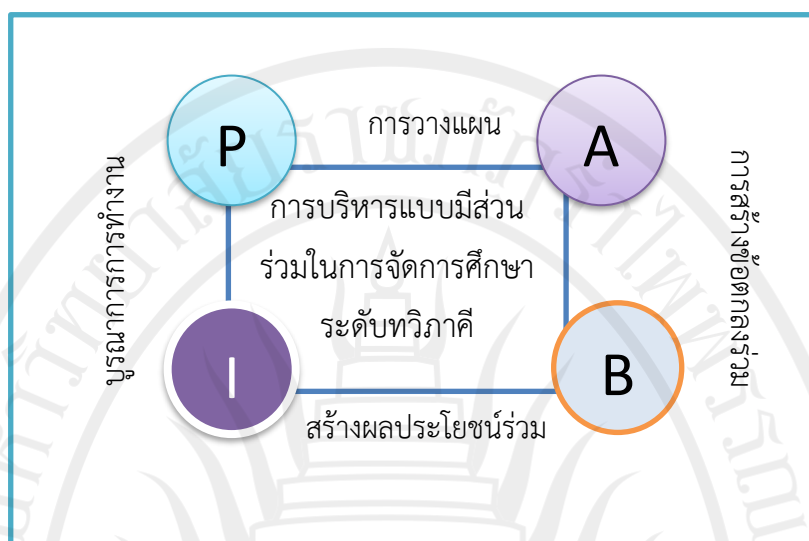
3.1 การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามวุฒิกการศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

3.4 การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามขนาดวิทยาลัย โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

4. จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม ได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหา และจำแนกข้อมูลตามแนวทางการพัฒนาแต่ละประเด็น เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 แนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชนควรมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี แผนพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นสมรรถนะโดยความร่วมมือกับสถานประกอบการและกระบวนการประเมินผลการใช้หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนและการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีทุกระดับเพื่อเป็นไปอย่างมีคุณภาพและการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นสมรรถนะโดยความร่วมมือกับสถานประกอบการและกระบวนการประเมินผลการใช้หลักสูตร

4.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชนควรมีการร่วมมือกันดำเนินการจัดการระบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อจัดเตรียมกำลังคนทางด้านอาชีวศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงาน ผลิตช่างฝีมือที่มีความชำนาญงานเพียงพอทั้งด้านปริมาณและคุณภาพที่สำคัญต้องสร้างกำลังคนที่ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการและสร้างคณะทำงานที่เข้มแข็งแล้วดำเนินการพัฒนาร่วมกันในส่วนสถานศึกษา ครู นักเรียน และสถานประกอบการโดยสร้างข้อตกลงร่วมกัน (MOU) เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายของอาชีวศึกษา

4.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการจัดการศึกษาที่ให้ประโยชน์กับทุกฝ่ายทั้งต่อตัวนักเรียนเอง ผู้ปกครอง สถานศึกษา และ

สถานประกอบการ ต่างก็ได้รับผลประโยชน์ เช่น นักเรียน นักศึกษาได้รับได้รับค่าเบี้ยเลี้ยง และสวัสดิการอื่น ๆ ตามที่ตกลงกัน โอกาสที่จะเข้าทำงานในสถานประกอบการที่ได้ฝึกอาชีพอยู่ก่อนคนอื่น ได้รับใบรับรองจากสถานประกอบการ ได้รับประกาศนียบัตร ปวช. และ ปวส. เช่นเดียวกับนักเรียน นักศึกษาปกติและได้โอกาสศึกษาต่อระดับสูงขึ้นและพัฒนาการสร้างกระบวนการการดำเนินงานที่มีความชัดเจนสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง ต่อ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา กับประโยชน์กับทุกฝ่ายทั้งต่อตัวนักเรียนเอง ผู้ปกครอง สถานศึกษา และสถานประกอบการ

4.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกัน กำหนดวิธีการและเกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผลการฝึกของผู้เรียน ควรแจ้งผลการเรียนให้ผู้เรียนทราบความก้าวหน้าเป็นระยะควรจัดให้มีการวัดผลและประเมินผลการฝึกวิชาชีพของผู้เรียนร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ได้ข้อค้นพบสำคัญที่ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิมี 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลและพัฒนาทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากทั้ง 4 ด้านสามารถอธิบายได้ครอบคลุมตามความต้องการของระบบการศึกษาในปัจจุบัน สอดคล้องกับแนวคิดของ ที่กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมี 4 องค์ประกอบได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ชานินทร์ ศรีชมภู และคณะ : 2557); (Mary, P.,1924)

1.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและการตัดสินใจ ค้นพบว่ามี 18 ข้อ โดยข้อที่มีระดับมากที่สุด คือ ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจการบริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ทั้งนี้เนื่องมาจากวิทยาลัยให้ความสำคัญในการทำความเข้าใจกับทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในส่วนคณะบริหารและคณะดำเนินงานประกอบเป็นคณะทำงานในการวางแผนและตัดสินใจที่มีทั้งส่วนที่เป็นสถานศึกษา และสถานประกอบการโดยต้องทำงานร่วมกันทั้งสองฝ่าย

1.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ค้นพบว่ามี 5 ข้อ โดยข้อที่มีระดับมากที่สุด คือ ด้านผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา

และชุมชนสามารถแก้ไขผลกระทบต่อการฝึกงานอาชีพต่าง ๆ ได้ทัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากขั้นตอนการดำเนินงาน เมื่อนักเรียน นักศึกษาไปฝึกงานในสถานประกอบการต้องรายงานให้อาจารย์นิเทศที่ดูแลได้รับทราบข้อมูล เป็นระยะ ๆ เพื่อตรวจสอบ และให้คำปรึกษา เพื่อให้เกิดทักษะเกิดความรู้ความเข้าใจเพื่อให้มีความชำนาญมากยิ่งขึ้น ถ้ามีอะไรเกิดขึ้นกับนักเรียน นักศึกษาฝึกงาน สามารถแก้ไขได้ทัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประทีป นานคงแนบ กล่าวถึงรูปแบบการนิเทศฝึกงานสำหรับนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ตามแนวความคิดในการผสมผสานการนิเทศ (ประทีป นานคงแนบ : 2554)

1.3 การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ ค้นพบว่า มี 12 ข้อ โดยข้อที่มีระดับมากที่สุด คือ นักเรียน นักศึกษาสามารถทำงานกับผู้อื่นได้ ทั้งนี้เนื่องจากมีนักเรียน นักศึกษาได้รับการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการในสถานการณ์จริงทำให้เกิดการปรับตัวให้เข้ากับสถานฝึกงานที่มีระบบ มีระเบียบ มีความรับผิดชอบในการทำงานและสามารถทำงานกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lehmann, W.L. กล่าวว่า การฝึกงานในสถานประกอบการควรมีกระบวนการทำงานที่ชัดเจน (Lehmann, W.L., 1997)

1.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลพัฒนา ค้นพบว่า มี 8 ข้อ โดยข้อที่มีระดับมากที่สุด หรือสำคัญที่สุด คือ ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการทดสอบฝีมือระหว่างการฝึกอาชีพ ทั้งนี้เนื่องจากการนิเทศติดตามของคณะครูและการเชื่อมโยงที่เอื้อต่อการประเมินผลการเรียนของนักเรียน นักศึกษาที่อยู่ในขณะฝึกประสบการณ์ เป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงานที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ก็จะได้บุคคลที่เรียนจบหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญสืบ โพธิ์ศรี และธีระวัฒน์ จันทิก กล่าวถึงการบริหารหลักสูตรเพื่อสร้างคุณลักษณะแรงงาน ฝีมืออาชีพในระดับอาชีวศึกษา (บุญสืบ โพธิ์ศรี และธีระวัฒน์ จันทิก : 2559)

2. เปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

2.1 ผลการเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัด โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า

2.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิให้ความสำคัญต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษา

ระบบทวิภาคีไปในทิศทางเดียวกันทั้งในการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ซึ่งไม่ได้คำนึงถึงตัวแปรเพศในการกำหนดหน้าที่หรือความรับผิดชอบในงานแต่ละด้าน แต่จะคำนึงในเรื่องของความรู้ความสามารถของบุคคลนั้น ๆ เป็นสำคัญ อันจะทำให้สถานศึกษาสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้ ซึ่งจะต้องยอมรับว่าในปัจจุบันเกิดความเท่าเทียมทางเพศเกิดขึ้นในทุกองค์กร ดังนั้นปัจจัยด้านเพศจึงไม่ได้มีผลกระทบใด ๆ ต่อการบริหารจัดการการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หรือการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ของวิทยาลัยความ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเหตุท์ (2562 : 1916) ที่ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศและวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.1.2 ครู และบุคลากรทางการศึกษา ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้ โดยการการปฏิบัติของทุกคนในองค์กรนั้นไปในทิศทางเดียวกัน มีแนวปฏิบัติที่เหมือนกันและได้รับความร่วมมือในทุกฝ่าย ซึ่งงานที่ได้รับมอบหมายอาจจะไม่มีความเกี่ยวข้องกับระดับวุฒิการศึกษา แต่เป็นความถนัดของแต่ละคนมากกว่าในการได้รับงานที่ได้รับมอบหมายในฝ่ายต่าง ๆ ของวิทยาลัยซึ่งมีความสอดคล้องกับวิจัยของ สุภาวดี (2563 : 16) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมครูผู้สอนในสถานศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนครูผู้สอนในสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกันและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิที่จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 อาจจะเนื่องมาจาก ผู้บริหารมีหลักในการกระจายอำนาจและมีการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ซึ่งให้เกิดความพอใจ ความสัมพันธ์อันดีมีการมอบหมายงานเหมาะสมตามความรู้ ความสามารถประสบการณ์ และความถนัดของแต่ละบุคคลรวมทั้งเข้าใจถึงข้อแตกต่างระหว่างบุคคลอีกด้วย อาจจะกล่าวได้ว่าผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการทำงาน

ซึ่งถือว่าเป็นการฝึกการทำงานในด้านต่าง ๆ เหล่านั้นภายในสถานศึกษา แต่การฝึกการทำงานเหล่านั้นก็ต้องอาศัยผู้ที่มีประสบการณ์ที่มากมาเป็นหลักในการทำงานหรือเป็นผู้เลี้ยงให้แก่ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย เพื่อนำความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่มีอยู่พัฒนาสถานศึกษา หรืออาจกล่าวได้ว่าให้ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน ตัดสินใจ หรือในกระบวนการการประเมินผล ส่วนผู้ที่มีประสบการณ์น้อยลงมานั้นจะมีส่วนร่วมมากขึ้นในด้านของการดำเนินงานในกรบริหารงานในสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของทับทิม (2559 : 99) ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสรวงสุทธาวิทยาลัย จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่าผลการศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี ทั้งภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

2.1.4 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิจำแนกตามตัวแปรขนาดสถานศึกษาในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งการที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารแบบมีส่วนร่วมของวิทยาลัยอาชีวศึกษามีขนาดเล็กนั้น มีจำนวนบุคลากรในวิทยาลัยมีน้อย เพราะฉะนั้นบุคลากรทุกคนในวิทยาลัยจะมีส่วนร่วมในการบริหารงานทั้ง 4 ฝ่ายและได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในฝ่ายงานทั้ง 4 ฝ่ายงาน ทำให้แต่ละคนมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการทำงาน และในการมีส่วนร่วมตั้งแต่กระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กระบวนการมีส่วนร่วมในดำเนินงาน กระบวนการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จนกระทั่งกระบวนการมีส่วนร่วมในการประเมิน แตกต่างจากวิทยาลัยที่มีขนาดใหญ่ขึ้นมา จำนวนบุคลากรก็มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ทำให้การมีส่วนร่วมในแต่ละกระบวนการอาจจะถูกกำหนดขึ้นโดยการใช้ลำดับขั้นในการบังคับบัญชาหรือการบริหารเป็นตัวกำหนดในแต่ละคนมีส่วนร่วมในกระบวนการใดกระบวนการหนึ่งเพียงเท่านั้นสอดคล้องกับ ฅณิณรัตน์ (2558 : 23) ซึ่งได้ทำการศึกษาศึกษา การมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน จำแนกตามขนาดสถานศึกษาสถานศึกษาที่มีขนาดที่แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อเปรียบเทียบคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษาสถานศึกษาที่มีขนาดที่แตกต่างกัน พบว่า คุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาระบบบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิควรนำผลการศึกษาไปใช้และศึกษาวิจัยดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาและสถานประกอบการ ควรมีส่วนร่วมในการพัฒนา หลักสูตรฐานสมรรถนะให้สอดคล้องกับบริบทความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาอื่น ๆ สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ให้มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมในระบบทวิภาคีของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในระบบทวิภาคีของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

บรรณานุกรม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). ความก้าวหน้าปฏิรูปการศึกษาในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา
ของกระทรวงศึกษาธิการ. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : [http://www.moe.go.th/moe/
upload/news20/FileUpload/41611 - 3669](http://www.moe.go.th/moe/upload/news20/FileUpload/41611 - 3669). 9 กันยายน 2565.
- เกรียงศักดิ์ พรหมแพน. (2551). “การมีส่วนร่วมในการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วน
ตำบล ในเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1,” การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัย ระดับ
บัณฑิตศึกษาแห่งชาติมหาวิทยาลัยขอนแก่น ครั้งที่ 12. (12)1 : 2216-2222.
- จงสถาพร คาวเรือง. (2560). อนาคตภาพการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2559 - 2569). ปรินญา
นิพนธ์ปร.ค. (การจัดการเพื่อพัฒนา). ฉะเชิงเทรา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ราชนครินทร์.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2553). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3.
นนทบุรี : บัณฑิตพอชท์.
- เจริญผล สุวรรณโชติ. (2555). ทฤษฎีบริหาร. กรุงเทพฯ : เอกพิมพ์ไทย.
- ฉัตรระวี กิติโยดม. (2555). บทวิเคราะห์ร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- ชัยชาญ แก้วชิงดวง. (2565). “แนวทางการบริหารการจัดการศึกษาเรียนรู้หลักสูตรอาชีวศึกษา
และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) จังหวัดเพชรบุรี,” วารสารการวิจัยการบริหารการ
พัฒนา. 12(4) : 712-723
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2557). การบริหารงานวิชาการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. ปัตตานี :
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2560). เทคนิคการใช้ สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.
- ฐาปณีย์ เสาคิน. (2562). “การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในระบบทวิภาคีของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา,” วารสารอิเล็กทรอนิกส์การ
เรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม. 9(1) : 95 – 105.
- ณิฏยรัตน์ ทัพขวา. (2558). “การมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อยกระดับ
คุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายอนแก่น
เขต 1,” วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 38 (2) : 23-33

- ทับทิม แสงอินทร์. (2560). “การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี,” วารสารบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร. 8(1) : 36-46.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2554). **พฤติกรรมบุคคลในองค์กร**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญพัฒน์.
- ธานินทร์ ศรีชมภู และคณะ. (2557). “การพัฒนารูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาศึกษาลังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา,” วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร. 16(3) : 120-130.
- นันทยา บัวตรี. (2551). “การศึกษาการมีส่วนร่วมและแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียนกึ่งอำเภอเกาะช้างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด,” วารสารการบริหารสถานศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา. 2(1) : 83 – 95.
- นิรุจน์ บุตรแสนลี. (2561). **การพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่มุ่งเน้นประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม**. ปรินญานิพนธ์ ปร.ด. (วัดผลและสถิติการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บรรเลง ศรีนิลและคณะ. (2558). **รายงานการวิจัยเส้นทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี**. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญสืบ โพธิ์ศรี และธีระวัฒน์ จันทิก. (2559). “การบริหารหลักสูตรเพื่อสร้างคุณลักษณะแรงงานฝีมืออาชีพในระดับอาชีวศึกษา,” วารสารอิเล็กทรอนิกส์ Veridian มหาวิทยาลัยศิลปากร. 9(1) : 1268-1287
- เบญจวรรณ ศรีคานวล ปัญญา ทองนิล และกาญจนา บุญส่ง. (2560). “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในจังหวัดลำปาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา,” วารสารคณะมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และศิลปมหาวิทยาลัยศิลปากร. 10(2) : 2534 -2548.
- ประทีป นานคงแนบ. (2554). **การพัฒนารูปแบบการนิเทศฝึกงานแบบผสมสำหรับนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมสถานศึกษาลังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **การบริหารงานวิชาการ**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริม.

- ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์. (2553). **ประมวลการสอนชุดวิชาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาหน่วยที่ 1**. พิมพ์ครั้งที่ 3. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช : นนทบุรี.
- พรภิรมย์ แคนดิ และบุญช่วย ศิริเกษ. (2566). “ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต1,” **วารสารวิชาการรัตนนุศย์**. 5(2) : 712 – 725.
- พิณสุดา สิริขันธ์ศรี. (2558). **แก่นการจัดการศึกษา ชุดโครงการการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม การศึกษาเพื่อสุขภาวะเด็กและเยาวชน**. กรุงเทพฯ : DPU Coolprint มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). **การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมประชาชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และราชการ**. กรุงเทพฯ : บั๊ค พอยท์.
- รมย์ณลิน ศรีสายหยุด เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต และปัญญา ชีระวิทย์เลิศ. (2565). “รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3,” **วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์**. 7(1) : 89 – 104.
- รัตนา ณ ปัตตานี. (2553). “การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมโดยใช้เทคนิคขบ 5 กลีบ,” **วารสารวิชาการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1**. ม.ป.พ.: 12.
- รัตน์ฐาภัทร์ ธนโชติสุขสบาย. (2557). **ทักษะทางวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน** วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร. กรมสุขภาพจิต (2561).
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2554). **โรงเรียนการบริหารสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิสุทธิ.
- _____. (2555). **แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ.
- ศศิวิมล จุลศิลป์. (2553). “การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้จัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานการประยุกต์ใช้กระบวนการเอไอซี,” **Suranaree Journal of Social Science**. 4(2) : 17 – 31.
- ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและกำลังคนอาชีวศึกษา. (2565). **สถิติข้อมูลนักเรียนนักศึกษา ปีการศึกษา 2565**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <https://techno.vec.go.th/>. 29 มกราคม 2565

- สมยศ นาวิการ. (2553). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- สมจิตต์ ศรีสมพันธุ์. (2561). รายงานการศึกษา เรื่องแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาไฟฟ้ากำลังในระบบทวิภาคีของวิทยาลัยการอาชีพเสนา. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา.
- สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ. (2550). การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ. กรุงเทพฯ : สำนักฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2551). พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- _____. (2557). แนวทางปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2557. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- _____. (2558). สำนักนโยบายและแผนการอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- _____. (2561). การขับเคลื่อนระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2561. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. (2565). ข้อมูลพื้นฐาน. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <https://www.vec.go.th/Default.aspx?tabid=124>. 29 มกราคม 2565.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)พ.ศ. 2564. กรุงเทพมหานคร.สำนักนายกรัฐมนตรี
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ระดับอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ: เพลินสตูดิโอ.
- _____. (2557). รายงานการวิจัยแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2555). หลักการบริหารและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- สุภัททา อินทรศักดิ์. (2561). การนำเสนอรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

- สุภาวดี ใจักดี. (2563). “การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1,” วารสารสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยพะเยา. 11(2) : 16 – 33.
- สุรินทร์ แก้วมณี. (2558). รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมขององค์คณะบุคคลเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวร
- เสาวนีย์ เดือนเด่น และคณะ. (2558). การมีส่วนร่วมในการทำงานของบุคลากร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- สมเดช ดอกดวง. (2560). แนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) กรณีศึกษาโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 32 กับวิทยาลัยสารพัดช่างจังหวัดอุบลราชธานี. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- หฤทธิ์ เขียวสะ. (2562). “การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12,” การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติมหาวิทยาลัยขอนแก่น ครั้งที่ 20. (20)1 : 1916 – 1927.
- อรทัย ก๊กผล และนิตระวี กิติโยดม. (2555). เอกสารเพื่อประกอบการพิจารณากฎหมายของสมาชิก รัฐสภา บทวิเคราะห์ ร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- อรุณี มีสัจ. (2564). การมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับสถานประกอบการในการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยในสังกัด สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์. 7(2) : (มิถุนายน – สิงหาคม 2564) 110 - 124
- Brady D.Alan. (2002). "The relationship between teacher's principle leadership style and teacher
- Campbell, J. P. & Beaty, E. (1998). **Organizational climate: Its measurement and relationship to work group performance.** Washington D.C.: Paper presented at the Annual Meeting of the American Psychological Association.
- Cohen & Uphoff. (1980). **Effective Behavior in Organizations.** New York: Richard D. Irwin Inc.

- _____. (1980). **Participation's Place in Rural Development : Seeking Clarity Throung.** World Development.
- Cronbach, L. J. (1990). **Essentials of psychological testing (5th ed.).** New York : Harper Collins Publishers.
- Dougla, M. (1970). "Adult Education" **Some Persperctives on the Phenomena of Participation.** 20 (2) : 88 - 98.
- Fowler, Michael B. (2002). "The relationship between teacher's perceived participation in educational
- Good, Carten V. (1993). **Dictionary of education.** New York : McGraw - Hill.
- Huntington, S. P., & Nelson, M. (1976). **No easy choice : Political participation in developing countries.** Cambridge : Harvard University Press.
- Hoagland, James Lee. (1986). Principals' and Teachers' Perceptions of Teacher Participation in the Decision Making Process in Public Secondary School with and without a Collective Bargaining Contract. **Dissertation Abstracts International**, 46(1) : 3550-A ; June
- Hack, W.G.,Candoli, I. C., & Ray, J. R. (1995). **School Business Administration : A Planning Approach.** 5th ed. Boston : Allyn and Bacon.
- Hoy, W.K. and Miskel, C.G. (2001). **Education and Administration Theory, Research , and Practice.** 6 th ed. New York : McGraw Hill.
- Janet, Parke Elaine Prock. (1986). Comparisons of Decision - Making Styles Florida Community and Junior College Department Chairpersons and Division Directors. **Dissertation Abstracts International**, 46(1): 1802 - A ; March
- Lehmann, W.L. (1997). **TheDualSystem of Vocational training in Germany Its Organization, Structure,** context and current Debate. Zurich: Kunsthau Zurich.
- Macda, J. H. (1982). **Present Organization and Participation in Tansania in Studies** making process in public secondary schools with and without a collective bargaining.
- Oakley, Peter. (1991). **Project with People.** Geneva : ILO. participation in decision-making(empowerment)." **Dissertation Abstracts**
- Person, J.L. (1994). An Examination of the Relationship Between Participative Managementand Perceived Institutional Effectiveness in North Carolina Community Colleges. **Dissertation Abstracts International**, 53, 09 (1994) : 307-A

- Putti Schuler, R.S. & Vandra, H.L. (1987). **Personal and Human Resource Management**. New York : West Publishing.
- SaShkin, M. (1982). **Participative management is an ethical imperative**. Organization Dynamics, 12(4), 5-22.
- Shadid, W. and et al. (1982). **Access and Participation : A Theoretical Approach. in Participation of the Poor in Development**. Leiden : University of Leiden.
- Skilbeck, H.H. Connell, N. Lowce and K. Tait. (1994). **The Vocational Quest: New Directions in Education and Training**. New York : Routledge.
- Swansburg, R. C. (1996). **Management and leadership for nurse managers**. (2 th ed.). Boston : Jones and Bartlett.
- Townsead, Tony. (1994). **Effective Schooling for the Community**. London : Rout ledge.

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. อาจารย์ ดร.อรุณเกียรติ จันทร์ส่งแสง อาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
2. อาจารย์ ดร.วิษุฒิ บุญลอย อาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
3. อาจารย์ ดร.วิณา วุฒิจำนงค์ อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย
คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
4. ดร.จิรทิพย์ ผาธรรม ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหนองเจ็กสร้อย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
5. ดร.กิตติศักดิ์ ดีพื้น ครูชำนาญการ โรงเรียนสุนทรภู่พิทยา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ชลบุรี ระยอง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ
การสัมภาษณ์เชิงลึก (InDepth Interview)

1. นายประทีป อนิลบล	ผู้อำนวยการวิทยาลัยวิทยาลัยอาชีว เมืองชัยภูมิ
2. นางสาวนวลพ้อง ยิ่งพันธ์	รองผู้อำนวยการวิทยาลัยวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยภูมิ
รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา
3. นายธรรมบุญ ทองจันทร์	รองผู้อำนวยการวิทยาลัยวิทยาลัยการอาชีพแก้งคร้อ
รองผู้อำนวยการฝ่ายทรัพยากรวิทยาลัยการอาชีพแก้งคร้อ
4. นายณนุภาพ ปะวิศา	ครูหัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา
วิทยาลัยการอาชีพแก้งคร้อ
5. นางอาทิตยา สลิดชัย	ครูหัวหน้างานที่ปรึกษานักเรียน นักศึกษา
วิทยาลัยการอาชีพแก้งคร้อ
6. นายสมักร ศรีแก้ว	เครือข่ายผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา
8. นางสาวน้ำฝน นอกสระ	เจ้าหน้าที่งานทวิภาคี วิทยาลัยการอาชีพแก้งคร้อ
9. นางนัณฐิณี ศรีมันตะ	ผู้ประสานงานสถานประกอบการ
บริษัท นิปปอ เม็คคาทรอนิกส์ (ไทยแลนด์) จำกัด
10. นายปรีชา โมธรรม	ผู้ประสานงานสถานประกอบการ
บริษัท มิตซูบิชิ อิเล็กทริก คอนซูมเมอร์ โปรดักส์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

1. นายบัณฑิต ยิ้มน้อย	ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพแก่งคร้อ
วิทยาลัยที่มีการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 100 %
2. นายวีระ ชานนท์	รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ
วิทยาลัยที่มีการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
3. นางสาวพองพรรณ ศรียอด	รองผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพแก่งคร้อ
วิทยาลัยที่มีการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 100 %
4. นายวศิน แผงเวียง	รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ
วิทยาลัยมีอาชีวเมืองชัยภูมิ
5. นายปรีชา อารีช่วง	รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ
วิทยาลัยที่มีการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๒๘๓

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน คณบดีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ด้วยนายพิชิต สมศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรกร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณูวิชญ์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าบุคลากรในหน่วยงานของท่านได้แก่ อาจารย์ ดร.วิณา วุฒิจำนงค์ เป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี “ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล”

RAMBHA BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๒๕๕

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.จิรพีต ผาธรรม

ด้วยนายพิชิต สมศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เริงวิทย์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี “ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล”

RAMBHAH BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๒๔๑

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน อาจารย์ ดร.อรุณเกียรติ จันทร์ส่งแสง

ด้วยนายพิชิต สมศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณูวิทย์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์
โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี “ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล”

RAMBHAJ BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๒๘๑

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน อาจารย์ ดร.อรุณเกียรติ จันทร์แสง

ด้วยนายพิชิต สมศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรจักร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณูวิชญ์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๘๓๑-๕๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๕๐, ๑๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี “ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล”

RAMBHAJ BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๓๔๐

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพแก่งคร้อ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน ๓๐ ชุด

ด้วยนายพิชิต สมศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณูวิทย์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นายพิชิต สมศรี เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยและนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและครูในสถานศึกษาของท่านเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี “ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล”

RAMBHAJ BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๒๕๖๒

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ด้วยนายพิชิต สมศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณูวิทย์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าบุคลากรในหน่วยงานของท่านได้แก่ อาจารย์ ดร.วิบูลย์ บุญลอย เป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี “ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล”

RAMBHAH BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๒๕๕

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสุนทรภู่พิทยา

ด้วยนายพิชิต สมศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณูวิชัย นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าบุคลากรในหน่วยงานของท่านได้แก่ ดร.กิตติศักดิ์ ดีพันธ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี “ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล”

RAMBHAJI BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๓๗๐

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน ๑๐๐ ชุด

ด้วยนายพิชิต สมศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณูวิทย์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นายพิชิต สมศรี เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ กุ้งศ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี “ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล”

RAMBHAH BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๓๗๐

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพแก่งคร้อ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน ๔๐ ชุด

ด้วยนายพิชิต สมศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรงวิชัย นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นายพิชิต สมศรี เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ กุ้งศ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี “ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล”

RAMBHAH BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๓๗๐

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเมืองชัยภูมิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน ๒๕ ชุด

ด้วยนายพิชิต สมศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรงวิชัย นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นายพิชิต สมศรี เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ กุ้พงศ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๕๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี “ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล”

RAMBHAH BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๓๗/๐

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพแก่งคร้อ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน ๔๐ ชุด

ด้วยนายพิชิต สมศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบสหกิจของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรจักร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรณูวิชญ์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นายพิชิต สมศรี เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ กุฬพงศ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี “ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล”

RAMBHAJ BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัด

อาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ

คำชี้แจง :

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ
2. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อการทำงานในหน้าที่และสถานภาพของท่านแต่ประการใด การวิเคราะห์ข้อมูลจะปรากฏผลออกมาในภาพรวม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ
3. แบบสอบถาม มีทั้งหมด 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ
4. ขอความร่วมมือจากท่านได้ตอบแบบสอบถามตามสภาพจริงให้ครบทุกข้อ เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ และมีคุณค่าต่อการนำไปใช้เป็นข้อมูลการศึกษาค้นคว้า
5. โปรดส่งแบบสอบถามที่กรอกข้อมูลสมบูรณ์แล้วให้กับผู้วิจัย

ผู้วิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นายพิชิต สมศรี

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

เบอร์โทรศัพท์ 0974965615 E-Mail : 632614023@rbru.ac.th

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในหน้าข้อความตามความเป็นจริง

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในหน้าข้อความตามความเป็นจริง

ชื่อหน่วยงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

☐

ชาย

☐

หญิง

2. วุฒิการศึกษาสูงสุด

☐

ต่ำกว่าปริญญาตรี

☐

ปริญญาตรี

☐

สูงกว่าปริญญาตรี

3. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

☐

ประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี

☐

ประสบการณ์ 5-10 ปี

☐

ประสบการณ์มากกว่า 10 ปี

4. ขนาดวิทยาลัย

☐

ขนาดเล็ก

☐

ขนาดกลาง

☐

ขนาดใหญ่

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย
สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
ระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

5 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยในสังกัด
อาชีวศึกษาระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยในสังกัด
อาชีวศึกษาระดับมาก

3 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยในสังกัด
อาชีวศึกษาระดับปานกลาง

2 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยในสังกัด
อาชีวศึกษาระดับน้อย

1 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยในสังกัด
อาชีวศึกษาระดับน้อยที่สุด

ที่	การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ	การมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการ วางแผนและตัดสินใจการบริหารจัดการศึกษา ระบบทวิภาคี					
2	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษาและชุมชนมีการกำหนดวัตถุประสงค์ ของการฝึกอาชีพร่วมกัน					
3	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการกำหนด ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการศึกษาระบบ ทวิภาคี					
4	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษาและชุมชน มีส่วนร่วมการกำหนด คุณลักษณะของผู้เข้ารับการฝึกอาชีพ					
5	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการ วิเคราะห์งานอาชีพที่สอดคล้องกับสภาพ ปัจจุบัน					

ที่	การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ	การมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
6	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการสำรวจ ความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน					
7	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำ หลักสูตรและแผนการสอน					
8	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในวางแผน เกี่ยวกับขั้นตอน การกำกับติดตามการจัดการ เรียนการสอนในระบบทวิภาคี					
9	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการ วางแผนระบบและขั้นตอนการดำเนินงาน อย่างชัดเจน					
10	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการ วางแผนจัดสรรงบประมาณประจำปีการศึกษา					

ที่	การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ	การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
11	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัด บุคลากร เครื่องมือ เครื่องจักร และค่าใช้จ่าย					
12	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการวางแผนสร้าง วัฒนธรรมการเรียนรู้ในการทำงานเพื่อเกิดการ พัฒนาครู เช่น การประชุมเสวนา หรือการศึกษา ดูงานนอกสถานที่					
13	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดสร้างเครื่องมือ และคู่มือในการดำเนินงาน					
14	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการติดตามการบริหาร และงบประมาณให้เป็นไปตามแผนงาน					
15	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชน ร่วมกันตัดสินใจในกระบวนการ บริหารงานการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี					

ที่	การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ	การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
16	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้ใช้ ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถาน ประกอบการ					
17	บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนร่วมคิดค้นแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหา					
18	บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถาน ประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และ ชุมชนร่วมตัดสินใจในการวางแผนแก้ไขปัญหา					
19	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนร่วมกันดำเนินงานในกิจกรรมของ กระบวนการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีตาม ภารกิจที่กำหนด					
20	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมการจัดแผนภูมิแสดง กระบวนการทำงานและโครงสร้างของงาน					
21	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลงาน ของนักเรียนกับมาตรฐานการฝึกอาชีพ					

ที่	การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ	การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
22	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในกระบวนการติดตาม การฝึกอาชีพของนักเรียนอย่างเป็นระบบ					
23	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีกระบวนการการรายงานจาก อาจารย์นิเทศที่ดูแลได้รับทราบข้อมูล เป็น ระยะๆ					
24	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนสามารถแก้ไขผลกระทบต่อการ ฝึกงานอาชีพต่างๆได้ทัน					
25	ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา สถาน ประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชนยอม ที่จะได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน					
26	นักเรียน นักศึกษาได้ปรับตัวให้เข้ากับสถาน ฝึกงาน					
27	นักเรียน นักศึกษาได้เรียนรู้ระบบการทำงานใน สถานประกอบการ					
28	นักเรียน นักศึกษามีระเบียบ วินัย มีความ รับผิดชอบในการทำงาน					
29	นักเรียน นักศึกษาสามารถทำงานกับผู้อื่นได้					

ที่	การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ	การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
30	นักเรียน นักศึกษามีรายได้ขณะที่เรียน					
31	สถานศึกษามีผลงานที่เป็นที่รู้จักกว้างขวางมากขึ้น					
32	สถานประกอบการมีผลผลิตเพิ่มมากขึ้น					
33	สถานศึกษามีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญมากขึ้น					
34	สถานศึกษาได้หลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน					
35	สถานศึกษาได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครองและนักเรียนมากขึ้น					
36	สถานศึกษาสามารถผลิตนักเรียน นักศึกษาให้มีความรู้และความชำนาญออกไปทำงานได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ					
37	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลระหว่างการค้าดำเนินงานและหลังการค้าดำเนินงาน					
38	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลเพื่อการปรับปรุงในกระบวนการทำงาน					

ที่	การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ	การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
39	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการทดสอบฝีมือ ระหว่างการฝึกอาชีพ					
40	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดทำเกณฑ์ มาตรฐานการฝึกอาชีพร่วมกับผู้เชี่ยวชาญจาก ภายนอก					
41	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชน ร่วมกันพิจารณาผลการประเมิน โครงการ งาน กิจกรรม เพื่อพัฒนาปรับปรุงใน การดำเนินงานครั้งต่อไป					
42	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการประเมินผลสัมฤทธิ์ ผลผลิตจากสถานศึกษาหรือสถานประกอบการ					

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบสัมภาษณ์

แนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของ
วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

คำชี้แจง :

1. แบบสัมภาษณ์ ฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้แสดงวิสัยทัศน์ แนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยของสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งผู้ศึกษาได้สังเคราะห์จากเอกสาร และศึกษาแนวปฏิบัติจากผู้ปฏิบัติจริงที่ประสบความสำเร็จ นำมาร่างแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยของสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย 4 ประเด็นคำถาม

2. แบบสัมภาษณ์ มีทั้งหมด 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์ (ผู้ทรงคุณวุฒิ)

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

3. ข้อคิดเห็นและข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาจะนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยของสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลในครั้งนี้ซึ่งการให้ข้อมูลของท่านจะไม่เกิดผลกระทบต่องานหรือตัวท่านแต่อย่างใด

ขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิเป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะในครั้งนี้เป็นอย่างดี

นายพิชิต สมศรี

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

เบอร์โทรศัพท์ 0974965615 E-Mail : 632614023@rbru.ac.th

แบบสัมภาษณ์

ทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยใน
สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ
(สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์ (ผู้ทรงคุณวุฒิ)

ชื่อ-สกุล.....
ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง.....
สังกัด.....
วุฒิการศึกษาสูงสุด.....
ประสบการณ์การทำงาน.....

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

1. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา
และชุมชนควรมีส่วนร่วมการวางแผนและตัดสินใจอย่างไร

.....

2. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา
และชุมชน ควรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆของวิทยาลัยอย่างไรบ้าง

.....

3. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา
และชุมชนมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์อย่างไร

.....

4. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา
และชุมชนมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอย่างไร

.....

ขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิเป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะ
ในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

นายพิชิต สมศรี

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

เบอร์โทรศัพท์ 0974965615 E-Mail : 632614023@rbru.ac.th

แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

แนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย
ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

คำชี้แจง

1. แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งผู้ศึกษาได้สังเคราะห์จากเอกสาร และศึกษาแนวปฏิบัติจากผู้ที่ปฏิบัติจริง ที่ประสบความสำเร็จ นำมาวางแผนพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย 4 ประเด็นคำถาม

2. แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) มีทั้งหมด 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ร่วมสนทนา (ผู้ทรงคุณวุฒิ)

ตอนที่ 2 ประเด็นการสนทนา

3. ข้อคิดเห็นและข้อมูลที่ได้จากการสนทนา ผู้ศึกษาจะนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

ขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลในครั้งนี้ ซึ่งการให้ข้อมูลของท่านจะไม่เกิดผลกระทบต่องค์กร หรือตัวท่านแต่อย่างใด

ขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิเป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะในครั้งนี้เป็นอย่างดี

นายพิชิต สมศรี

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

เบอร์โทรศัพท์ 0974965615 E-Mail : 632614023@rbru.ac.th

แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

แนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย

ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

(สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ร่วมสนทนา (ผู้ทรงคุณวุฒิ)

ชื่อ-สกุล.....

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง.....

สังกัด.....

วุฒิการศึกษาสูงสุด.....

ประสบการณ์ทำงาน.....

ตอนที่ 2 ประเด็นการสนทนา

ขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิเป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะในครั้งนี้เป็นอย่างดี

1. ท่านมีกระบวนการบริหารเพื่อให้ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมการวางแผนและตัดสินใจอย่างไร

.....

2. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาเพื่อให้ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ ของวิทยาลัยอย่างไรบ้าง

.....

3. ท่านมีแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อให้ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์อย่างไร

.....

4. ในฐานะที่ท่านเป็นผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชนท่านจะสร้างบทบาทในการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีอย่างไรบ้าง

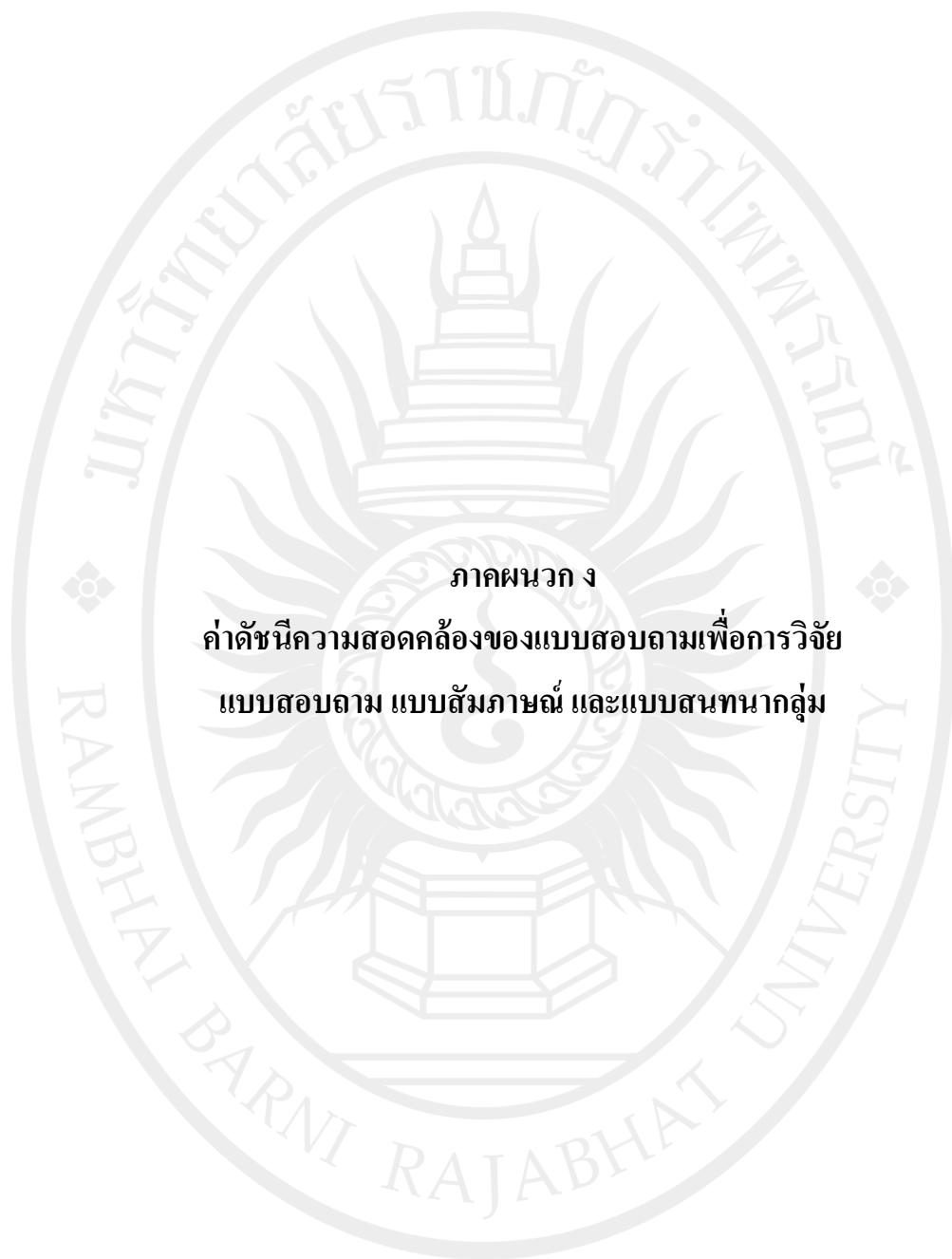
.....

นายพิชิต สมศรี

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 14 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดแบบสอบถามการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ									
1.	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และ ชุมชน มีส่วนร่วมในการวางแผน และตัดสินใจการบริหารจัด การศึกษาระบบทวิภาคี	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
2.	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และ ชุมชนมีการกำหนดวัตถุประสงค์ ของการฝึกอาชีพร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และ ชุมชน มีส่วนร่วมในการกำหนด ยุทธศาสตร์การบริหารการจัด การศึกษาระบบทวิภาคี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และ ชุมชน มีส่วนร่วมการกำหนด คุณลักษณะของผู้เข้ารับการฝึก อาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน									
และตัดสินใจ (ต่อ)									
5.	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษาและชุมชน มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์งาน อาชีพที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6.	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และ ชุมชนมีส่วนร่วมในการสำรวจ ความต้องการของผู้เรียนและ ตลาดแรงงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7.	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และ ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำ หลักสูตรและแผนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8.	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และ ชุมชนมีส่วนร่วมในวางแผน เกี่ยวกับขั้นตอน การกำกับติดตาม การจัดการเรียนการสอนในระบบ ทวิภาคี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน									
และตัดสินใจ (ต่อ)									
9.	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และ ชุมชน มีส่วนร่วมในการวางแผน ระบบและขั้นตอนการดำเนินงาน อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10.	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และ ชุมชน มีส่วนร่วมในการวางแผน จัดสรรงบประมาณประจำปีการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11.	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และ ชุมชน มีส่วนร่วมในการวาง แผนการจัดบุคลากร เครื่องมือ เครื่องจักร และค่าใช้จ่าย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12.	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และ ชุมชน มีส่วนร่วมในการวางแผน สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในการ ทำงานเพื่อเกิดการพัฒนาครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และตัดสินใจ (ต่อ)									
13.	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และ ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดสร้าง เครื่องมือและคู่มือในการดำเนินงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และ ชุมชน มีส่วนร่วมในการติดตาม การบริหารและงบประมาณให้ เป็นไปตามแผนงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15.	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และ ชุมชน ร่วมกันตัดสินใจใน กระบวนการบริหารงานการจัด การศึกษาระบบทวิภาคี	+1	+1	+1	+1	-1	5	1.00	ใช้ได้
16.	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และ ชุมชน มีส่วนร่วมในการสนับสนุน ให้ใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่าง สถานศึกษากับสถานประกอบการ	0	+1	+1	+1	0	3	0.6	ใช้ได้

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และตัดสินใจ (ต่อ)									
17.	บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการ ศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนร่วม คิดค้นแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18.	บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และ ชุมชนร่วมตัดสินใจในการวางแผน แก้ไขปัญหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน									
19.	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และ ชุมชนร่วมกันดำเนินงานใน กิจกรรมของกระบวนการจัด การศึกษาระบบทวิภาคีตามภารกิจ ที่กำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20.	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และ ชุมชนมีส่วนร่วมการจัดแผนภูมิ แสดงกระบวนการทำงานและ โครงสร้างของงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (ต่อ)									
21.	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และ ชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ผลงานของนักเรียนกับมาตรฐาน การฝึกอาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
22.	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และ ชุมชน มีส่วนร่วมในกระบวนการ ติดตามการฝึกอาชีพของนักเรียน อย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
23.	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และ ชุมชนมีกระบวนการรายงาน จากอาจารย์นิเทศที่ดูแลได้รับ ทราบข้อมูลเป็นระยะ	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
24.	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และ ชุมชนสามารถแก้ไขผลกระทบต่อ การฝึกงานอาชีพต่าง ๆ ได้ทัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์									
25.	ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการ ศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชนย่อม ที่จะได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
26.	นักเรียน นักศึกษาได้ปรับตัวให้เข้า กับสถานฝึกงาน	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
27.	นักเรียน นักศึกษาได้เรียนรู้ระบบ การทำงานในสถานประกอบการ	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
28.	นักเรียน นักศึกษามีระเบียบ วินัย มี ความรับผิดชอบในการทำงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
29.	นักเรียน นักศึกษาสามารถทำงาน กับผู้อื่นได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
30.	นักเรียน นักศึกษามีรายได้ขณะที่ เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
31.	สถานศึกษามีผลงานที่เป็นที่รู้จัก กว้างขวางมากขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
32.	สถานประกอบการมีผลผลิตเพิ่ม มากขึ้น	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
33.	สถานศึกษามีบุคลากรที่มีความ เชี่ยวชาญมากขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
34.	สถานศึกษาได้หลักสูตรที่ สอดคล้องกับความต้องการของ ตลาดแรงงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (ต่อ)									
35.	สถานศึกษาได้รับความไว้วางใจ จากผู้ปกครองและนักเรียนมากขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
36.	สถานศึกษาสามารถผลิตนักเรียน นักศึกษาให้มีความรู้และความ ชำนาญออกไปทำงานได้อย่างมี คุณภาพและมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล									
37.	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และ ชุมชน มีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผลระหว่างการทำงาน และหลังการทำงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
38.	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และ ชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผลเพื่อการปรับปรุง ในกระบวนการทำงาน	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
39.	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และ ชุมชน มีส่วนร่วมในการทดสอบ ฝีมือระหว่างการแข่งขัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (ต่อ)									
40.	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการ จัดทำเกณฑ์มาตรฐานการฝึกอาชีพ ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
41.	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และ ชุมชน ร่วมกันพิจารณาผลการ ประเมินโครงการ งาน กิจกรรม เพื่อพัฒนาปรับปรุงในการ ดำเนินงานครั้งต่อไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
42.	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และ ชุมชน มีส่วนร่วมในการ ประเมินผลสัมฤทธิ์ผลผลิตจาก สถานศึกษาหรือสถาน ประกอบการ	0	+1	+1	+1	0	3	0.6	ใช้ได้

จากตาราง 14 แสดงว่าแบบสอบถาม การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษา
ระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อ
คำถามอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00

ตาราง 15 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบสอบถามการบริหาร
แบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัด
ชัยภูมิ

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
1.	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และ ชุมชนควรมีส่วนร่วมการวางแผน และตัดสินใจอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และ ชุมชน ควรมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆของ วิทยาลัยอย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และ ชุมชนมีส่วนร่วมในการได้รับ ผลประโยชน์อย่างไร	0	+1	+1	+1	+1	5	0.8	ใช้ได้
4.	ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และ ชุมชนมีบทบาทในการมีส่วนร่วม ในการประเมินผลอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

จากตาราง 15 ดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดการสัมภาษณ์เชิงลึกการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามอยู่ ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00

ตาราง 16 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดการสนทนากลุ่มการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

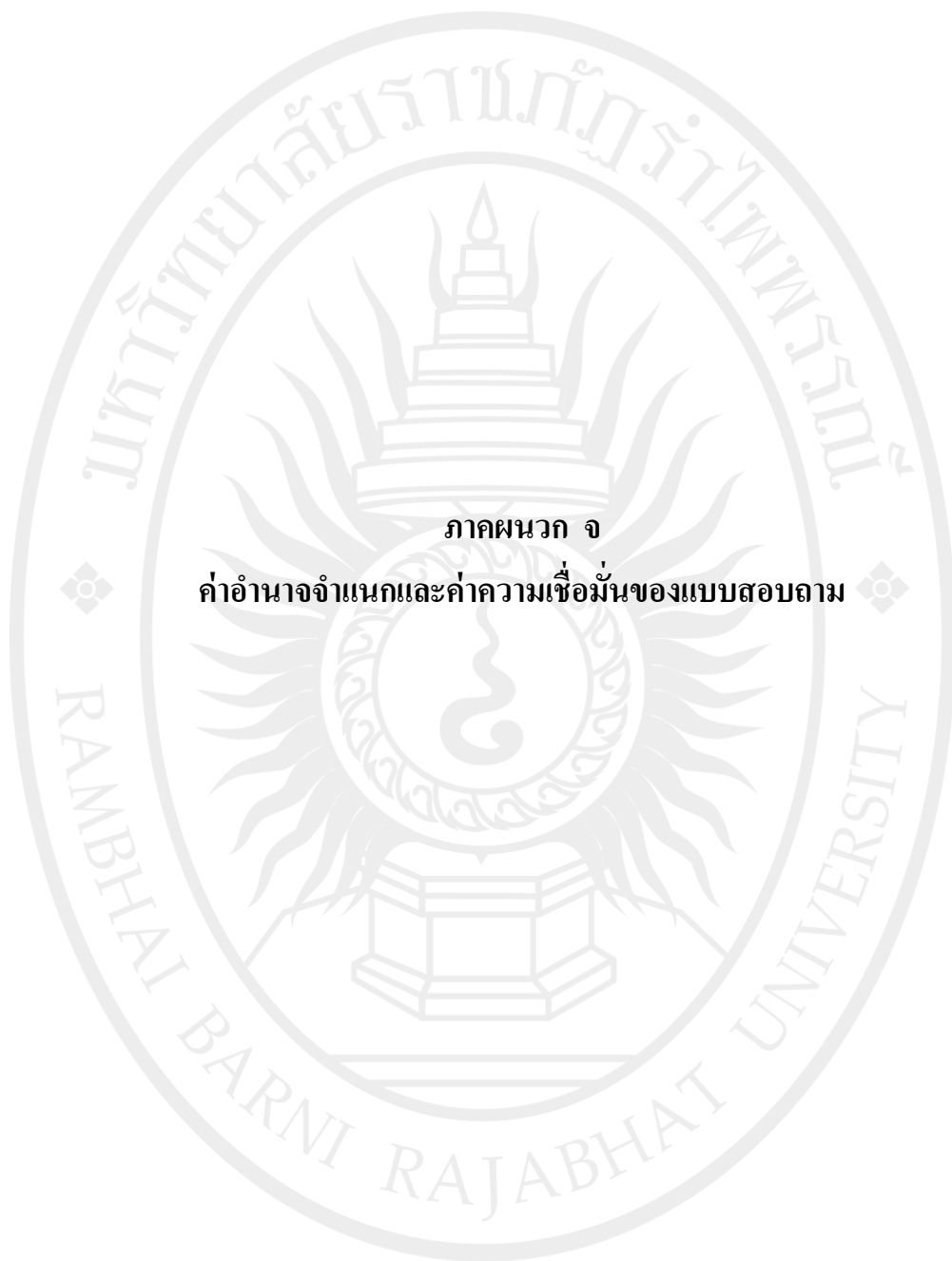
ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
1.	ท่านมีกระบวนการบริหารเพื่อให้ ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และ ชุมชนมีส่วนร่วมการวางแผนและ ตัดสินใจอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.	ท่านมีแนวทางในการพัฒนาเพื่อให้ ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากร ทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และ ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในกิจกรรมต่างๆของวิทยาลัย อย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.	ท่านมีแนวทางในการบริหาร จัดการเพื่อให้ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถาน ประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมใน การได้รับผลประโยชน์อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
4.	ในฐานะที่ท่านเป็นผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถาน ประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชนท่านจะสร้าง บทบาทในการมีส่วนร่วมในการ ประเมินผลการจัดการศึกษาระบบ ทวิภาคีอย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 16 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดการสนทนากลุ่มการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก จ
คำอธิบายจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 17 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับเกี่ยวกับการบริหาร
แบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเชื่อมั่น
การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ		
1	0.74	
2	0.88	
3	0.68	
4	0.91	
5	0.83	
6	0.82	
7	0.86	
8	0.65	
9	0.81	
10	0.90	
11	0.90	
12	0.83	
13	0.83	
14	0.75	
15	0.80	
16	0.90	
17	0.89	
18	0.87	0.97
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน		
19	0.87	
20	0.86	
21	0.84	
22	0.87	
23	0.84	
24	0.83	0.95

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเชื่อมั่น
การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์		
25	0.83	
26	0.78	
27	0.76	
28	0.79	
29	0.78	
30	0.86	
31	0.82	
30	0.79	
32	0.82	
33	0.88	
34	0.94	
35	0.65	
36	0.75	0.96
การมีส่วนร่วมในการประเมินผลและพัฒนา		
37	0.90	
38	0.83	
39	0.92	
40	0.88	
41	0.92	
42	0.88	0.97

จากตาราง 17 แสดงว่า ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ จำนวน 18 ข้อ อยู่ในช่วงระหว่าง 0.68 ถึง 0.91 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจำนวน 6 ข้อ อยู่ในช่วงระหว่าง 0.83 ถึง 0.87 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จำนวน 12 ข้อ

อยู่ในช่วงระหว่าง 0.65 ถึง 0.94 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล
และพัฒนา จำนวน 6 ข้อ อยู่ในช่วงระหว่าง 0.83 ถึง 0.92 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นายพิชิต สมศรี
วัน เดือน ปีเกิด	29 มกราคม พ.ศ. 2535
สถานที่เกิด	จังหวัดชัยภูมิ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	45 หมู่ 6 ตำบลท่าหินโงม อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ 36000
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ข้าราชการครู ตำแหน่ง ครู คศ.1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยการอาชีพแก้งคร้อ 189 ม.3 ถ.ชัยภูมิ-ภูเขียว ตำบลช่องสามหมอ อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ 36150
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2553	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชัยภูมิภักดีชุมพล
พ.ศ. 2556	ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วทบ.) วิชาเอกฟิสิกส์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
พ.ศ. 2559	ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู (ป.บัณฑิต วิชาชีพครู) สถาบันราชภัฏมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
พ.ศ. 2567	ครุศาสตรมหาบัณฑิต ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี